

نووسه رسي كورد

چيگري سر نووسه ر

سر نووسه ر

محمد به دري

سكرتيري نووسين: مه حمود زامدار

د. نافع ناكره يي

عبدالكريم فندي

عبدالرزاق بيمار

عبدالوهاب تاله باني

تيلي امين علي

فريا عبدالله جاف

عبدالخالق سه رسام

دهسته ي نووسه ران

عوسمان پيرداود

ده رهي ناني هونه رسي - نازا حسيب قه ره داغي

سه رپه رشتي چاپ - نه حمه د ره سول پشده رسي

- ئەو نووسىنانەى دەگاتە گوڧار نادىتەوہ خواوہنەكەى، جا گەر
پلاو بوو وەوہ يان نەبوو وەوہ.
- نووسىنەكان زادەى بىر كرنەوہى خواوہنەكانيانن.
- دانانى نووسىنەكان بەپىى پىويستى ھونەرى يە.

ناونىشان: بەغدا - گوڧرپانى ئەندەلوس - يەكيتى گشتى
ئەدەبىب و نووسەرانى عىراق - نووسەرى كورد.

٤ ووته‌ی ژماره

٥ شيعر

د. نافع ټاكره‌یې، لطيف هه‌لمه‌ت، محمد أمين پېنجوينی سه‌عدولا په‌روش، محسن قوچان، كريم ده‌شتی، دلشاد عبدالله، نه‌ژاد عه‌زیز سورمی، احمد رسول پشده‌ری، خالد حسين، عبد‌الخالق سه‌رسام، اسماعيل انور به‌رزنجی، بدل رفو، خالد جوتيار، صه‌باح ره‌نجدهر، عباس عسکر، سامان دزه‌یې، پېزانی ټه‌ليخان، موزه‌فه‌ر سلیمان، مسعود په‌ريشان، شريف ټامیدی، ياسين فه‌قی سه‌عيد.

٨٣ چيروک

محمد سليم سواری، غفور صال، سگفان يوسفی، فه‌وزيه عزالدین رشید، فيصل دیهاتی، حسن سلیفانی، نور الدین انور بوټانی، عه‌گید شه‌فيق حسن،

١٢٩ ره‌ځنه‌و ليکولینه‌وه:

محمد بدري، رؤوف احمد ټالانی، شوکریه رسول، حسين احمد جاف، ساجد ټاواره، سگفان عبد‌الحکیم، سامی سلیمان حاجی،

١٦١ په‌څشان

سه‌بری بوټانی، دیار دوسکی.

خوبنه‌س ئازىز

• وا بىزانىن ماقى رەواى خوتانە كە گلەيى مان ئى بىكەن لەبەر نەوہى ، نووسەرى كورد ، دوا كەوت ، ئەوہ حەقى خوتانەو نىمەش داواى لىيوردتان ئى ئەكەين ئەكەر بىيانەوى لىمان بىورن . بەلام ئەتوانىن بەلىنتان بىدەينى كە لەمەو دوا ئەو پەرى ھەول ئەدەين بو ئەوہى بە شىوہىەكى رىك و پىك بە چاپى بگەيىن و ئەو بو شايى بە پىر بگەينەوہو وەكو جارى جاران « نووسەرى كورد ، بە ئىوہى بەرىز بگات و لە خزمەت كوردنى ووشەى كوردى رەسەن بەشدار بگات ، بە تايبەتى لەم كاتەدا كە ولاتەكەمان لە سىبەرى ئاشتى و سەرکەوتندا ئەزى ، ئەو سەرکەوتنە مەزنىە كە بە ھوى رابەرايەتى سەرۈكى مەزن صدام حسين ، خوا بىپاريزى ، ھاتە كايەوہ ..

• كوفارى « نووسەرى كورد ، كوفارى ھەموو روشنبىرو ئەدەيبىكى كوردە و باوہى بو ھەموو وشەيەكى پاكو رەسەن ئەكاتەوہو چاوەروانى ئەوہىە كە نووسەرانى كورد بەگشتى بەشدارى تىدا بىكەن و بە ھى خويان بزانن .

• دەستەى نووسەران بىرارىيان دواە كە بە بوئەى دەيەم مېرەجانى مەرىدە ژمارەيەكى تايبەتى بە زمانى عەرەبى بە چاپ بگەيىن . جا لە بەر ئەوہ داوالە گشت ئەو ئەدەيبانە ئەكەين كە تواناى نووسىنى عەرەبىيان ھەيە بە زوترىن كات بەرھەممان بو بغيرن بو ئەوہى بتوانىن ئەو ژمارەيە بەرىك و پىكى بە چاپ بگەيىن .
ئىتر لە كوتايى دا ھىوادارىن كە بتوانىن لەم كارەدا سەرکەوتوبىن و دىسانەوہ داواى لىيوردن ئەكەين .

دەستەى نووسەران

شیر

وینیت رومانہ کا نی

نافع ٹاکرہ یی

(۱)

د باغہ کی فہرک و بی وینہ دا
رہنکیت جوان
دگل شالیلا
لہ بہر حہوشا بایی شہ مانی دا
شہر دکر!
بایی پاکڑ... دگل سیلافا
دونیا خوش دکر
ئی پا کہ لو.....
ئہ فان ہہ میا... پشیا من تہ نگدکر
تربیت دلی راہستان
تایی توندکر..
من گازی کر.. من ہہ وارکر
ئہ ری دونیا بو یا تہ نگہ... ؟!
ئہ ف بہارہ بو یا لہ نگہ... ؟!

بهاری کوٽ !
 : نهی ساتوری ڊول و چیا
 ته دیتینه جیهنت جوان
 ئاڦا خوشا ڦان کانی یا
 ئه ری هه نه ل من و باغی
 جوانترو دل فه که رتر ... ؟ !
 من کوٽ : به ئی ... !!
 کوٽی : کیفه ... ؟ !
 من کوٽ : بهار ... وه لاتی من
 من کوٽ : بهار ... وه لاتی من

(۲)

د سهیرانه کا خوشا که ڦن
 ل ناف هو ری ... د ده ریادا
 د که ل پیلاو ...
 دهنگی ته پیرا
 به ریشکیت ئافی من د دیتن

بی هه لدفن ... !
 چه ند من چه زکر ...
 به ریشکه کا کوچر بگرم
 ئی پا ... نه کرا ...
 ل بلندی ... کرنزی و کوٽ :
 : - ها هو ... ها هو ...
 چه و ا نه تو دی من گری ... ؟ !
 : - تول کیفه بی و دی کیفه چی ؟
 : - نه ز ریفینکم ... دی هه لفرم
 دی کوٽ فه بیم ... دی بیمه عه فر
 دی بارمه سهر گوئدی ته ... ل بنیا چیا ی
 دی نیرگزال ویری ئافده م
 نه ویت ل هیفیا من و ته نه ...
 دا ب دیاری ... بدهین هه قالا

ل روژا خوشی
ل روژا ده هول و زورنا
ل روژا سه رکه تنی.

(۳)

ل ده می ئە زارو بووم
بابی من دگوت :-
هەر که سی کلکا حاجیله کی
د ناف چاقیت خو وهرینیت
جو جارا چاقیت وی کول نابن ... !!
ئە ز مه زنبووم

د نوژداریی دا ... پی که هشتم
نه وه سابوو ... نه وه ساشه
ئوپا ئەو حاجیله من د دیتن
ل روژیت شه ری
هه می تهیرا هیلین هیلان
حاجیله ب تنی هوشیار مابوو
د گوته هه قالیت تغه نکا :-
ها ئە فه نه ... !!

ئە گەر دوژمن نیزیك بیا

(۴)

داربه روویهک هاته خواری
بو سه ر کانی ... له شی خو ب شووت ..
به فرا چیا هه وار کری :-
:- ما بهس نی یه ب بارانی تو خو د شو ی ؟
ب نیرکزا
ب بهاری خو خه ملینی ... !

خوینا دلا پئی مه زن د بی...؟!
- نه خیر... نه خیر...!!!
دار به ریئی کوټ:
د کانی دا...

ل بهر پیسی... نه ز خو ناشوم...!
نه ف که هنی به... هه قالا منه
د بن ره هیټ مندا ده در چیت
نه و ریټینگی فان ده مانه...

دی چیت... دی چیت... بو سه فهری
بو سه ردانا... دارا پیروز
نه وی دارا به زن بلند
نه و یا خورما شرین د دت
ل بهر وی هندئی... نه ز هاتمه ده ف...
دا سلافا...

دگه ل پارچه کا نه فی دی
ب دیاری دگه ل ب هنیرم
ب دیاری دگه ل ب هنیرم.

(۵)

ل وی دهمی نه ز زارو بووم
من وه دزانی:
کو گوندی من... دایکا هه می گوندایه...!
نه و باژه ری ل نیژیکی مه

هه ر هه می... هه می نه ف دونیایه...!
نه و چیایی ل ره خ گوندی مه
ل سه ر فی عه دری... بلندترین چیایه...!
خیفی بیستانی مه
چاکترین فیقی ی فان عه ردایه...!

بابي من ڙي هيرقه ئي زه مانايه !
 ده يڪا من ڙي ل هه مي تشتي ... ٺه و زانايه ... !!
 ئيا ٺه ڦرو ... ٺه ز د بينم ... !
 جغزا بيٺا من ...
 ل وي دهمي ... چه ندا ته نگو بي ٺاڦايه ... !!
 نه ڳونڊي من دا يڪا هه مي ڳونڊايه و
 نه بابي من هيرقه ئي زه مانايه
 خاتر خاستنا من ٺه ڦرو ڪه ...
 ڪه لو ب زانه ل هه ر دوو ڪايه
 عه دري مه ڙي ... عه ردي مه زن
 ده رچوو ... نو ڪه ري روڙي يه
 روڙو نو ڪه ريت خو
 د ده ربايه ڪا مه زندا ... مه له ڦانبا دڪه ن
 نزا هه مي پيڪهه ... ل جغزا ڪي نه
 ٺه ري ڪي يه ... دئي خه مدار ... پر زانين ڪه ت !!

(٦)

قه له مي من حوبر تي نه ما
 هوزانه ڪ هات
 ده ماريت من پر ٺاڪر بوون
 ڪور ڪيت دلي ...
 ل ٺاڦه ڪا تال ل من ته ڙي بوون
 ٺه ز قه له رزم
 هه مي چر ڪيت هي زه مانه ي ...
حسين نه حمه د جاف
 د ڪوهيت مندا ته قين ... !

شوف و زه هي د چاڦيت مندا نه رزين .
 سه ر ڙڦري ...
 ڪه لو ... چيڪه م ...
 ڪي دي هاري هي دله ي ڪه ت !! ؟

ب هیمنی.. وهك فریشتا
دهمارا خوینی... نیزیک بووڤه...!
قهله می من.. ب خوینی ئاڤدا...
ل وی ده می:..

جوانترین هوزان من نفیسی
ئهو هوزانا بو ولاتی من نفیسی.

(۷)

د ئاف ئودا نفستنا من
وینه یه کی گوندی مه...
ل سهر دیواری داڤزیایه

مالا مه... تیرا دیاره...
ئهو دار تو یال بهر مالا مه
ئهو یاریت زاروکی یا مه...
ل پیش تیپه رین

من وهه قالا توی ژی خارین
نهو...!!
ههر ده می ته ماشا دکه م
دیوار د بژکیت و...
د پشت وانرا
تارمایی... دوو دره ختا
وهك دوو یارا د تیک ئالاندی..
ئهو د بینم

دار بهری یهك و دار خورمه کن
ل بهرام بهر همه می باروڤا رادوستن
ئهو باروڤیت ژیانئ د بهن
به ئی چه وا...
ئهو ههر دوو دار... د چقیاینه... د هئ ئاخئ دا
جو باروڤه... نه شین بیهن
جو باروڤه... نه شین بیهن.

دوو دلویه

۱- خهونی شاعیر

پیشکده شه به : ئەلف میمیکی تر

خه و دهیینم .. خهوی کهسکو سوورو سپی
له کهل پیاوی هه موو جیهاندا دوزمن بی
بو ئەوهی تو هه ر بو من بی

خه و دهیینم چی شاعیره ناگر بهر بی
له قهله مو په ره و شیعیری
هه ر بو ئەوهی کاتی هه زت له شیعیری بی
بی ی گوئی له شیعیری من بگری

خه و دهیینم .. وشه کان دین
ده بن به کومه ئی منال
له مینای په نجه ره که تدا
به رهنگی خوین
دروست ده کهن خویریکی ئال
ئا ئەو خویره دنی منه هه موو کهردوون به تیشکیکی
عه شقی ئەو روشنه !.....

له تيف هه له ت

پير

٢- كوچى سنه و بهر

كه باسى ماچى تو ده كه م
چى هه نكوينه ده بى به ته م
● ● ●

كه باسى پرچى تو ده كه م
هه تاو تيشكى خوى لوول ده كاو
به جيده هينى زووره كه م
● ● ●

كه باسى بالاشت ده كه م
چى عه ر عه رو سنه و به ره
زير ده بن و يهك له دواى يهك
به جيده هينى باخچه كه م

کلیه‌ی زریان

محمد امین پینجوینی

شهرمه زاره ووشه

کاتی له زار دیته ده‌ری !

خولیایه بو هونه‌رمه‌ندی

که زه‌ینی به‌یی پی‌به‌ری !

× × ×

شیرنه‌گری ، به‌فرنه‌گری

ئه‌ستیره ، په‌لکه‌زیرینه

هه‌ورو روبار و هه‌ردنه‌گری

شه‌رم نه‌کا مروف کاتی

ئه‌نوسی یا ئه‌ئی ... ئه‌گری

ئه‌گه‌ر زه‌رده‌خه‌نم

هاته‌سه‌ر لیو به‌ناچاری

درویه .

هه‌ناوم قولب ئه‌دا له‌خوین

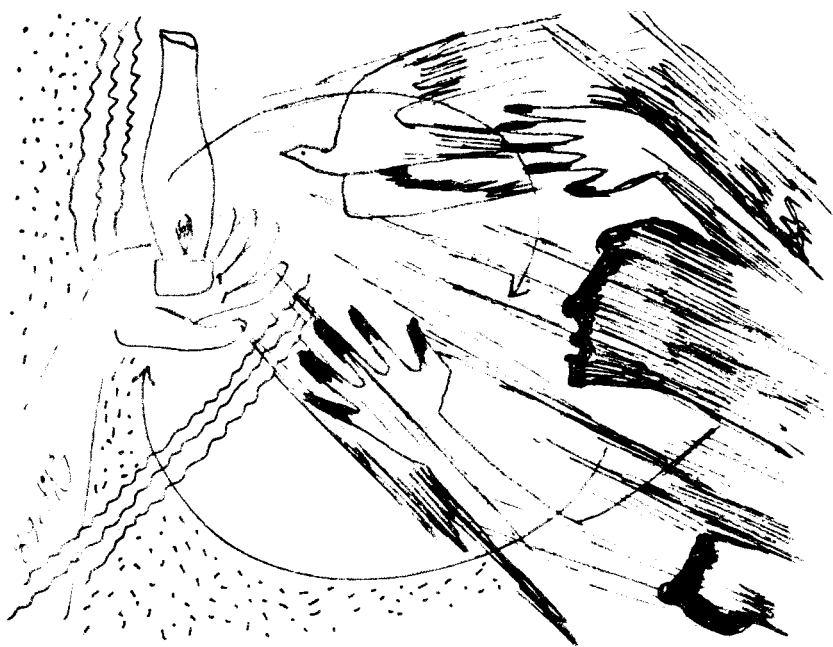
له ناخما چر هه يه نه گري
 هه ست و هوشو ئاره زوم بوو به قه قنهس !...
 نه وانيش دوزمني «خو» !
 يهك به يهك نه گري
 نهء نه نه رز نه دوي
 نه ئاسمان قاپي و الابه
 چ ... چ گوره و شاري سووتانه !
 هه تا په روه دگار ، نه فسي سروشت نه گري !
 نيه بووشي هه تا دهستي بو كه لا كه م
 له سه ر نه م زه ويه بي په روا
 له گومي خوينما خنكام
 × × ×

هه چي كاويژه وهك حوشتر
 هه مووم هيناوه جوو !
 دادى نه بوو .
 هاوار
 كه بروا زيرو نه وته ... داخ
 به تيشكي كل نه كا
 وشك و ته ر نه گري
 په نام برده ته بهر ئيسقاني خوم
 نه يخوم
 هه تا (خود) بيته بوون و بهر !
 كي بو كي نه گري !
 (وهي) و (مهوله وي) و (گوران) له ناو گورا
 هه تا (تاهير) و (ئه حمه ديش) نه گري ...

سه عدوللا په روش
۱۹۸۹

کۆچی چرا نه زه لیه کان

چراکانی نه وشه وه گلکونامیزه
زریان که فی لی کرد بوون!
« سیرا » پش نابیناوی بی چه تر
به لام نه لین که ریده بی قه دهریه تی

« نه پوم هر چه نده نه شزانم کوختی نیه
دهرگا بو ته رمی ره شه با بکاته وه
نه وسا سه ریکم شک نه برد
نه ویش نیستا خه نجر سه مای تیانه کا
نا خوانه کا ، -
خه و برده یه

وائەزانی لەوساوە ھەر بەرپۆیە
 کەچی سیحری خەویکی قوول... لەو خەوانە ی بۆنی گۆرستانیان ئی دی
 وەگەر ھەگی پیرەداریکی بە دەست وەیشومەو و ماندوو
 یەک بە بالای بە خاکەو و ی نووساندبوو
 ھائەو تا... پەر بە گەر و.. لە ژیر تەوری گیانە لاو
 بە دەم و پینەو و ئە ئی :-
 - نامرم کراسی ئە زەلم لە بە ژنی دا
 نامرم چرام لە ژوور سەری ھە لایساو « .
 ناحەق نیو و خەو ئە بینئ
 ساتئ بە ھەلتە کانەو و ی کۆنە گۆرە دیرسالە کەو
 ساتیکی دی بە لە سەفەر گەرانەو و ی ئساقەر جە کوچەرە کە ی
 لە خەونی دا :

ئەو رووت لە بەر ئاوینە ییکی روچ نوما
 نوێژ ئەکا
 بە فریش تال تال قزی خاوی سەر شان و گەردن و سینە شو شە یی یە کە ی
 رەنگ ریز ئەکا..
 خەو نەو خەو نیش گەرای دەیان زام دائەنی
 تا برینئ ساریژ ئەکا
 نانینایە
 ئە ئی سیناھی مومیکی تەم ئی نیشتو بەدی ئە کەم
 ئەویش لە دوور
 دوور وەک خۆزگە ی ئەو خەوانە ی
 شەو میوانئ ئەندیشەن و
 سپیدانیش ئەرونەو و پشت سەرابیکی بی سنوور
 - شەوانئ ئەم دەرە خوشە
 حەز چاوی تیا ئە تروکینئ
 بە خیلی ئە بەم بەو دلە ی لە خەلوەتی ئەم مەزارە پیروزە شا
 نھینئ روچ نەدرکینئ « .
 وائەزانی بە ھاندانی ئەو شوخی یە ی پاییز تینی ھیناوە بوی

داری بریا وه به ردینی و نه گاته وه به سامانی منالیه تی جارانی خوی
مومه و بیهوده نه سووتی
به لکو به م سووتانه ته می تاریکی بره ویته وه
وهك نه زانی ته نها هر به فری ته مه نه
نه وهی له ژیر بی ناگرا نه تویته وه

* * *

گر زاده یه
ناو سه ری بی مه لگرتوه

- « نا.. قه قه سم له به هه شتی نه فسانه وه
ریم به م دوزه خه که وتوو ه .
به یتا په یتا ترس تینی بو نه مینا
- « درونیه.. نه م خاکه بی شو مار رو حی به گیانه لا ناساندوه
بی شو ماریش په رهنده ی عیشقی سه رکیشی خستوته تور
ته نیا به و روچه پیروزه نه ویراوه
که ئاو زه فهری بی نایاو
ناگر دهستی ئی شور دوه .»

خه و تا نه هات قولتر به خاکدا روی نه برد
توند تر گیانی نه نوسانده نه و پیده شته ی
وه رزیک گولی بی نه به خشی و وه رزیک نه فرینی ئی نه کرد

- « نامرم مردنم بونیه و نه تدوزمه وه
پیریم به چاوی تولازی بو ت نه که پیم
تولازیشیم، له و دیو قولله ی قافیشا بیت به شویتنا دیم .»

له خه و نیدا بوئی پهری چرا به دهست
ده سرازه یان بولاندکی ساواییکی تازه له دایک بوو نه به ست

به دهم سوژی لای لایه وه :- بنو تاتیر خه و نه بینی
 بنو ته نیا به بآی سیمرخی خه ون
 دونیای خوزگهت بی ته ی نه کری و
 دهستت نه گا به گه نجینه ی هه مو که ون
 بنو نووستن نه تبا به ره و نه و دونیایه ی
 سروشت ناوی ناوه مردن !
 بنو ته نیا به نووستنی یه کجاره کی
 لیمشتی برینه کانت دانه سه کنی و
 زامه کانت له به رده وام کولانه وه رزگار نه بن

- د تاوانه کویراییم دابیت
 بوختانه من کویراییم دانه هاتووه
 له هه ر ته مه نیکا بیت و له هه ر کویش دا گوزهر بکهیت نه تناسمه وه
 ها نه وه تای جاری له دار نه رخه وانداو
 جاریکی دی له سولینی وه نه وشه دا خو نه نوینی
 نا.. خه یاله و فریویی بیناییم نه دا
 لیت نه ترسم ترسیش که وئی مهرگی له خوی وهر پینچاوه
 ترس، هه لمی گورستانی ئی هه لئه ستی
 گورستانیش کللی دهرگای نه زه ئی شار دوته وه و
 ملیونه ها زینده گیشی حه شارداوه ، -

ترس.. گومان.. پیری.. مردن
 به دمه ستانه قوم له دوا ی قوم
 دووا باده ی جواناویان بی نه نوشی

- د مردوم.. نه مردوم... نازانم
 به لام بهر گویم، بهر بیناییم بریتیه له یه ک پارچه فه راموشی
 نا.. خاموشی...!

گیانه وهریْد دویکیلی

دیتن

که لهک حارا
هه کو کری خه ربییا تا
بهر دبیتن ریلی هزرا من
نه زنجیرید به ندا شه فی من رادگرن،
شو نه ده ریا شینا چافید
که فنه، که فنه ده زگرا من
مینا دایکا گورکین بهر دبه جه زو چه ما
هه لدکولم کلکه نا خه ما
که لو تکید سنورا دسوزم
دکه هید باژیرو گوندا
دقوتم، دقوتم
هه می کولانا شه دکهم
بیره اتنید خو دقه روزم
نه ز خویکا خو
ژ ریو بارا
ل ده ری مزگه فتا ستینم
دله وندیید قه ره چا وهر دکهم
داسه ح که نه
خویچ و خه تید ناف دهستی من
کا دموریی را ته نابینم
نه ز هه ست دکهم
کو دلی من
ژ شینا خوی قه رهستی
له شکه ره کی ره شاتیی
هیره شا دئینیت هزرا من
دکه ساتیامن دا دبیت خافی،

دبیت سستی

محسن قوچان

ئەز ھزر دكەم

ئاھ قى كافي

ل درەكى

كاكىز تيرا نيچيرئانا تو ئىخستى ؟

ل كى درى بويه راستى

بكيژ خاچى قە ھاتىھ خاچدان

ھە لاويستى

پاش تە دبينم يا نيزيك

مينا پشيكە كا كە ھى

ژ ترسا سرى،

ململانا بيدا دىيى

خو داىھ نيك

دچاقيد من دا يا نفستى

خې ئىقاريا

روژ گدیه كا چاقلدهره

من دسىلمينيت

پشتى روزەك دويرو دريژا گە قزكى

سەرى خو ژسينكى من قە دكەت

خو ژناف دەستيد من دەھلینیت

ھەرو دبينم

ئەوى ديمى سوراڧ كرى

كراسە تەك ل بەرە خو دنيسنيت

نە ئەز دزانم

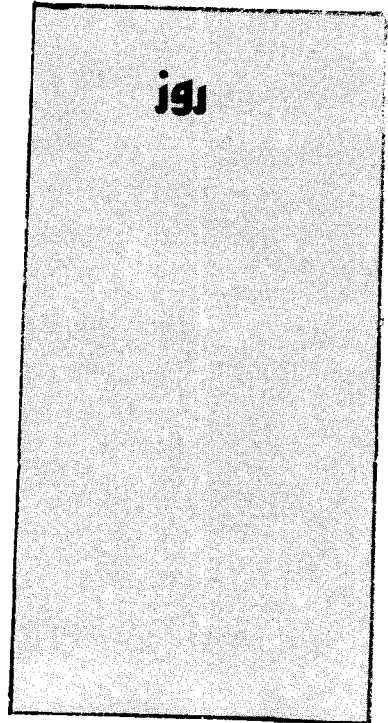
ل كيژ كەرخى دبیت پەيادە

نەل كويراتيا بەحرە شەفا

ل سەر بالگە ھى كى دبیت ميھفان

ل سەر سينكى ليس دميينيت

* * *

هه می شه فا نه ز جاره کی ددهم دئی خو
 روژا پاشتر
 دهست و پیا ئی گریدهم
 سه ر برها ئی بتراشم
 ته نیی تیده م
 به رو پشت ل کهره کی سیارکم
 ل کولانید باژی ری بگیری و هه وارکه م
 وه رنه روژی .. چاقلده ره
 هه می شه فا دپاخلید بیانیا دا دهیت

قه بجهت که ره

ئی ب من نینه
 دگهل سپیدی
 ئه وی دیمی زه رو وهستیای
 ئه ز دنالیسم
 دبیژمی : روژی
 تو یا جوانی
 شه فید تاری ل دهر نه مینه
 خه لکید واری من عاشقن
 ئه نید وان بسجدا فه رزین
 ل هیقید دزگریید خو
 ده زگرید وان
 سه رکه تن و روناھی نه
 عاقل روژی
 گو تکوته کا مشه یاهه ی
 نژده بینید که تین که لیا
 ده لنگید نازدارا دگرن
 دبه نه شه که فتا ... دبه نه چیا
 تو نابینی
 ل کولانید مه ل سه ر بانید مه
 سه ر مژویلانکید چاقلیده مه

خر چه پهرن
حه تا په یقید مه شه رکهرن
چا یقید دایکید مه تابینه

○

هه می ناهید سهر فی ناخی
دبن دجویک، دساقا، دساقا
دگهل بزاقا رونا هییییی
مه زن دبن
له شه رگه ها وهرارا خو
ل ژیر تاجی بلندی یین
دبن خو دکارید جانی خو

دبن زاقا

چاره کادی
بهره ی ژوردانی دده نه ری
بهره ف رویا نه چاری ییی...
بهره ف مرنی
هیدی رادکیشن یینگاقا
لی فیانا من و فی ناخی
هه ر ژ سهری یابوی مه زن
ئو هه رو هه ر یا بور دبیتن
تیتا دندک هناری یه
چهند بېرن
چهند بسوژن
یتر دریزو شور دبیتن
هه می کاقا
دگهل پیلید سهر خوشیا نه فی عشقی
ییی ئالوزم
د ترسم سو به هه
فیانا هه

تشت

نه رډو نه سمانا بگريتن
باشي جهي ته که چکي...

ته سه رباري

دفرهه يا سينگي من دا نه مينيتن

○

د بيژن نه ف زياره ده ريبه

هر کافه کي

پيلا

بره ننگه کي هار دکه ت

نه فروکه هو

سوبه ه کي دزانيت چ بايه ؟

بزي بو کافا تو تيدا

خوشي نه ده ب روزا نه خوشي

ماکي دنيا مه به زانده... بو کي مايه ؟

سه ري ل بهر خوشي يي و سري

نه ده بهر حنکا هه تافي گهرم و گوري

ده ستي خو ژ خر ناها بشو

مايتي کړن ماکا نيشان و قه دا به

وه لي که لو من باوهره

هه چي که سي

تيروژکا عشقا زياري

هه ستو هزيډ وي نه رهقيت..

پيغه نه ده ت

د لي وي نه بيتن قوناغ

کارواني هيانا ناخي

حه زکړن و شيانيد مروفا

ل وي قوناغي بين قه نه ده ت

ل په ي به ژنا روزه کا نوي

ياخبون

سوبه هـ بیتن
 خوہ و خوبنی تیکهه ل نه که ت
 هزرا بچویکا ئاف نه دت
 کهر ماق وی تیت که رافتن
 نه ئه رنیت
 چ یاخیبون ل با روی نه دت
 ل دهری کوینا پیره که و عه بایه

دویکیل

هه ی هو زه مان
 ته سه رو بن چ تیکوهر بون و
 چ ئاهه که وه ک خو نه مان
 دویکیل ... دویکیل
 یابه ربویه سه رو چاقید باژی ری من
 لیدکه ته هیل
 مه مکید ژیا ری هه فشین
 سه رید باژی ری مان سته ور
 دویکیله یا بویه ئاغاو
 به ختی گهور
 تو دبئی که سه ک خو بکه ته با
 سینکی دویکیلی بزه نیت
 خو بکه ته داس
 خوبکه ت بقر
 رهیت دویکیلی بره نیت
 تو که س نینه !!
 ئه ز ترانم ئه فی خه لکی
 گیانی وان ژ دویکیلی به
 یان دایکید وان
 ژ بچویکاتی
 ب سه رو چاقفله (.....)

بیابان

خەم بەسەر خاڤ و خۆلەو
تەم بەسەر وەردی مس ئاسای نیو بیابانی چۆلەو
تەنھا تاڤە مەلیکی دوور بەسەر خوینمەو دەخوینی
میواندارە ئەزیزە کەم کەوانە ی راوی خەمی خۆت
لە دەنوکت بترازینەو بەدیاری بو من جی بیله
ئەوا گەرما ی دۆزەخ کە لێه ی لە گوشتی من کەر کردو
نیلە ی ئاگر برینی من دەلستەو
زۆر لە میزە خوڕە ی چیا لە نیو دئی من مردو
مە لی گیانم باشو کە بیگە لە کەر نە ک هە لده کروز ی
تەم و توانی هەورە تریشقە هەوا ئی تازه نە مانی میری زمانم بو دینی
هەنە وە ک من دوا قەفتە ی شەمشیری گیانیان گرتو تە دەست
دلایان هەنجن هەنجن دەبی
هەنە وە ک من لە خاچی بالۆرە دراو
جگەر لە تاو کون کون دەبی
بە سەر لی ئەم بیابانە دە تلیمەو
نە سینیە ری بەدی دە کە ی نە پەنایی دیارە بو سینیەر

وه رسی ئەم بیابانه هونراوه ییگی مه زنه له لم چهو هه لکینشراوه
 له پسدانی ئاگرای توژو بادا له دایکه بی
 له گه رای ژیر گه رمای ناو زیخ و چهوه وه رومه تی پانی ئال ده بی
 له گه ل ئازارو شکانه وه ی دهر ونم به رد ده جمی و چیا ده هه ژ ی
 با بو دارستان و جهنگه ئی ده لیته وه
 سه راب بو زه وی ئاگری ده گپ ته وه
 من ده بمه سواریکی نیو توژی غور به ت و ژانی ته ستور
 ئو دیسوس ئاسا ده که ریمه وه نه وشاره ی هیچ که سی نامناسیته وه
 نه وه نه بی مه زنترم له و سوارانه ی کللی خوادایان پی یه و
 داستانی دوزه خ بو خه لک ده که نه په ینی چیا بی
 له ئاستانه ی میژودا به سه ر به رترین په یژه ده وه ستم
 وه کو شه خته گریانی قول و بیده نگی هه لده به ستم
 ده بوا به من له و بیابانه ناواره بم.
 ئە ی لمی پانتایی میژو، ئە ی سه روه ری فرمیسی چاو
 چی دوزه خ و خه فته هه یه بو من په نجه ره بیکه له ناو
 چاوی مرواری نه و ماسیه ی تیا ده بیبم
 که جوانتره له ته مه نی هه زار ساله و له به ژنی دریزی خوشی
 له و ده سته ی له ژیر ته نوری بورده گی دا بال ده که وی
 له و هه تا وه ی له پاش بارانیکی توڤه
 وه کو کور په ییگی ساوا له دایکه بی و دهر ده که وی
 بیابانه هه میسه بیابان،
 بو من خاشیونی ئیسقانه، په نجه ره بیکه ده روانیته دوزه خه وه
 ریگایه کی داخراوه، نه لقه ییگی مه رگلو یژه
 وه کو نه کته زیکی گه رم ده وری بیده وری ده گپم
 وه کو نه و سه ره مه زنا نه ی به سه ر کتیبه وه به ندن
 وه کو نه و سواره مه ستانه ی
 ساتی مردون... ساتی خه یامیکی ره ندن.
 هه موو سته ی له م له دا روو ده چیت و ده تویته وه
 ته نها لولا قی ته قه لای دلم نه بی
 له ژیر چه وه وه لیده داو داده خورپی
 که و ره ترین بروسکه وه هوره تریشقه ی ئەم دونیا به
 ده بیته کوتری ترسو له سه ر شانم هه لده کورمی

که ناره‌کان ته‌ی ده‌کهم هه‌موی هه‌رکه‌ناری زیخه‌و به‌ردی داغه
که بیابان له‌باتی پشی‌گهرم هه‌لیانده‌مژی
دراکولایه به‌بی وه‌ستان و دوو دئی نزم‌ترین شه‌پوئی ئەم‌له
به‌رزترین تروپکی خوینم ده‌مژی،
ئه‌ه‌سورانه‌وه‌ی ژیانه یابه‌مردن له‌خاج‌دانه

که ناچه‌یی دیارنیه به‌سه‌ر سه‌رمه‌وه بسور‌ی و
ئایه‌تی شیعره‌کانی من له‌به‌ر بکاو بگه‌رپه‌ته‌وه لیواران
هه‌زاریکیش دیارنیه فه‌لای ماندوو بوونم بباو
بیکا به‌مه‌سه‌له‌ی برسپه‌تی ئیواران..
ئه‌مانه هه‌موی ئاکری رقی‌منه، شکایه‌تی خوینمه
شکایه‌تی دلنیاپی و ئومیدمه.

من ئە‌ی سه‌رابی سه‌رانسه‌ری ئەم زه‌مینه
دلنیا‌م له‌هاتنی خۆم... دلنیا‌م ناپه‌رپه‌ته‌وه
دلنیا‌م له‌وه‌ی که‌تازه لولاقی من بو له‌شم ناگه‌رپه‌ته‌وه
روخساری ئاویم هه‌نسکی ئومید ده‌به‌خشپه‌ته‌فه‌زای یه‌کجار به‌رینه‌ته‌وه
ده‌نگی هه‌نا سه‌م مژده‌یه بو ئە‌و بیده‌نگیه‌ی له‌ده‌رونی خۆت شار‌دوته‌وه
جولانه‌وهم‌ده‌ستیکه بو ته‌کان دانت
خه‌ونیکه بو ئە‌و‌خه‌وه‌ی که هه‌زارساله هه‌لده‌کشی و ناره‌وینه‌ته‌وه
توش ئە‌ی گیانه سه‌رکیش و ته‌مه‌چه‌که‌ی سه‌رشانم
که‌ردونمان پیکه‌وه به‌نده‌و به‌لام وویستمان زیندوه
سیمرغی - خۆری ته‌وریزه -

به‌سه‌ر شان‌وملی مه‌ولانای دل‌مانا هه‌لاتوه
خۆم ناده‌مه ده‌ست تا‌عونی بیده‌نگی وپه‌تای دوو دئی
خوینم هه‌ر ده‌بی به‌مه‌لی چاو سوور بکا له‌گریانا
باسی ته‌ختی میرایه تی گیانم بکا به‌سه‌ر خۆی بیابانا.
هاکا هه‌مووشتی سه‌نگی خۆی له‌ده‌ست ب‌داو ئاگر به‌رینه‌ته‌ره‌نگه‌کان
به‌فرورد ورد پ‌روشه ب‌داو من ببمه‌چه‌قی سه‌نگه‌کان
نیرگیله‌ی گیان ببلقینم، بیکه‌م به‌مورفینی دل‌ه‌ ئازاره‌که‌م
قه‌لنه‌ی خوینی خۆم بکیشم، خه‌ونی نیو سه‌ری هیلاکم داگیرسینم
پیکی چاو‌م بخۆمه‌وه
ئه‌وساده‌چه‌م دواسنوری مه‌له‌کوئی ئە‌وه‌ف‌زایه

ج شتی له سه رکیشی نه و سه رده مه م بهر زتره
ج شتی له بینایی نیستای ته مه نم ساف تره
نه سبی سبی نه و نه شقه ی من .. پروانه
چوته سه رکام که پکه شاخی بهرزی میژوو
وهکو نه و ناسکه که سکه ی له نیو رهوزیکی سهوزا
هه لیده نه ناو سه حرایی

گورانی بو بیجوه کانی خی بچریت و
شیت بی له سه سرهت چیایی
شمشیری دهستم ده بینیی چوته ملی کام نه ههنگی ده مامگ دراو
هه لوی دلت نه بینیه وه له کام دوندی مه زنی خوی مه لاس داوه
بیابانه .. هه میشه بیابان
له من نیچیر له ویش راوه !

هه موو شتی چاوه روانی مه له دهکا له دهواری رایه کانم
من دوو بالم

نیوه ی دلم بنیات و نه شق و نه وین و سه رخوشیه
نیوه که ی ترم رمان و نازاوه و خه فهت نوشیه
له ناو شهوی بیابانا له که ل نه م که رونه تاله
هه موو شتی له بوونی من نارازیه
بالیه ی شیتانه یه و تروسکه ی شه مشیر بازیه

من دوو بالم

بالیکم له شی ناسکی بهر مانگه شهوی کچیکه شه هوهت دئی ئی سه ندوه

بالیکیشم کافوری بیابانیکی شه هوهت کوژه

نه خشه ی فرینی یه کجاری له ریشی خوی هه لکه ندوه

نه ی بازرقه ی دهرونی من تو دامرکانت بوئیه .

کی ده زانی من له کام تروسکه ی نازارا له ناوده چم

له کوی ی مه رزی بهرگه کرتن له دایکه بم ؟

چون له بوپه ی چیای شیتیم وه خوار که وتم ؟

نه وکلانه ی هه موو پوئیه ی که شی برین داده مرکین

ده بنه خوئه میشی بهر بیت

می بیابان ده توئیه وه و گیابه ند دهروی

منیش ده که وه نیو چه قی ملیونه ها نارزهوی شیت

خه نجهری لولاقم له کالانی ئەم بیابانه دەرده کیشم
 به ناو پانتایی راده کشیم په نجهرەری بوون ده خه مه سه ر گازه رەری پشت
 سه یری خه ونه کانم ده کهم دلم ده گری و ده تویتە وه
 وه کو سموره زیته کان به به رچاوم راده بورن، توزی خۆم له بیره کهم
 له م دونیایه که تاوانی وه کو به له میکی پیروز به به رچاوان ده خوینته وه
 ئەوسا کئی ده زانی که من له نیو بیابانا ته نهام و
 له ته نهایی ده بمه شای غه ریب و نادیاره کان
 شه مشیر ه کهم وه پسی یه له به رجه سته ی خۆمی ده دم
 ته خته کهم برینی له شه و، تاجه کهم سه رکیشی گیانه ده بریقینه وه
 تاوانکاریش ئەو مه سیحه روح پاکه یه له تابوت دهریده هینم

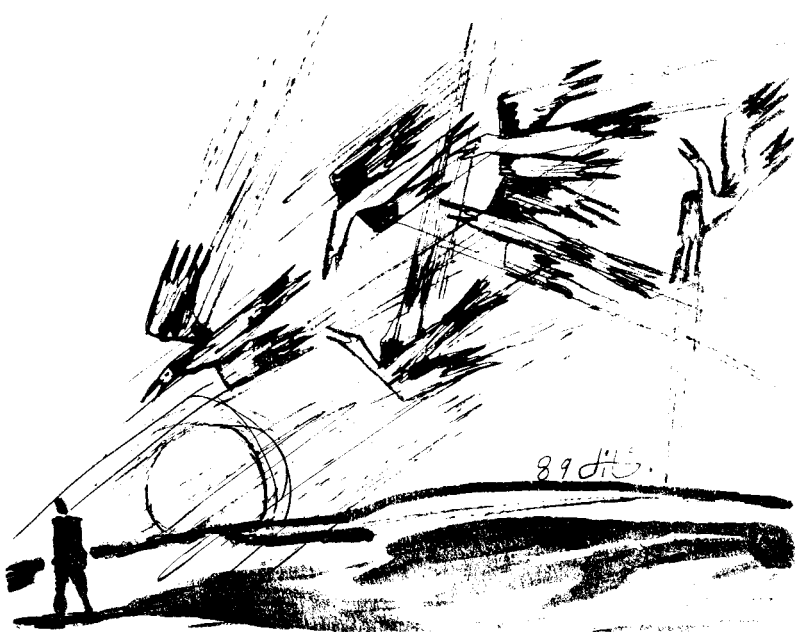
له خاج و میخکوبی شه وانی پر نوپی خۆمی ده دم
 ئەی خوی ئەم بیابانه چوله که چولتره له کوپستان
 که چولتره له ساتی دواي ده ست لیکبه ردان
 که رمتره له مه و دای نیوان دوسینه ی ئەوینداران
 سارد تره له ژه هری قسه که ده رژینه ناو دره ختی به هره داران
 له مارشی پرسه و تهرم ده چی
 ده با هه رچی مه رگو چه و پو یاره هیه له تینویه تیت کهم بکه ن
 لم به ندی به ر پی ی ته مه نی چولم بسمن
 ئینساکه سه رم تو پیکه له مه دانی مه رگ و سه رکیشی ده خوینته وه
 برو میتوس منم، به لام ناگرم نه دزیوه

بیابانیش ئەو دره نده یه که دای تیزو که رده لول
 له هه ست و سینه م گیر ده کاو خوینم ده خواو ده خواته وه
 کهرما وه کروسکی ده ریایی دهیشواته وه
 من قه ره جی چول نشینی ئەم هه وارم جوانترین گورانی و بالوره ی خۆم ده بیژد
 جوانترین شیعر ی خۆم له گوپی خه فه تی میژو ده نیژم
 بلسی مردنی خۆم ده کهم بو زیندوویم
 هه موو شتی له م بیابانه کوله سه که
 له قاوغی نیو کبی دا له خاج دراوه
 من و به ردو خک و خۆل و کرمی ناو خۆل
 یه که یاسا هه مانده پیچی

دیلین به دهستی مه‌داری یه‌گه‌گرددیله‌ویه‌ک مولکیول
من و شیعرو مه‌زنی و شاو هه‌زارو دوّم
من و خوّم، هه‌ریه‌ته‌نها یه‌ک یاسا ده‌مانخاته ده‌می خنکان
ده‌مانخاته ناو مه‌له‌وانی قورپوچوم
ده‌بقیژینه‌ئه‌ی و یژدانی مه‌لاوی ئاره‌زوی پا کان
ئه‌م بیابانه‌له‌ زمانی هیچمان ناکا

ئه‌م بیابانه‌شه‌وی دریزی ژبانه‌!
له‌ پانتایی ئه‌م بیابانه‌ترسبارده‌دا وه‌ستاوم
وه‌کو ئه‌وه‌ی که‌ بیه‌وی به‌رله‌ بابگری، گوئی بو‌گورانی خنکان رادییری
یا به‌له‌میگه‌ رنگ بکا که‌ نغرو ده‌بی
قسه‌له‌ده‌م سه‌ره‌مه‌رگی هه‌زاریکا بقوزته‌وه
یا له‌هه‌وادا باز بداو له‌چه‌قی ئاسمان بو‌هستی

له‌ تاو هاوده‌می بال بگری
وه‌کو ئه‌وه‌ی عاشقی روژبی شه‌وبمیری
ئاوه‌هامن له‌ ناولم‌دا پیر بو‌ویمو ته‌مه‌نم‌به‌سه‌ر ده‌چی.
له‌ پانتایی ئه‌م بیابانه‌ترسبارده‌دا وه‌ستاوم
لیوه‌کانم گیای تینویه‌ تیان ئی‌رواوه
چاوم ئاوه‌دانی مه‌رگباری ئی‌نیشته‌وه
پئی‌یه‌ کانم موی شه‌که‌تیان ئی‌هاتوه، چو ئی‌هه‌ستم ده‌سپرنه‌وه
ئاوه‌هامن ده‌گه‌ریمه‌وه‌ پسدانی ئه‌م سروشته‌مالیخو‌لیایه
ئه‌و سروشته‌ی منی زور به‌سه‌ختی هیناو
به‌لام زور سوک‌هه‌رزانم ده‌کرنه‌وه.
ده‌گه‌ریمه‌وه‌ یه‌که‌م زی‌ره‌ی له‌دایک‌بوون.
وه‌کو ئه‌و ساقه‌یه‌م ئی‌دی که‌ تازه‌په‌رپوده‌بی
به‌رتیری ته‌مه‌ن ده‌که‌وی بو‌خه‌رنه‌دی بی‌سه‌روشون.
ئه‌ی سه‌رابی بیابانی مه‌رگه‌ ئه‌ی چه‌وی داغ
ئاسوی ئه‌م ئی‌واره‌بگه‌وه‌ مه‌هیله‌چیتر ئاوابی
باهه‌ر له‌شت خویناوی بی

كه زى ئەم خۆره تاوه راكيشه و با بيته وه
 مه له كان بانگ كه وه بادو و باره گۆرانی ته نهایی بچرن
 من بيزارم له ئاوابوون... بيزارم له روژ به سه رجوون
 بيزارم له هه زار جار مردن هه ر بو ساتی له دايك بوون
 گۆرانی له خوینی مندا هه ليهينجه
 ئەم كه و نه سه ره و ژور كاته وه بو ترو پك
 شه فه قی له سه رم گير كه تاريكایی ئەم زه مينه كور كاته وه
 ديوه زمه ی - راسكولينكوف - ی ناو دلم بيته سه ر چوگ
 له شم بوته دوو كه رته وه
 كه رتيكي كیلگه ی وه رداوی نیولمی هاری بيابانه
 كه رته كه ی تريش هه ست و نه سه ته، خۆرو خه و نه
 سندوقی ڤرگ و خه فه تی كه و نه
 من ئیستا نیوه م بيابانه
 نیوه كه ی ترم به گۆرانی و كو ئی لوئس ئاوه دانه
 من بالنده ی ئەفسانه ييم راستيم له نیو باله ناوه
 من نه بو ونم هه بو ونم له دلم ناوه
 ئەی (وانی) نیولمی بيابان
 وه ره باسی گيا به ندو ره زی سه و زو سورم بو بکه
 باسی جه نگه لم بو بکه... كه لای ئارامم رزيوه

من بېزارم له وسیمایه که وهک مردوی هه لوه ریوه
 ئه ی بیابانی ئاوه دان به سه رابی شین
 تو له وه رسی چنراوی
 یا له داوی دریزی مه رگ ؟
 کئی ده توانی له خوارکه و تننا بگابه ناو سیره ی ئاسمان
 له سه رکه و تنیشا بگا به ناخی زهوی ؟
 کئی ده توانی وهک من نه رم بی به رد ئاسا
 ره قبی وهگ رومه تی منال و دل ئاسا
 چه زم ئیه بهر له مردن په ی به ماهیه تی خوم ببه م
 ویرای مه له جوانه کانی - عه تار - که وم
 پرسیار بو خاتو هودهدی خوم ببه رم .
 ئای چه ند سه خته ، چه ند گرانه ژاله یه زه هری هه لایه
 بوئی شهر و پرسه ی مه رگ شیعری ئدی .
 ئه سبی خوم تاو دده م تاو دده م
 چه ند بجمه نیو ناخی ئه م زهویه خیاوه
 ئه وه نده مه ست ده بم
 تاتووشی سازنی هه ست ده بم
 من ده بی بگه مه ده ریایی
 ئاوازی خه می خوم بگه مه بارانی سه حرایی
 موری ئه و برینه م دده م له قزی تو
 ده دیده م له به ردی گه رم ، خاک و خول
 سه رابی ناو دونیای چول و هول
 له شی من دووله ته ، له تیکیان هه ر شه وه و ماته می وسینه ره
 مانگ کیران ، روژگیران بو کاروان رینه ره
 له تیکیان هه ر روژه و ئاهه نگو هونراوه
 باران و گوله که نمو کویستان و هه تاوه

* له کوریکي شیعری دا که له سلیمانی سازادرا ئه م شیعره خویندراوه ته وه

دلشاد عبدالله

باو باله گان

با سحر نی یه، ئیوارهی
سیوی نه که بیوه، نه دره و شاهه
نه وهی ده بیا که لا که لا به مردوویی
دینه وه بهر نه و مالانه ی هینستا به بیان له درگای نه داون
دینه وه که نارو که شتمان دوا ده خن
پیم وایه، زن و پیاون
شهو و روژ
زیان و مردنیان تیکه ئی یه ک بووه
له و لاشه وه، ته پله کان نووساون
رم ماندوو

وەرزه‌کان پیکه‌وه ده‌ژنه‌نرین
 ئایا من خواوه‌ندم ؟
 که‌می له ئاوێ و به‌و قه‌وزه‌ دلته‌نگه‌وه
 له‌بن ئاسمانی ده‌بریسکینه‌وه
 زێڕوی شه‌می بال‌ه‌زراو، رو‌خانه‌ی جی‌ماو
 سه‌رخو‌ش و به‌رزو فراوان
 له‌و دیوی ئاو‌ه‌کانه‌وه هۆز ماندوو‌ه
 قوربانی له‌ به‌رده‌کان دا گولاله‌ی شه‌رمو‌کن
 ره‌نگه‌کان ده‌رژینه‌ ناو یه‌کدی
 ئه‌وه‌ی هه‌یه‌ داپو‌شراوه، شین و داماو
 ته‌ون خاموشی کردوون، زه‌نگیان ده‌نگی نه‌ما
 له‌ش به‌ته‌واوی گرفت -
 ده‌ست کورته‌و ئه‌و عه‌یبه‌م پی‌داناپو‌شتری
 که‌له‌شیر ده‌بینن

رو‌ژ گوله‌ گوناخیکی زه‌رده
 خال له‌سه‌ر روومه‌تان گزنگیان ده‌مگاتی
 ره‌نگن له‌ که‌رمیان ده‌مرن
 ئاو ده‌روا، هه‌ر ماسیه‌و ئه‌ستیره‌ی خه‌میکه‌ رزاوه
 منال هه‌ر له‌به‌ر ئه‌و ترسه
 ده‌ئی سیون له‌ سه‌به‌تان
 ده‌ئی خو‌شین
 به‌فره، ریکه‌وته‌ بایه، مو‌سیقا له‌که‌لم
 بلنده‌و نابینا، شه‌پقه‌ی لاره‌ له‌ جوانیان
 لیو ته‌نک، به‌کویری ده‌بینی
 هه‌ناری ژنان ده‌نکن، له‌که‌رده‌نان ده‌ئی خو‌رن ئاواده‌بن
 ئاو هه‌لده‌ستی، لیواو لیوین
 جوانی له‌خوای ده‌بینته‌وه‌و به‌خو‌رایی به‌ژنه‌کان و ده‌ده‌نووسی
 ئه‌و له‌شه‌ ئاویکه‌ نه‌مدیوه - ماسیه‌کان وایان ووت - ئه‌و ره‌نگه‌ که‌میکه‌و بی‌ئاوازرزاوه

ماسی نیم

ئهو ئاوه ئاوا بیه که سه رسام

که رایه، ترس گرتوو

ئهووا خووش ناووتری

چوار فریشته بهو بایه دین، بهو ئاوه

نان له پیشم داده نری! بیخوم

ئهویش تهواو ده بی، نه یخوم

جوانی جارانی نامینی

له سحر و نوکته ی با ترساوم

گوله کان له بنی بالوعان، له ناو حه وزه کان دا خنکاو

نه به رزم نه نزم

ئایا من خواوه ندم؟

زیروی شه مسی ئه و چه ند ساته کورته ی ماوه

پیا له ی ژه هره و به ترسه وه و به تاسه وه دهرژی

باله کان ئاسمانیان بلنده

باله کان تواوه ن

خرپان که مه وه فرمیسن

برژین، په یکه ری گریاون و چی ترنا

خه ونه و بی ئارامه: ددانم: داریکه کلوره

گویزی بووچن غلوره بینه وه

سموره ش پیتیکه نیکه ران

بکه وی دوانه

هه ئقورته وه میمکی سامناکه و به مردن و ده دنووسی

کویر نیم، زه ردو خه بیون میوه کان

میوانم نزیکه

هه ناسه مان که فی ئنیشتوو ه ئالوزی یه کترین

مومیام و ماخولیا

ئهو ئاوانه ی ده گه نه روژئاوا

که شتیان به شه وی گرانه و که س نادوی

پیاوان دردیونگوو سه‌رگه‌ردان، سه‌رگه‌رداو که‌وتوو
به‌به‌له‌و به‌هه‌له‌داوان، ئەو ریگانه‌هه‌لده‌بژی‌رن که‌ری‌نی‌یه

زرافو بی‌په‌یمان

له‌په‌نجه‌ران‌را‌هه‌لده‌کشین، کێژو بی‌ئاکام

ژنان‌دین، ته‌ونیان‌تونده

شمشالن‌له‌دوزه‌خێوه‌ده‌ژنه‌ترین

خوله‌پوکیان‌نزایه، کوکو‌ئاماده

گونجان‌و‌نه‌گونجانیان‌نی‌یه، ئە‌نجام‌و‌بی‌ئه‌نجام

فرمیسیکیان‌به‌ده‌نووک‌و‌به‌که‌سکی‌ژیانی‌وا‌هه‌لگرتوو

با‌نه‌یخا

هه‌واش‌ماندوو‌بووه

په‌نجه‌ناچنه‌وه‌پال‌یه‌کدی، په‌رش‌و‌بلاو

ئه‌وه‌ی‌هه‌بوو‌رژاو‌ئه‌و‌مامزه‌ده‌ئی‌پایزه‌وه‌ریوه

له‌و‌ئالوزیه‌و‌به‌و‌ه‌خته‌ره‌نگه‌بزره

که‌شته‌که‌م‌بزره

من‌نیم - به‌و‌باله‌دزراوانه‌وه - لالم

کاته‌کان‌هه‌روا‌به‌خو‌پایی‌نارون

سووکن، به‌و‌حاله‌ش‌هه‌ر‌رانا‌بوورن

دوای‌ئه‌و‌مشت‌وم‌پرو‌گرفته‌و‌له‌گه‌ل‌ئه‌وه‌ی‌مردن

پو‌پینه‌یه‌کی‌سووری‌گه‌وره‌یه

که‌چی‌کات‌هه‌ر‌ماوه.

ئه‌و‌ده‌نگانه‌ده‌نگدین

باغن‌به‌و‌پایزه‌مه‌ستن، کو‌تره‌شینکه‌ن

له‌و‌دیوارانه‌وه‌ده‌ئی‌ترسن‌ده‌فرن

ئه‌و‌دیوارانه‌به‌یانن

له‌سه‌رخوو‌له‌بنه‌وه‌را‌ده‌روخین، شه‌رمه‌زارن.

پاشماوه‌ی‌داوه‌ته‌و‌برو‌له‌یه‌کتری‌گیرن،

مال‌چولکراو، له‌نزیکیان‌دا‌نابین‌ترین

شه‌و‌به‌جوانی‌له‌ره‌گه‌وه‌ده‌نگی‌ده‌هات

چاو گهرم و داخراو، روژن نه هه لډین نه ئا و اده بن
عاره بانه ی مهست و خومار، له بن ئاسمانی دین و ده چن
قه شه نو وستون

منالان گازیان له و سیوه پایزی یه ده گرن
نه و سیوه ش له بن دوان ده ئی سیحره
نه ده خوری و نه ده چیته وه ناو سروشت
له و دیوی ئاوه کانه وه
زپروی شه مسی هه لویه و به هه وهس با ده یه ونته وه
ئایا من خوا وه ندم ؟

لیواره کان لیره زه رنه قوته ن کاسیان کردوم
له و لاشه وه گورگن برسی و نه و ئاوه یان به سام راگرتوه
موسیکا له و روژه ته رهی پایزی ده نیشی
ده کری نه و ساته ی له ده ره وه ی ساته کان ده دره وشیته وه
ساتی که بال ده جولینه وه، ئاوگ سه رده که ون
روژ له هه ناوان و بی پایان ده رژی

ساتیکی تیکراو به رده و امی وا: به و پی یه زیوینه و نزیککی با ببینم.
ببیسیم

نه و گورانی یه ی له منالیه وه بز ره و ناومید
شه بولیان له و بلندیه وه بوهستی
من له وی نیم، نیم
ماله کان ناریکن، هه لو بفره
نه و ئاوازه وه خته بالی له ئاوی بدا
که شتوه زورن
نه وه ی هه یانه ده یده نه که لا
که لاش رهگ رهگ و نیان ده کا
بو نیان با ده یبا، جه ره یان به تال، موویان وه ریو
هات وه هاواری ده ریواون، ناکه هانی ئاوه و زاله
ژن پیکه وه
بیوا پیکه وه

ئەوانەى مردوون، لەسەر پىشتى با
 بەو ترسو ناھەموارىيەش ئامادەن
 رىكەوم لەگەل با، ئارپىكم
 مل بنم، ھەلۆ ئافرى
 بالەكان كە لىم دەبنەو بە لەسەن
 كافورى منالين لەسەرمان جى ماون
 گولن لەو سەرھوہ سەرھوہو ئاومىد
 ھەلدەو ھەرنە ناو ئاسمانى
 بوئيان دەمار دەمار سەرگوزشتەن مردنم دەبەن
 گەشتەكەم دوادەخەن
 ھەچەندى بووترىم مانام ئالۆزەو بىزم
 ھەلۆ نىم
 زىروى شەمسى بەو پوژە ئابىنرى
 نە ناشىرىنم نە دەكرى جوان بم
 چوار فرىشتە پردەكانم دەگوازنەو
 نويزيان كەرمە
 دەبينم
 دەنگەكان دەبىسم - كە دەنگە نى يە -
 وورته وورتيكى بى ماناو بەرزترم و بال دزراو
 تارىكو روونم تىكە لاو
 ئەنجام و بى ئەنجام
 كە چى ئەو بەتو دەلىيم: ئايا بەو حالە خواوەندم ؟

۱۹۸۷

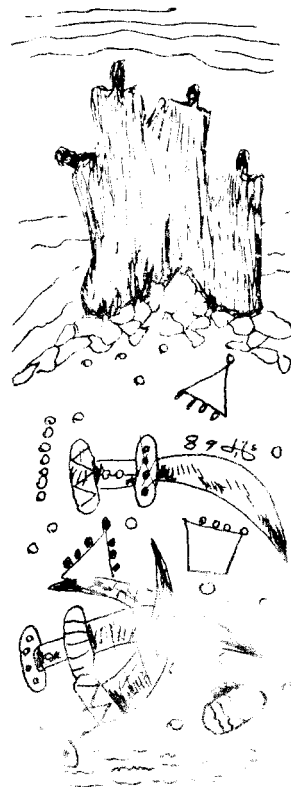

گوزانه وهی سه رچاوه گان

■ نه ژاد عزیز سورمی ■

■ (..... ؟) ■

به خره بای کوچ هاتن
 داگیرسابون شهوقیان دهدا...
 به بای ناخیان
 هه لده بوون و ده کوزانه وه
 به ناو دله راوکی ی سه رده می
 هه وره ناو تی نه زاوه گان شوپربوونه وه،
 شیعریان به پیشن که وتبوو
 هاتن کورتان بو کیچ بکن؛
 کاغزی سپی بخویننه وه...
 تا که یشتنه وه سه ر ساغه !
 نه پیلو، نه ژن
 پروی خویان نه بینیه وه.
 وهختی گوریان هه لدانه وه،
 چه نه بی زده خه نه بهری ژهنکاریان تی به دهرکه وت،
 نه ژان !

■ مودلیانی

پووباره کانی دوزه خ
 له ژووری گریانه وه دین
 شوینه واری هیج ریگایی دیار نی یه:
 دا، پستان و بلندایی پیلیمان تیکه هه نکیشاوه
 توهر بلی و بلیره وه
 کهس به نرخی باوه رینیش ناوری ئی ناداته وه !!
 کی ماسی له ناو ناو ده کپی؟
 توهر بلی و بلیره وه:
 (لیفورنو) نو قمی کویرایی ده ریا بووه
 دانی له ده مامکه کانت کرساندووه.

* * *

« ئای ئیتالیا ی خوشه ویست ،
 کهسی نی یه له ، هه شه شه وی پاریس دا
 چرایه کی بو هه لبکا
 (جین) یش جوگه ی پووباری دوزه خه که یه
 له ژووری گریانی دانتی ده کاته وه:
 هاواریکی بی هوده یه
 ته مه ننای مهرگی دووه مه ..
 « ئای ئیتالیا ی خوشه ویست ! »
 م، رگ که نارە کانی شی رهش کرده وه
 باسکی میژوویان بادا وه
 کهس نی یه سه ره دا وه مکان گری داته وه
 « ئیتالیا ی خوشه ویستم »

ئەحمەد رەسوول پشەدەرى

ۋن بوون

پيش كەشە بە

برای شاعیر دکتور نافع ئاکرەیی

۱۹۸۹

لە لێرەواری ۋن بوون

سەرخۆشی ئەزەلیمو ..

بێ ئاگا دەژیم !!..

نە شاگردانی جالینۆس لە ئالۆزی مەژیم دەگەن !!

نە گوشەگیری مەخانە بە شاباتی وێلیم دەگەن !!

جیهانی ئاسوودەیی لە بیابانی تاسەمایە

بەهەشتی بەختەوەری . لە بن نسیی کاسەمایە

کە ی پەپوولە ی تەری بزە !.

لە داستانی کە یلیم دەگەن ؟!!..

بەپێ خوستی سەرەپۆیی .. ۋن بووی ناخم

زۆر و زەوون !!..

کوا شیتی شلوق ئاسا

پە ی بە خەمی وەك من دەبەن ؟!!..

که‌ی ده‌نکوله‌ی که‌ردانه‌ی راز .

له نه‌ینی ... زویریم ده‌گهن ؟!!.....

له فرمیسکی ... «که‌نده دل‌وپ» ه . کوپه‌ی مه‌ی

به بیسه‌وه و ده‌نیم ... شه‌وانه بی‌ناکا ... !!

تاله موویکی ده‌میننی ... هه‌موو جاری

نیوانی من و باخی به‌ی

هه‌رچی ده‌که‌م ... ده‌ستم به‌و به‌یه ناکا ... !!

چون وا به‌سانایی ... !!

له سیحری دیتن و کویریم ده‌گهن ؟!!.....

له‌به‌ر‌بای ته‌له‌زگه‌یه جنوکه‌ی بیرم

دین و ده‌چن ... وه‌کو که‌پیده‌ی ون‌بوو

ده‌مینکه خولای شوخیکی ژیرم ... !!

که‌ی چه‌زاده‌گری ... دلیکی کون‌بوو ... !!.....

که‌ی پیری کوسه

له که‌ردی نیازو نه‌وای پیریم ده‌گهن ؟!!.....

○
خالد حسين

روژا تزی

روژا تزی

گهرم و رونی

گهر دهمهك هات

ته باركرو

مه می گهرمی و ئەف روناھی *

ته هلكرت و كرناف دهفی

هزر نهکی

کو وی روژی

یان روژهك دی

دی بیژی من

تو بی رهفی

چونكه هه می تلیین دهستا

سهرو پییا

دی تیک هه سویم

هند ئینم.. بم

کو ئەو بدن

گهرم و رونی

پی ری شهكهم

بو فی دنی

لفی ژینی

هنده دژهنی

○

عبد الخالق سه رسام

خه ونه
کيو پلکه

شاشه و کيلي خه ونه کاني
دووا ته مه نم
وهک کرکاني هه ناسه ي وا
به ره و ناسمان به ري نه کا
چ ده سنار يکه نه يکيري
که بازنو نه نکوستيله ت ... توري سکه نه دن
وا نه زانم به چنگ نه ستيره
ني نه که ي
هاتم له ري سينگو مه مکت
له سهر کوشا هه لکر مه وه ... !!
خوم دي وهکو ميرووله يني
به سهر گو ني کراسه که ت هه لده که ريم
جار جار وهکو خال خالو که
به سهر پشتا وهرده که ريم ... !!
بالم نه بوو بجمه وولاتي بي سنووري
سه رداره کان
بويي له ته ک په نجه ي سپيت

له کهل دهستارا ده که پریم
دوینتی لیوت قاوهیی بوو
و وتم ده بی تام قاوه بی
خه وه کوتکه ی تازیمانم
هه لفرینتی ...

ئیمرو لیوت له په نگره کړی ئه کا
زور ئه ترسم که په پیزی لیوی ووشکم
بسووتینتی ...؟! ...

که دهستاری دهستی به بازننت نه بی
شاشه و له بان شه و له روژا ...
ئه تورینتی ...

دهیم هاره ... دړکی ئیشی ساله کانم
دهنووک بړکه
دهیم هاره کیان و جه سته م
له سهر به کا کپ و سړکه .

«پیره گان»

اسماعیل انور به رزنجه یی

ته م ده بووه گلوره بهن، شاخ گری ده دران، چیا... شه وان داده خرین، ته عبیر، له
هه میشه یی ده کن، خویان، نه مانه تی پیره گان ده دن، پیره گان... نانوون، دلیان به
ناگر ده سپین، ناگر چاویکی له ناو و چاویکی له م زیندو و ستانه، زیندو و ستان... سنووری
نیوان دهنگ و رهنگ.

ده شتایی

نه شقی سی رووباره

هر شه وه یه کیکیان هه لده مژی

رووباری یه که م:

سوور

سوور

سوور

« پیرمه م »

ته م ده شتایی یه به خوین ناودیر ده کا

ته م ده بووه رهنگ، رهنگ داده باری یه سه ر دوند، دوند ده که وتنه هه له که سه ما، بانگی
شایلوغانی « هه تا مردن به ره و به رزایی » یان راده هیشتا، کیسه که قولتر ده بووه
به فر

نه شقی سی چیا یانه

هر شه وه و په رده یه ک

چیا یی یه که م:

خه م

خه م

خه م

« پیرمه گرون »

ئەم بەفرە بە قوربانی ناودیر دەکا

تەم.. دەگەڵ هەنگاوی ژنان هاوتەریبە، دەیان باریتە نیو ئاو، دەنیو ئالۆزی یاندا چە ندین
لە زەت و نەهینی دەچینی، ئەفسانە ی گەوزین و هاوتەریبی دەخولقینی
زی

ئەشقی سی دوریانە

هەر شەو و هەناوی یەکیکیان

دورپانی یەگەم:

ئەفین

ئەفین

ئەفین

« پیرسیو دین »

ئەو زی یە بە بادینان ناودیر دەکا.

چیا قفل دران، بنار لە چۆلەوانی مارە ی برا، ئەو دیوێ خۆلە و دو، ئەو دیو بایە قووش و
سروودی بیزاری و بیداری، پیرەکان هەر بەخەبەرن، وەبیریان دیت کە ژن و میرد لە
بەهەشت دەرکران، پیرەکان... تالە رهشه کانی روژگاریان دەهونێ یهوه، به دۆزهخ
ئاشنابوون، ئاگریان... دزی، خوارد.

بازن

ئەشقی سی زەندە

زەندی یەگەم:

تیشک

تیشک

تیشک

« پیرخەل »

ئەو بازنە بە زێری رهش ناودیر دەکا

تەم بوو بون، کیشە یە و ئالۆز نۆژدە سەدە، نۆژدە دەقی فەلسەفی داخراو، نۆژدە
خەرنەندی پر لە ئاکام و مەرگ و بی هودەیی، پیرەکان هەر بەخەبەرن، کە پیرەکان
نووستن.. گوێ لە ئەفخی سوور دەگرین.

١٩٨٩ / ٤ / ٢٤

چەند كورته ھۆزان

بدل رفو مزوری

۱- ھۆند

ھەمی دەریا دی شلقینم

ھەمی ۋەلاتا دی بۆرینم

تەف پە یقیت پندو سپە هی

دی جە مینم

دا بکە مە ستانک و سینگی تەیی بە فرینی

پی ب نە خشینم

پی ب نە خشینم

۲- مە تین

مە تین مە تین

ئە فرۆکە ...

کوفە نە دەکا بوشە

هە می زاقانە و

بویکا هە میان

دبیژنی

«برین»

۱۹۸۹ - دەوک

۳- خانم

خانما من ...

ل روژیت زستانا سار

دناف روندکیت گەرم

دیتە وەرپیچم

هەر دبارن دبارن

ل روژیت بوهارى

پەر خوەش

دی من بو تە نیرکزو بنە فشن

۱۹۸۶ - جلولا

۴- نه وروز

که ر ...

ته یرو ته وال ل هیلینان

نه مان

نیچیر فانیڻ خوشیان

لدیف هه لبه ستان

به زیان

ل وارین خوشتقیان

وارین باب و باپیران

ئه فیندار دکه ریان

هه لکه ن چرایین ناگری

ل سه ری کاره ی و مه تین و سپیان

نه وروزه ل واری مه

۱۹۸۹

۵- من بینه بیراخو

تورینامن

ده می دبینی بریت قازی قولنکا

ل نه سمانا خو دهه لاقیژن

پوندکیت پیروز رویتت دهیکیت

شه هیدیت وه لاتی دنه خشینن

ده می دبینی

شوره شکیره کی فه له ستینی

شوره شکیره کی وه لایتت بن دست

نار - بی - جی

ل سه ر ملا دگرتین

من بینه بیراخو

من بینه بیراخو

۱۹۸۶ - مویسل

لاوکی دمدم

○ خالد جوتيار ○ « بو هردوو هونه رمند نامانچ و هاوتا »

دمدم دهقی سهر زارانی زوره، کاره ساته که خوئی له گهل جه وهه ری
بیرکردنه وهیه. به لای منه وه که له بوورو هاوچه رختی چریوونه وهی بینایی هزره
له رووداوی ریشه قوول.

ئه و چه ند دیره ساته بیزاریه کانی دمدمی خو من وه ک بیرو لیکدانه وه و مهرگیش
پی دی ده لیم « لاوک » به لام ناگری بچینه مهیدانی پیشبرکیی فوکلوری ...!

ئه مشهو دمدم چه ند به سامو مهرگی نازیزانت غه ریپ
کوستی نیمه ی سهرگردان و ... زایه له ی مهرگی ناواران
ههور دابارییه قه لا ... چاره نووسا نادیارای مه
خزا لیژیایی زهمانی ... خانو رابه ...
مهیلی سهربردان کرانه سهرگوزشته ی ته مه ن پیره
درابن کور گه لو ... پیرو زاروک و ژنان
دهرینه وه له کوره ی ناگری خه مان
جی ی ژوانی له کیژوکاری دمدمی بوه
حه سره تی زهمانی
دهایی خانی من هایبی
خانی دست به سهران درابه وهره زهینده کیژوله دهندان

دهست به شیران به خه نجران
ده چنه وه ری بی کانی بی...
سه رو که زی رهش داگه پان
گوژه له شان.. له که یفی پیرو شه رکه ران
دهنگی ئه وان کیژه کوردی دمد میان، له گو بی من چه نده خوش دی له به زاری قه لایی
دینه خواری

به چریکه ی بالوره و لاوکان
دیسان پایزی خه مان له منی ئه فینداری به له نگاز
چه ند به کول و کوفانه

شه رکه کی گه له گران ده که وته قه لایی به برین
له کورگه ئی دمدی ده بو وه تان و هه لایه
وه رنه زهینی که نیشکه دمد میان، ده فی دهستان
نانی ئامیزی، به دهنگه کی به جه وهر گاز ده که ن
خانئ.....

خانئ خانان میری مهیدانی، خه نجرئی روژی ئی قه ومانئ
حه رام بی لیمان چاوی به کل دهستی به بازن
شه وه راموسانی ژوانئ
با نه بینه وه سه ری کۆستان، لومه ی عه بدان گه له گرانتره
له عه زابی قه بری
ده تو رابه ماتو نرانی خانو
مردوئ خه لکی مه به عاله می خه و ئی که تینه

روندکا چاوی خو ده ینه ئاها کانیا
مه رگی به که سه ر بو ئه وان زه مانئ بزر

* * * *

خانئ برادوستئ... ده هاته وه سه ری مهیدانی تانی ده دا
له کورگه ئی، ده یگوته کیژولان، پیره دایکان
له گه ل دی به برینی خو دوایمه
خانئ شه ری بم، خانئ جوانان، خانئ خه مان

دنیایی به مردن بو خه لکی قه لایی پیره دمدمی
بکه مه به هه شتی روژگاران، زامی یادان
هزرا من گه له دووره، جوانی هی دلی من بوو
کووست له ئیمه ی سهر گهردان کرانه

* * * *

وه ره خانو با پیکه وه بکه یان رایان ته گبیران
له شکری نه یاران له مه بیان گرتیه ئاوی کانیان
ههوری ره حمه تان خانو
گه له دره نگ به سهر هه واری فه قیران ده باری
هاواری خزم و دوستان له مه بویته کوستی مردنی
با چیدی خه مان ناویننه سهر که سهری
وه ره با پیکه وه بمرین زه مانه ی مه رگی تیکرایه
کیانی خو مان بکه ینه وه دیاری لوئه وان روژگاری دوور
زه مانه ی پر چه زو ئومید، داستانی پیره دمدمی
بکه ینه وه رازی دلان.

* * * *

نه شه وه نه روژه ته مان ده یگرت به ری قه لایی
ههوری سپی ده بوونه وه کفنی ده دمدمی ره نگین
شهره له کوچگو چه په را ماله دمدمیان
گه له به سام ده هاته بهر گو بیان هاواری داکو بابان
هه ناسه ی زارو کا
سه دای مالتاواپی دل به ران... خرینگی خر خانی بوکان

داک له پیش کوران... زایه له ی دهنگی غه ییبیان
سه دایی دهنگی غه ییبیان
ده که وته مالان... مه دیدانان
مردنی سهر شووان ترسنوکان. بی به ران
ژیان هی میرانه به هاری ته من له مه بویته گری ی زه ماننی

دهایی ددمو هایی
خانمان له مه یان گرت سهری بورجان، وهرن باپیکه وه بمرین
زهمانه ی ره شبه له کی مهرگه
با خو هه لده نیه وه دوئی نه مانئی به رامبهر به ردی شمشیرخانی
مهرگه بارامان بیچی. مراره کان ده که مانن.
قه لازمه جوان بووی. ههر ببه وه گورستانمان
ئه که رییواری زهمانه سهری لیدای، ئه سپه کانمان دیاره
سهره کی کانیان ده.
پارچه گوژه شکوه کان ئیسکی کیژه دمدیانه
بوئی دلداری که لاوان
ژوانی دلداری که لاوان
ماچ له سیبهری که لاوان
ئیمه حزی روزگاری ترانزاون، ویرانه قه لای ئاره زوو
ئه مشهو سهری له خه ونم ده
ده فه کانمان بنیره وه، با شمشیره کان ژهنگ نه گرن
باسوخمه ی سهر مه کی کچان، هورپی زهمانه ی ئی نه دا
بالنده کانی دمدمی سیبهر له وه مه ی تانه بکه ن
ریبواره کانی دمدمی ئیره سهرگوزشته ی مهرگه
ئیره کوستان و گهرمیانه، له پهرگی ماله کان خانو کالته راوه میژوو ده کری وهرن
بالنده ی دمدمی نامه ی باخه لان به رنه وه پیمان بلین کی له ماله کانمان ده زی.

* * *

چاوی سیبووریم که وت په نجم به گلوپه که وه نا
موتور به تی خوا وه ندیم بانگدا
وه شانندی ته ماشام کتوپ ساردی هاتنی
مردوو کان ده ستیان له به رو باخه ئی ئه و کیژانه ن تازه ده که نی

ٹاژن

بہ شیکی جامہ بیکہ

چاوی سیب ووریم کہوت
پہنجہم بہ گلوپی حہوشی ئاسمان وہنا
موتور بہ پی خواوہ ندیم
پہلکی سیبہری فریدا
وہ شانندی تہ ماشام کتوپر ساردی ہاتفی
زہیستان دہستیان لہ باخہ فی خہونی بہ تال

ٹاژن

چیای لہ ئاوی کاکوئی ئاوہ دانیان
خول ہی ماسی نہ خوش
روخ بلویشکی تیکہ لکردن
قہ ترہسی لہ ناو پہنجہ رہی پہلکانی دہریاییکی باز نہ پیدا کچینی دانا
تہ نیا گووفہ ک ماون
بہ بہ تانی مہ زہ داران داپوشراون
فہ قیانہ ی من بر کیشی کفتان
ئاوچاوی کورنہ بوایہ
بہ لہ شی نہ رموشلی کیژان روشکنہ دہ بیوہ
ختوکہ ی خاوی و لاسکہ لاسکی شلبوونیانہ دہ دان
خوسانی شہختہ تہ کینی خولی ردینم

سہ باح رہنجدہر

سبهینی چکاره ساتیکی په ناداوه
 کینا تامه زرویی لوولده دا
 که نجیتیم بووه کرده خوَل کانیک خوئی لیده خوا
 له بن به ربوونه وهی بارانیکې نابووت ساتمه ی با به ژیرداچووم
 رووناکې بانئ سیسارکیک خه و نیکی ته واونه بوو
 به ندوخینی به فری گهرمی دئی خاکې به ست
 مهل چه لگریته وه
 نه یوانی که وشه نی جینییانی ببه زین
 خودیکی پنی تیفریدان و باسخوون بوو
 نه وشه قامه ی نیوارانی لیزه رد ده که ی
 واق و پرمانی روژ

هه تاوی زستان هیشووه دروینکی بهردایه وه
 دره بای شهرمه نده بی همه میشه بی
 سینه ری رهنکه هه شتیش
 ددانم که لیوون
 چمکی بژ دینی مردووان ناوی خه و نیان هه لگرتووه
 باعارد جاریک دیلی به فربی
 مردووه کان سه رمایان ده بی
 که نجیتیم شه پوئی بوو له روخان شکا
 رانم له ناوی دیل

لیرامینه
 غاردانی عارد دانیشتنی سه راب دامانی سروشت
 لیجایی هیلنجی بیناگای سه رده م
 له ریژه نی تیبه رین و که یشتن به کچی ناوی
 بهاتبا کورم نرم بوو هه ویژده بووین
 نا
 به تی
 سه نگایی بهردیکم بیپرانه گیرا
 سینه به رتبوون ماوه ی نه دام چاوگه رمکه م
 له بن پیستی فریشتان میلی کاژیری ته من گیره
 کوران له کاریزان

سینه‌ری که سیره‌ییم نه‌وه‌نده چاله‌به‌فری له په‌نجه بازی هه‌لم خوساند
 شه‌ره‌گه په‌کی مانگو نه‌ستیران هه ر نه‌قه‌وما
 ئاوه‌دانی ئاویبی من و سینه‌رم له‌هاوارتای نه‌گونجانیان دهن
 کیزینی خاک کورینی ئاو پیریوون یان مزگینی زانیان پیریوون
 له‌شه‌و شکانیاندا شه‌وه‌لووکه‌ی که‌له‌بابی زیزان نه‌یکروشتن
 نینوک له‌دۆزه‌خی ئه‌وان دده‌م ده‌چمه‌ دیدنه‌ی خۆم
 چیت به‌خوت کوت
 خو‌هه‌ لقولان مونج و ئاوه‌رتیکچوون خواژماردن
 نه‌وژنه‌ی له‌ ناو هیلکه‌ی شه‌یتا نوکه‌ کراسی هه‌ لمائی
 زگی دانا

مومیاپیک ده‌می ده‌کووتی
 تا‌قمه‌ تراشیکیش ده‌شوا
 ده‌سته‌کانی له‌عاردی ده‌خشانند
 له‌ ناو په‌وینه‌وه‌ی خوی سپی ده‌بریسکایه‌وه
 گلویی خواش چلکی لیته‌ لده‌بوون
 په‌لکه‌ میوی چه‌وشه‌ی مه‌شایه‌خان
 پووشی روژ نووستوی شه‌مشه‌مه‌کووران
 داره‌بازه‌ی که‌نجیتی من
 پرچی شاخی ئه‌م بوونه‌ گونا‌هه‌ رووه‌ات
 دیاره‌سه‌رابی زور لیبریسکانیه‌وه
 خوائلوی ته‌ماشای به‌رامنه‌بوون سپارد
 خه‌ون ده‌یکتیرن

تریه‌ی کووتانی کوپال
 له‌ دوایین پیچی نه‌و‌بیر رویشتنه‌م ده‌کاته‌وه
 به‌ رده‌پیرۆزه‌ ددانی که‌متیاران
 نۆره‌تای ئاسن له‌ که‌شکه‌ی من که‌ فیهه‌لدا
 نه‌ویان هه‌ ل‌دیران ده‌ستم له‌ بزێ ئاونا
 فرییدام

ده كرى كورپه وشارم په نجه ی نه سپیكى ئاوبی
 پرچم دارستان موكناتیس
 به سه ریابیی توی ناشتنی ئاوده تگیرسینی
 ده نووکی سه مه ندره باخچه ی چه ندمه تری مالان
 گوله ئوی گونای پهری به خشندان
 لانه روکی گهرمایي چنگه ئاسنی به رهنکه ناشی له بالی مراویاندا
 ئاویش گیای گیری تیرواون
 نه نی ده چی خوشه ویستی خوویکی شه رانه
 چیتیده چیت داویک له ته ماشان هه لئی
 مانی ئاپووره سه راب پابه ندبا به ندره گولم
 په نجه کانم جومگه ی که وتن
 له بن خووری بیره وهری سه رمام بووه
 ده نومه وه
 جوار دارم به کولانان رابوو
 به چیمده که ی به به ریکردنی مهرگی خوم رانه که یشتم
 گلویی نییونه که چاوی رهش بوو
 دانیشتنی مانگ
 ترپه ی بی هاویشتنی بو قی ناو جوکه ی خوشوشتنان
 نه وه ی لیجیما

بیلوزی پیوانی له ناو خوین گرتنی هه لخت بوو
 خودوواند نی ژنه ته مه ن که و تووه که
 شه رمه نده یی خانه ی مینه ی خه و لیخت
 به فری خوویستی رزی شه هوه تی داگیرسان
 نه وکه تاریکی کورت بوو سیبه ری وی نه گرت
 روژه لات بوورانه وه ی ژنیکی ناشیرین
 میزووه لچوونی به تالکرد
 په رتیوونی چلوپروانی له که وانی نیوه ند هاویزی مردندا
 ده سته مویه سه ره تا بییه کانیان
 له ئاکاریکه وه بو ئاکاریکیتر نارد
 ناکوکییه کانی کوتایی رووتبوونه وه

بۆملوھیی نییە خو پنجگیری رەشایی پشت خۆرسککە ی
گەرمایی ئیسی مردووان شەختە ی ریکە وتیان بە ھەمدا
بیوانە ی پشوو دان بگرە

بە نەجە کانت بە نەجەرە ی ژوورە کان
زەردوویی رەنگی ئاشکر اکردنی تێگرت ماسی ناو تەنکە ئاوان
بە نەجە یان لە بن سامانی ئاوان راخستوو
بە نەجە کانی ھەوری ئاوان تلێشە بەرد
فەرھەری بائی ئاوان تەنکە تیکمەدا

لە ناو لەرزە ی رۆچووندا شەمە ندە فەر گولە بەر پۆزە ی میژوو دە کرتینی
تۆز کالیک نەرم ببارە گەنجیتیم گە چەر و قۆریە ییگی قورینی جا
سو پاس کۆلکە کریستالە کە
ئەو بایە بو شایی

نیشتمانی راکشانم لە چلە ی مردوویکی سوسە نە کداری دەدا
گە لیک شت لە بە ستنە وە ی ئە سپیک بیندرا
سنووری مال گۆرستان بەرچوو گریدان فابریقە ئازیر ئازن بیئە نوایی
بزانم خۆم لەم ئە سپە داناکرم

کیژی گومان لە ناو ھینلی ئاوان بووندا
دەستە مووی ئاوان ئام ئام ھە دەبی و پەنجە ی تاسە کانی دە مەیی
قوم لە دوو کە ئی خۆت دە دە ی ئە و دوو کە لە مە دە وە
بازیتەر بچتە ناو نە خشە ی ئە و لاکیشە ی گومان ت دە گە زی
دە لێن مردن بە مندالیە تی خۆت دە ناسینیتە وە
مردن مندالیە کە ی لە ئە زە لا ئاوی رە نگر یز مە
کۆماری تە نیاییم لە کلوری ھیلکە ییکدا
لە بە ر دە لانی پە ری قوو

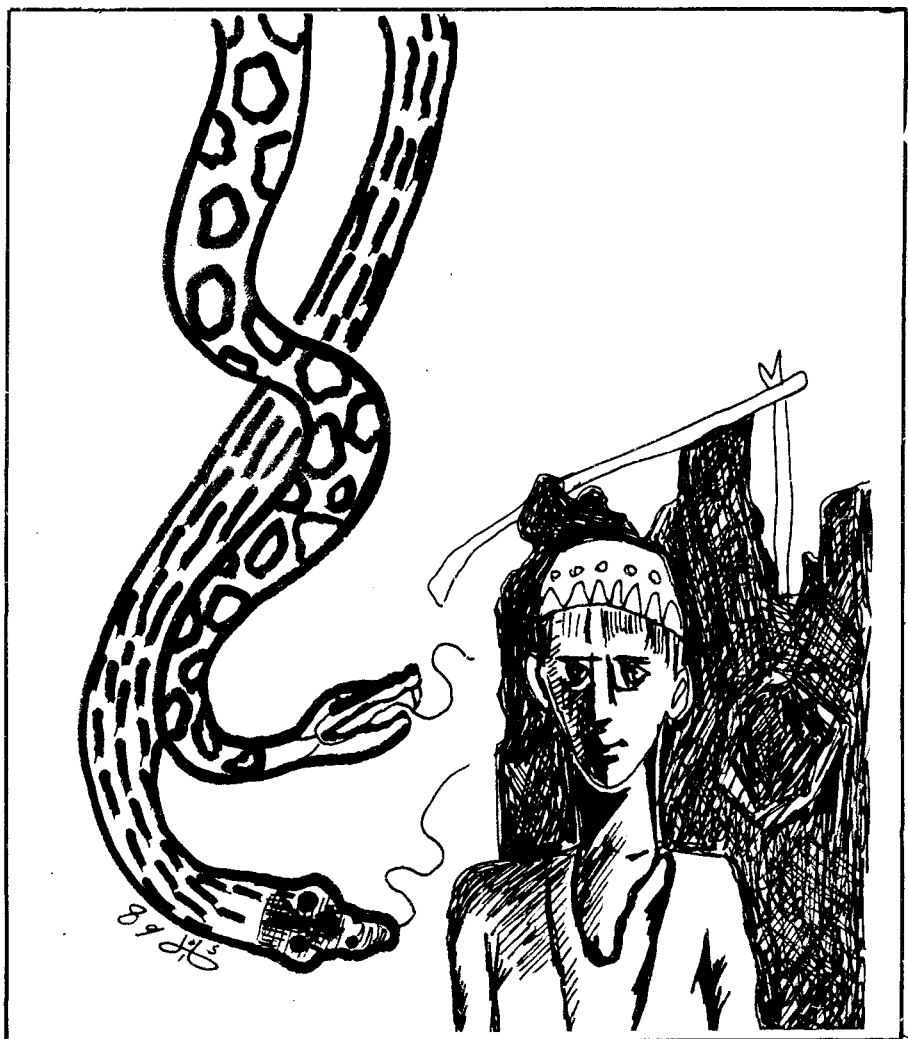
لوچی دواشارستانی ئیزاب دە مرینی

ما فوری برچی کیژان

یان

کیای پەنجە لیکگری دراوی حەسیری ئارامی

بە نەجە کانم لە ناو مندالدانی سەرم نیفۆکی لێنە ھاتوون
سۆراخم لە غەیبی

ئاوابون مارئیکی به لئه ک
 ناوشاخان ته و او روونبووه
 مندالانی له رووبه ری زمانی تیسماحنی که مانده که ن
 رهنگی گوشت ووزه بیئکی خواوه ند
 که فی پیریئتی پرچی گروازه ی ئاو
 نه و جوگه له له شه قاو به رینتره به رده بی له که وای پیخه مبه رجیما
 هه نده خلیسکینی

زبیری نلوده قی کراسی کچه چلوزه رده که ی
 مه گیرانی به شهر مهنده ی ئیواره بیگ ده کا فریان کرد
 نه زیش تیغه روبرووم چووین چش
 دیواری برژانگه کانی له قا چوار راته کانی کاره بایی
 دووسالو ههشت مانگ له بن زبیر کراسی خوئی سربوون
 په نجه ی بیره وه ریبه کاننیا پشته و شکین کزد
 له ئاساییکی خواسترا ودا ده بیندری
 که رمایی په نجه کانم له ناولو جی سایکوکات کورا
 کووتانی باران له پیدزه ی پیاو خراپان ده چی
 کوی لولیدانی دئی بوو که شوشه رادیری
 سلوینی وولاتی سییه م
 نوژهنی نه لها نیکی ته نک بوزای نارده سیمای با
 سبهینی ژ نیکه له بن لیفه ی گوناح
 چه وراایی پرچی شه ی هیسک
 له هیسکایی ئاو چای یه کره نگه تیکده دا
 ددانی به فلجه ی به رد ده شوا
 هانینوکیکی تری په نجه ی بیست و یه که مینم
 سییه کانی ئاو به ژنم
 باسکی زه نگیانهم روبرواری گروازه ی مشکلی نه ئاس
 ئاوی بوو
 جوگه یی پشتی که وانبوو
 قومی ما
 بو قیک ئانیشکی به بالیقی ئاودادا
 له پینکا چوون و گه وزینی ده قنه شکاوی ته نی راما
 بانه و ریبه ش بکشیته وه ناوملی خوئی ناکه وسه جی
 وپینه بیکی تری په راسووی گردی په نجه کانم
 ئاکگاداریکم ده داتی
 ته من پینچ سه ده بی چلوه پراونیت په یکه ر تابووتی شه قام و مرده گری
 ئیسکی په شیمانی براده راییتی داتاشینم به هیزده کا
 په یکه ریکی ئاوم هه ئنا
 بیرا نه که یشتم

په رچووی مندالدانی ئاوابوون بووین
 گلوپی لیدووانت له ئاست چیمدازدهده که ی
 ژووریکي په نجره کویروقامیشبه ند
 ئاوه مه لبهندی بهدوا داچوون
 کائوس کلوروفیلی بهروئاوی بهخششی هه لیزرکاندم
 که نجیتیکي مه ند
 په نجه به گلوپی ویستت ودهمه نی
 تازماییم خاکی نه ستیران په نای ددهن
 رنوکی پیلای چیا
 سیمابه سته ی که مری نهو بیان خورتبوون
 قومی بیابان لینه لیبوونی شاخ
 برچی کچان لیفکه
 نه میردی سروشت له پشتی ددها
 په کبه ندی
 سپاردنی وینه دهنکیه کان
 زهردبوونی ئیواران بوئی کپی و هه ناسه دانه وهی که نجیکي
 زهردبوونی من شتیکیتر
 مردم کراسه که م هاوړ نیییتی نه کردم
 له تازه شم دانه نیشیت
 بهرد هه لپشکفتنه وه
 کوتلیی خوم پیرا ناکیری
 ئاوسه رمایان ده بی
 سپسبوونی په نجه ی پیرییتی خوم بیینی
 نه لقه شم لینه ر بووه
 تامه زرووییم نه ترووکا
 په یکه ر سه رمایان ده بی

سهرنج:

- ۱ - که سیک بو که سیکیتر له بوسه دا خوی
ماتده دا له پر که سی دووهم دهرده که ویت.
- که سی په که م به هه شتاوی پرکیشی
- کوشتنی دهکات • ناژن • نه مئاوه کورتیره ی

نیوانیانه.

- ۲ - نه م جامه یه له نیوان • ۱۲ - ۱۹۸۷/۱۰
- ۲۸ - ۵ - ۱۹۸۹ • دا نووسراوه. نه وهی
لیره دا ده بیندری به شیکیتی.

دلڻگي سهه رچل

عباس عسڪر

نويڙي ٺاره زووي دل ڦاو دراوم
ريگاي مردنيگي بي رووباره... !!
شمشالي، بي دهنگي چه مي

ٺاهه ننگ ڪلولم...!

قهواره ي زامي بريني
وشڪ هه لگه راوي... بي ٺارام
قه تاري (شه لاقه) ڪوچه ره ڪان
به نازي ٺاسماني
بيوه ڙنه خه مناڪه ڪان
به سهه ر تامه زروويي

نويڙي هه نگاوي بي ووچان بوونم

له بي ڪه سي شه واني

لاڦاو بردووي... !!

شان به شان

ورده ورده

دەگە شىنە وەو
ئوقرە دەگرن
بەسەر ئەرك و ئىشى
رووخسارى بىروا... وون بووە كانم
دووبارە...
شىمشالى بى دەنگى
دەنگىك... دەدركىنىتە وە
بو

دووبارە..

ووتنە وى

ھونىنى ھوزانىكى

جوانتر... !!

بوشىدا بوونى

ئەو رووبارە

لەسەرا خو جووەكەدا.

شەلاقە . مەبەست . ئەو عىكە لە بالئەدە (كوچەرەكان)

جوانه گانی

دۆزهخ

● سامان دزهیی ●

ناگه مه كه وتنى سيبه رت
ئه ویش ده تارمی و بلوه شی ئاتوونه کان به جی دین
ئه ویش وه کو پیلای زی
ئایینه ی خو ی ناداته بهر پچرینه وهم
زمانی بهر دیش ده ته زی و
به سه ر یاتاغی ریکادا شو رده بته وه .
ئه تو یست چنگیک له رو حی دۆزه خ بدزیت و
به دهنگی دووریتی وه رکه ی
ئه تو یست به گهر نه ههنگی نه فره تم کهوی و
چایی به هه شت تیزای زیان له ئه شکه وتت بدۆز مه وه
ئه تو یست ، گفتتم ده دایی
به ناو تاریکترین ئه شکه وتت دابروم ئاوه دانی بکه مه وه
سواری شیت ترین شه پو لت بم و هیمنی کهم
گفتتم ده دایی به جهنگی خو مت شاد کهم .
بوکی نه کریام ، چنگیک خو ئی نه پزاندده ناو پیاله م
له پیک قزی له په نجه کانم نه ئالاند
بوکی سه رم نه کرده شووشه ی هه تاوو
که می ی تاریکی ی نه دامی
هه تا به ر دیش تاریکی کرد
خو م و تا که پیلای ری

هه ناسه ی دارمان هه نگر و
 سیبه لاکه پیمان ماشی
 خوم و زستانی بالنده کوچه ره کان
 تهونی جالجالوکه ی دوزه خو بوو به ماملان
 دهنگمان بهو دیوارانه دادا
 ده رگای بی مال پای گرتبوون
 ئهو بهری یانه ی میوانداری یان ده کردین
 سه رده میک بوو
 له مالداری خهونی ره به نیش که وتبوون
 له مه چیتر خهونی ئه وشویان گوزتمه وه
 له مه چیتر ئه سپی میژوی نهینی یان
 به ره لای ناو پیده شتی تارمایی من کرد
 روح هه روه کو قوشقا قزیک
 تاله داوی به ستانه وه ی به جه سته ی مندا پچرابی
 به ره لای بو شایی بوون بوو
 دیار بوو یان لیم بزر ده بی
 یان شاکه شکه ی رو ناکه نهینی یه کان ده یسووتینی
 ره وه گورگی بیره وه ری هاتنه خواره وه ی من - ئاده م -
 له جیوه ی ئاوینه چاوی هیلکه شه ی تانو که ی ئیبلیس
 تیفویتی خویان ده شکاند - ده شارده وه
 (بی .. له .. هه نگاوی من ... کوچه)

ماندوو تر له تاشه به ردیکی جیمای
 بنی قوولایی داهاتوو
 زهری یه کاشی دوزه خو دین ده ورده لیده دهن
 دین سه مای گری جوانی یان له خوینددا ده کوژیننه وه
 دین نه زه من وه دندی تایبه تی
 چه نگه ئی قامیشه که و ئی یه کان
 نهینی ئاواری بلویش
 بو فریای من ده در کینن

- دیمه ئاستی خو درکاندن -

کیمیای وشه

له ناو پیته هه لاینجراوه کانی شاردا دیلم دهکا

ده مزانی له پرووی شار برین بووم

پیته کان پیکیان وه ده نام

ده می هه زاران شمشیری کولی وه ک خویم

- مه به ست تیزتر - گریده دران

شه بولیکی له باتیزتر

له - بو ماوهی - هه موو شعری ده ترانم

- چی له کیمیای خو ل جیاوازم ده کاته وه -

له مه چیتر پی یان گوتم

دینه پیش میزوو روو کەشی

ئه هسانه ی هاتنه خواره وه

ده ببیندری و

نادر کیندری !!

دینه پیش میزوو شاعیری

غال بو به ختی سبه یینی ی خو ی ده گریته وه .

گه فالڻي ٽوپي

- پيڙائڻي ٽالپان -

ما ٽين چيه... !!

ٽين: نه ڦينه

سه رخوه بونه، سه ربه ستيه

ٽ خورستي، ٽ هيڙي دبت

ٽين ڪوتره ڪا شاهه رسپيه

فرا ده تن

خونه هه سهه، ٽان بالگيره

د اب قامچيا

بريڻه بچت

نه زيندانه

نه ٽيفنه، نه ليف وبي

هه رچار ره خان

ديواربت و

د ٽير تيخين زه ڦيا ره شده

مروف د ٽيفده

برزت

نه شيره ڪي ده ف بخونه

د شه ره نيخا نه ڦيني ده

د شور هشا سه ر به ستيه ده

سه رين بيگونه هان

ببرت... !!

سه رين په رندان ببرت... !!

هه ناسه‌ی پایز

موزه‌فهر سلیمان

۱۹۸۳ / ۱۲ / ۱۲

وهك چون ههستی توون
بمگرتنه خوی..

له خاموشی خوی بملاوینته وه
هه ناسه‌ی زهردی ئیواره‌ی پایز..

په شمالی زانی ده‌ریه‌ده‌ریمه
سه‌ری غه‌ریبیم دینینه باوه‌ش

دووری و بی (نهو) یم بیرده‌چینه وه..

* * *

چهند به ئاوات بووم ئیواره ساتان
له‌که‌ل بی (نهو) ی و ته‌نیایی خوما

شیعری هه‌نبه‌ستم

وهك (نهو) جوان بی

که‌لای زین کفتیش دابکا به سه‌رما

* * *

ئاخ بو نهو چلانه‌ی له کوشی کو انی و ی
سه‌ری زستانان ده‌ین به سه‌و تو و ..

کورداستان

مه سعود :- من چی نیوهم

جوان :- عیلو عه شیرهت و ژیان

بنار :- بلوک و په ناو پشت و قیان

بیوار :- خوشه ویستی و سهرو سامان

مه سعود :- نیوهم بو من که ئی که ئی که وره ترن له و شتانه

به لام له کشتمان که وره تر خک و خوئی کورداستانه

○

بنار

دره ختیکی به سالاچوو

له نیو لقه پیره کانیا

چرویه کی ده رکردبوو

داوای موتور به بیان ئی کرد

- کوتی با چرو به هاری ته واو بکات

رهگی ده خه مه نامیزی

خه نه و خه رمانیان داوا کرد

- کوتی با به هار ته واو بی

چرو تان ده خه مه ریزی

○

تارهایسی

ته میکی نه ستوور سپیده ی داپوشیوه

- ده بی سهر هه لدا نه وه بی

یا سهره تای براته وه

- نه نه میانه .. نه نه میانه

خوله میشی لاشه ی زیندووی

بیروکه ی باپیره مانه

دوو شابسک و چوار که زنی هونراوه سی شیندرکس به رده واه

وینه

فرندهی هەر هه‌موو دنیا
ره‌گه‌ز ره‌گه‌ز له زمانی به‌کتر ده‌گه‌ن
به یه‌ک جو‌ر ده‌فرن به جو‌ری چیته ده‌گه‌ن
که‌چی مروی تا‌قه گوندی
نه به‌زمان و نه شیوه
نه به‌هه‌لس و که‌وت و ژیان
به هیچ جو‌ری له یه‌ک نا‌که‌ن

○

باده

- دوینی و به‌ستر به‌ستر پی‌ری
هه‌مان هه‌وال هه‌مان وینه
هه‌مان ئازارت پیشان دام
- راسته به‌لام
دوینی له به‌ر گیکاو نه‌مروش به‌رگیکێ‌تر

○

دره‌خت

- زیاد له پی‌ویست به‌رز هه‌لچووی
منت له ژیر نه‌ژنوی خوتا شار‌دوته‌وه
- ئا‌گادارم
به‌لام ده‌زانم دره‌ختی کورته‌ بالا
بی‌رو‌که‌ی زیندووی له ره‌گی شار‌دوته‌وه
منیش تا بقوانم زی‌اتر به ئاسمانا هه‌لده‌که‌ریم
هه‌تا ره‌گی زیندووی ئی‌وه
له‌سه‌ر سه‌ری خۆم هه‌لگرم

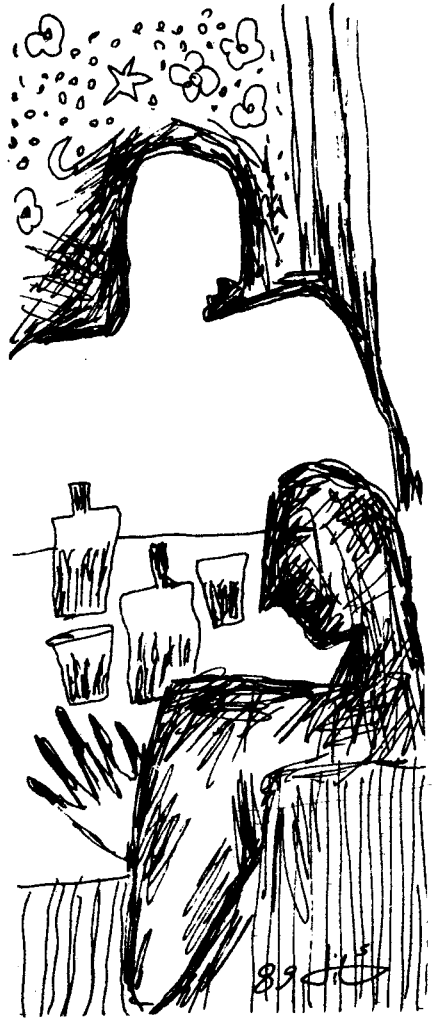
○

دگه ل هه فاله ل مه یخانه کی

هه فالیت من
هوگریت من
برایت من
پی خوش حاله
لحه فیتی ئیک جار
دگه له وه رینم
کول و کوفانیت دئی خو
ئیش و ژانیت جه گه راخو
بو وه دیار کهم بخوینم
ب کهمه هوزان
ب کهمه په یفیت نازک و جوان
بو وه لیکدم و بغه هینم
بکهمه دیاری و ئەز بینم
بکهمه دیاری و ئەز بینم

xx xx xx

چافه ریمه بو وئی روژی
روژا ئەم ئیک و دوو دبیین
لگه ل ئیک دریین
خوشرین مه یخانه کی بخو دبیین
میزی ژمه ی رهنگ رهنگ دکهین و دکه ملینین
پیکهه را دکهین
خر پیکیت خوو دبیزین چریا
توئی خوشیال مه بریا
تی مه جه گه ره ژ بنی دریا
پشنی پیکه دکههین کریا

شریف نامیدی

دکه‌ئین کریم

xx xx xx

دگال پینکی ئەم خو ژ بیر دکه‌ئین

کوفلان و ژانا دیر دکه‌ئین

ئومیدیت خو

بو روزا زافانییا خو

نیزیک دکه‌ئین

سەرنی وەستیای زهزرو بیرا

دئی که فتیه بهر تیرا

ژخەم و ژانا

تەنا دکه‌ئین .. تەنا دکه‌ئین

xx xx xx

ئی ئەو کافه

کافا کو ئەم بئی دادکه‌ئین مەهی

دکه‌ئینه هەوار

دکه‌ئینه گازی

بده نگی بلند

دایکا مەزن کائولکیقه‌ی

وهره تانامه ئەفروکه

ل هیقیا تهینه و مه تو یاهه‌ی

تو باش دزانی ئەفەر مهیه چه‌کی مه‌هه‌ی

قینجا وهره مه‌خلا سکه

زده‌ردو ژانا

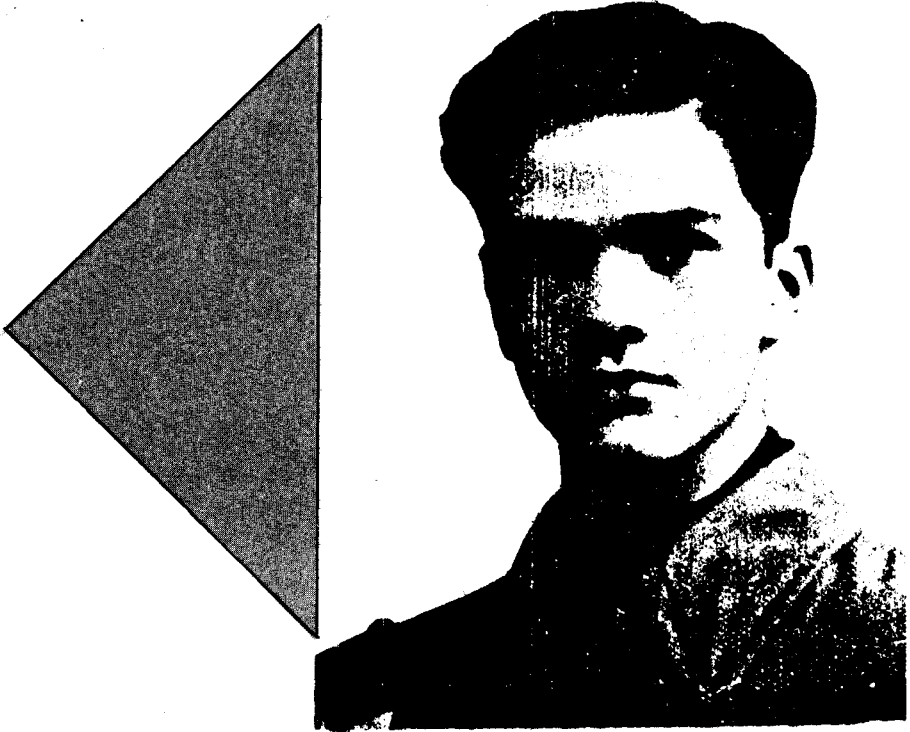
ژمه یخانا

بومه دیار که دەرمانا

هیقیدارین یامه‌کری تووی نه‌که‌ی

مه‌ژبیر نه‌که‌ی

تودا یکامه‌ی ، هەر و دایکا مه‌ی

Pier Paolo Pasolini

جہند نمونہ یہ کسی شاعرہ کانسی...

پازؤلینی

وہرگیٹر / یاسین فہقی سہ عید

شيعرى يه كه م

كورم ئه مزو يه ك شه ممه يه
زهنگى كليسه بى ئوقره، پر زرمه يه
به لام، دلم، ئه ئى چلى دره ختيكه
كه لاكانى هه لئه وه رين، يه كه .. يه كه
بو ساياته زهره هه لكه زاوه دوورده كان
گويم له چوله كه كانه، ده خوئين
تا ئه و كاته ي له باوده شى ساله كانا
هه ر زيندوو بوون
ئاي ... به به كه واهه ست ده كه م
من و دلم هه ر دوو جووته
له باوده شى گه ره كيكي
كالا سىي « فور لاني » (۱) دايين ..

« رومانسيبو »

* * *

هه موو زيانم تى په رى
من كيژوله يه كه يووم ناسك
تو مردبووى
ئاي .. ئه ئى ئيسنا بو هاتيه وه
ناو ئه و خه ونه ي
سانه هايه له بير خوتت بردوته وه ؟

شيعرى دووهم

چاوه كانم، به سه ر چله بوپى وشكى
دره خته كانا، هه لئه زنين،
خوا نابيينم،
به لام چاوم له چراى پر له تيشكى يه تى
له گشت ئه وه ي كه دهيزانم
ته نها يه كى له دله وه هه ست بى ئه كه م:

نهينس يه كان ..

- لاوم، نه ٽيم،
 له تهك له شما كه سهر ف نه جي، جي هيلراود
 چرڪه يهڪ، له سهر چيمه ني كه نار دهر يا
 له نيواني درهخته رووته له كاندا
 ئيستي دهڪم
 ئيدي نه رهه، سه چمه ٽير هه وره كانه وه
 له گهل لاوييما ده ٽيم

شيعري سي هه م

ديوه زمه يان په پوله ..؟

(۱)
 نه وه ي له ناسماني سنگما هه لئه فر ي
 په پوله يه كي جي ده نكه، رهنگه سامالي
 له تاريخي دهماره كاني گيانما
 جي سيبه ره، جي تارمايي...
 نهء... نه وه ديوه زمه يه، وايي ده نكه
 رهنگه سامالي يه كه ي ٽه هره
 به چاوه رووته كاني نه وه
 نه ماڻئا گهرمه كاني من، ده بنه شهخته

* * *

(۲)
 نهء، په پوله يه كي سبي، وهك چوري شير
 رهنگي سبي هاويني ناو هاوينمه
 هه لنيشي يان بفر ي و بروا
 من شادمان، هاڙدهم چاويڪم له نه وه
 نهء... نه وه ديوه زمه يه
 وهك ته م له دي ناموما، گه وره، نه جي

بو چرکه یه که ده یبینم و
ئیتر له که ل پراچه نینما، بزر ئه بی

* * *

(۳)

نه.. ئه وه په پوله یه که
به رهنکی وه نه وشه ی لاویم
وه کو قه یفه رهنک کراوه
له ئامیزی کاتز میره هاو تاکان دا
له ناو وه نه وشه یی منا
خوی دانه نی..
نه خیر ئه وه دیوه زمه ی شه که تی یه
له باو شه کاتز میری چوک دادان دا
ئه قیزی نی..
دژ به هه موو
دوور له هه موو پائه وه سستی
کوئی مناکاری منیش
ئه ژا کینی..

* * *

(۴)

نه خیر ئه وه په پوله یه کی جوانی یه
له سنکه وه بو ئامیزم هه لئه فری
له ته ک ئه ودا به یه کساننی
هه تا سه ر ده توانم بژیم
که رچی هه رگیز
ئه چینه ئه و دیوو منه وه
نه خیر ئه وه دیوه زمه ی هیوا یه که
له بوشایی نا ئومیدی (کازار سا)^(۴) دا

وام ئىنەكا، ھەرگىز مروقى نەبوو بىم
بە گومانىكى رووتەوہ
كە ھەرگىز نە ژىابىتىم ..

شيعرى چوارەم

لە شارىكا

(تريستى) ^(*) بى يان (ئودىنى) ^(*)

پەر بالاى شە قامىكى درەخت ئامىز ..

لە ژىر ھە تاوئىكا دەرم،

كەرم و رەنگ زەردو بالا بەرز ..

بىرژانگە كانم دا ئەخەم

ئاسمانىش لە جوانى خوياء، بەجى دىلم

لە ژىر سايەى درەختىكى بالا سەوزا

ئەكەومە ناو رەشايى مەرگى خومەوہ

درەخت و خور بىر ئەكەم

منالە جوانكىلە كانىش

بەرەو ئەو تىشكە رائەكەن

كە وونم كرد

لە قوتابخانەوہ دەفرن

قزىيان لەسەر ناوچەوانىيان

لول ئەكەن

من ھىشتا ھەرزەكار ئەبم

بە كراسىكى كالەوہ

بە قزى جوان و خاوەوہ

كە وەك باران

بەسەر توژى تالىما دىنە خوارەوہ

من ھىشتا ھەر گەرم ئەبم

ئەو پوژەى دەرم ..

لاوی به سهر قییری گهرمی
شه قامه که دا پائه کا
له سهر باوه شه شووشه یی به که ی^(۳) من
دهستی دا ده نی ..

تو له نیوان گوله کان دا
که دوگمه ی کراس دا ده خه ی
وهک فریشته ده رویته وه
دلی منیش
ملی رینگای چاره نووسی ده گریته بهر
که هوگری کالی چاوه کانی تو یه
توش به پیوه راوه ستاوی
له مردنی نیواره به کی بی مندا
خوت وون کردووه
به لی وهک جوتیاریکی بی تاوان
له نیواره به کا ده ژیت
خوشه ویستیم وهک کزه با
نهرم دیت و ماچت نه کا

نیمه ی هزار
کالی لاویتی و جوانیمان،
نیجگار که مه ..
نه ی جیهاژ تو
ده توانی بی نیمه ش بژیت.

شیعری پینجه م

وهک کزه با..

شیعری شه شه م

روژه دزراوه کان..

ئیمه کویله ی له دایک بوونی خومانین

په بوله یین هه رگیز جوانیمان.

نه بیینیوووه...

مردووی له ناو

قوزاخه ی « زهمه ن » دا ئیمه یین..

دهوله مه ندان

نرخه ی « کات »^(۴) به ئیمه ناده ن

نرخه ی نه و ژوانه ی دزران

له جوانیتی ئیمه و باوکان

- ئاخو تاکه ی

به پروژوو بوونی « کاته کان »

سه رچاوه کان :-

* بۆ ناماده کردنی « کورته ی ژیان و کروئولوجیای به ره مه کانی » پازولینی، که لکم له م سه رچاوانه ی لای خواره وه وه رگرتوه.

۱ - ئینسیکلۆپیدیای گه ره - ده زکای جوغرافی ده ته گوستینی - به رگی ۱۴ لاپه ره ۴۹۰ - ۴۹۱.

Grande Enciclopedia — Istituto Geografico de Agostini — Novara — 1983.

Volume XIV — Pag. 490 — 491.

۲ - فلیمیکی به لگه نامه یی - Documentario - به جوار زنجیره . تاییه ت به ژیان و به ره مه کانی پازولینی - له سه ر

(رای - RAI) رادیوو ته له فزیونی ئیتالی - قه ناتی (۲) سه ره تای سالی ۱۹۸۷.

۳ - (Pasolini - پازولینی) ووتاریکه له کتیبی میژوی ته ده بی هاوچه رخه ی ئیتالی دا .. سه رچاوه ی شیعره کانیش

هلاویتی نوی - La Nuova Gioventu' ، که نامیلکه یه کی شیعری یه سالی ۱۹۷۵ له زنجیره ی Supercoralli، دا

چاپه کرا... چاپی جواره م سالی ۱۹۷۷. پاشان ده زکای چاپه و بلاوکرده ته وه ی « Einandi - ئیناودی » له شاری

(Torino - تورینو) هه مان نامیلکه ی له زنجیره کانی « Strutti، دا بلاوکرده وه له سالی ۱۹۸۱ دا بیروانه:

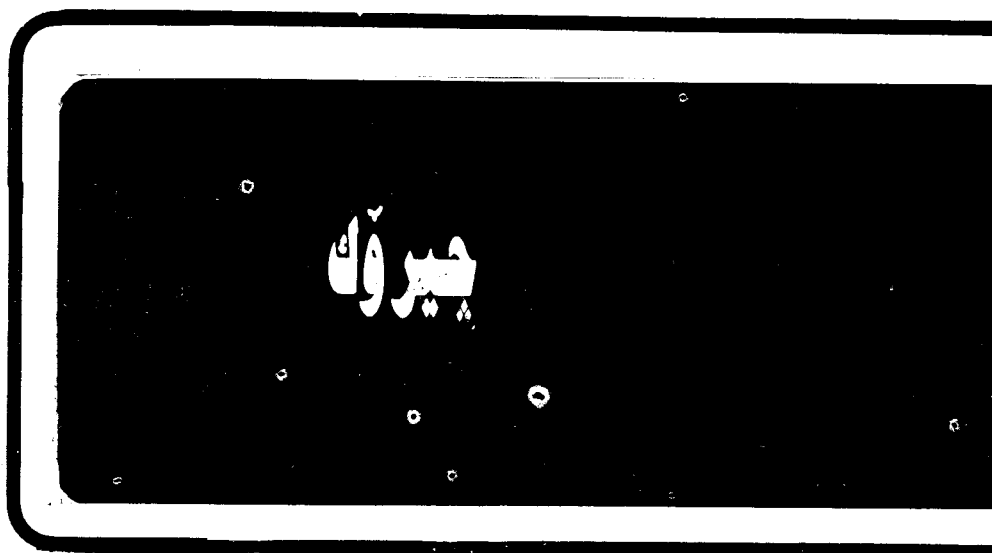
La Nuova Gioventu' — Pier Paolo Pasolini —

E inaudi — Gli strussi — N° 243 — Torino — 1981.

په پراويزه کلي:

- 1 — R omancero — رومانچيرو — يان — رومانسنيرو (بهرکسه ده لېن که گوراني « رومانسنيس .
— Romances بلن، يان به کوکراوه ي کومه لن رومانسنيس دهوتری، په سنی نه م زاروايه نيسپاني په، به نيتالی
پن ده لېن (رومانسه) نه مه ش نه و شپوه شيعره ده گريته وه که تايبه ته به گيړانه وه ي داستاني
نازايه تي وجهنگ شپوه په کي عاتيفي، (رومانيس) په کيکه له شپوه نه ده بي په کوته کاني نه ده بي نيسپاني که سه رتا
ده ماو ده م پازيزاروه نه مرو که وره ترين نه نتولنجاي بوناماده کراوه .. ناو نيشاني نه م شيعره به نيتالی « Roman
cerillo ، په ، که مه به ست له « رومانسيرو » په کي که په .. بوناساني خو يندنه وه من ته نها نه و وشه په م
نوسيو وه .. دياره نه م زاروايه تازه په گه ئی دوره له « رومان ، و « روماني ، و « رومانيسهت » وه .
۲ — (فورلاني — Furlano) يان (فريولاني (Friulano) مه به ست له دانيشتون و ناوچه ي (Friuli — فريولي) په که
ده که ويته سه رو ي نيتالياهو، دا يکي پازوليني خه لکي نه م ناوچه په بوه .. فريولاني په کان خو يان به نيتالی نازانن و
داوای نو نونومي ده کن . پازوليني په که مين ديوانه شيعري به م ديالېته نوسيو وه له بهر خوشه ويستي دا يکي .
۳ — (ديوه زمه) من له به رامبه ر وشه ي (Mostro) ي نيتالی دا به کارم هيناوه نه م ناوه مه به ست له و گيانله به ره په که
درنده په و ته نها زهره ر ه کاني ده بيري ن و خو ي وونه . هه تا نه دوزي ته وه پي ي ده لېن « Mostro ، منيش به ش به حالي
خوم له و وشه ي (ديوه زمه) نزیک تر و باشترو زياتر شک نابه م ، هه ر چه نده نه م وشه په مانايه کي نه فسانه يي هه په .
۴ — (کازارسا — Casarsa) ناو ي نه و گونده په که شاعير به شي کي زور ژياني تيا به سه ر بردو وه و ده که ويته ناوچه ي
(فريولي) په وه .
۵ — ۶ — Trieste — تريستي)، (Udine — ئوديني) دوشاري نيتالين، ده که ونه سه رو ي روژه لاتي نيتالياهو .
۷ — (باوه شي شووشه) مه به ست له و سندوقه په که مردووي تي ده خريت و پروه که ي شووشه په بونه وه ي
مردووه که ببيرت .
۸ — (کات) يان (زه من) به رامبه ر به و وشه ي (Tempo) ي نيتالی به کارم هيناوه . شاعير مه به ستي له م کاته
سه رده مي لاوي تي و جواني کريکارانه که له تاو کارگه دا به سه ري ده بن و خاوه نه کانيش نرخی نه مه نازانن .
۹ — بونه م زانيارانه ي که په پراويزه کانم له به ر پو شتايي دا نوسيو وه، ديسان وه برونه — نينسيکلوبيياي گه وره —
— Grande Enciclopedia ده زکاي جوغرافي « دي نه گوستيني — De Agostini ، شاري (نوفارا) سالي ۱۹۸۳ ..

پوپکا مه باران دڦيت

محمد سليم سواری

تیشته گه هیو... به لی تیشته گه هکا درهنگ بو، ده منی ریبه راسه تیشته رابوی، و خو که هاندیه
 نك کلابکی جلیکیت وی پیغه... به زدهست دا قه دهك و نیشله کی خو، کرنه به رخو... شه پکی خوژی کره
 به رخو... به ز شویتکا خو گریدا... شه لی خوژی کره پی خو... هشتی کولاف ده رسوکیت خو کرینه
 ساری خو... به زی کالگو گوره کرنه پیته خو... هشتی ده لنگیت شه لی خود بهر ساقی را پیچاین...
 گوپال ل ده رگه می فه کرو د دهستی خو گرت، بهری دورکا ده رگه می بگرت دا فه که ت... بابی
 وی گوتی:-

- کوری من چ خیره؟ ته خو هوسا پیچای... یی ته ببینت، دی بیژت هه واره کا لدویف و په زی وی
 یی برپی، و دی دویف چت.

- باب... خوری بهس په ز برینیا... په ز برین زی یا هوسا نینه.

- نه و چه وا؟

- باب... نه و ده رانی... نوکه نه م تیدا ژ برینیا په زی مه ستره.

بابی پاری نانی د دهستی خودا گرت... بهری بکه ته د دهقی خودا، ما دناف چافیت کوری خو

نیری... چو ناخفتن ژئی نه هاتن... به لی وی بخوزانی، کو کوری وی راست دبیژت، هیډی به ری خوژ
فرخه سینیا خارنی فه کر... پشته پاریی خود دهستی نه هیی خورا کری.

لگل ریبه ری... وهسا بابی خودیتی، زانی کو وی برینیت بابی خو فه کولان... وگه لگ بیرهاتن
ئینانه بی ری، گوپالی خودابن که فشی خو... دهرگه فه کر، پشته پیچه گه خو چه ماندی... ژ مال
دهرگه... به ری خودا کولانی، به ری وی ف هنده گ بچویکا که ت... لبن به ریانگی وان یاری د کرن،
مادوان فوکری... هزروبیرا هیلینا خودسه ری دا چیکر... په زی وی هاته بی ری... چه واهه که باران
نه هین... دی ژ برسادا مرت... دهه کا چلیی وان بثنی یا مای... هنده نه وژی دی خلاس بیت... چوسالا
نه ف تشته نه بیه، هنده هه یفا ناداری ژی بنیقی بو... هییش باران نه هاتینه... که لگه گه سالا وهگ فی
دهمی، تژی کولانیت گوندی به فربو... لسه ر تلخیت به فری، نه م دچونه سه ریانا... نه فه هه یفا ناداری
ژی به، هییش باران نه بارینه... دیاره نه فه ژی خفسا خودی به... نه وی زانی کو که لگه گه سالا باران کیم
دهاتن... به لی نا ئاغا، کانیا وان ژی هنده کیم نه دیو... لدویف وان هزروبیرا... ریبه ر لگل خو بناخفتن
هات: -

(شغیدی پت... پتا دهیکا من بو، هه کو کابانیا من نامان د شویشتن دگوتی (به ری ته ل ئافی بت،
ئاغا کانیا، ته مه ت لویلیکا مه سینیا به، دانه کی روژی... مروف دی ل که ری رواست... تا کونکه کی ئافی
دئیت) ... راست دبیژت چوسالا کانیا مه هولی نه هاتیه... نه فساله ساله کا کریت... هه مابین
قه موتگ... یاژ دونیایی دچیت .

ریبه ری... بی لسه په یسکی خارکه ت، کوری وی بی بچویک... هییش پاریی وی د دهستی داچ،
لدویف بابی خورا کره غارو گازی کر:-
- باب... نه ژی دی لگل ته هیم.

ریبه ری گوپال ژ بن که فشی خو ئینا دهری و به رسقا وی دا:-
- کوری من... نه فه هه فالیت ته نه... لگل وان بو خو یاریا بکه.
ئیگ ژ وان بچویکا... هه کو گول وی ناخفتنی بوی گوت:-
- مام... چ یاری بکه یین؟

ریبه ر ما دوان و کوری خو نیری... که لگه تشت هاتنه بی ری... هه کو بچویک... ده بی باران نه
دهاتن... دا هه می بچویکیت گوندی دیو ف ئیگ که فن وه لاهه ته کی ب سه ری داره کی دوگاز دانن، ودا
ل کولانیت گوندی زفرن و ب دهنه کی بلند... گازی کن (بویکا مه باران دقیت)... هه ر ماله کا
که هشتیانه بهر دهری، دا کابانیا مالی تراره کی ئافی ب سه ری وان دا که ت... پاشی دا هنده گ میوژا...
قه سپا... هژیرا... هنده گ شه کروکا دهری، هه کو نه وهز هاتینه بی ری، گازی بچویکا کر:-
- ورن... دا تشته کی بو وه بیژم... چ بی گوهی خوده ته من، و بیژته هه می هه فالیت خو،
بچویکیت دی بی ت گوندی... دی شه کروکا ده می.

ل دویمایا داخازا وی، هه می بچویکا ب دهنه کی به رسقا وی دا:-

- بهس تو شه کروکا بدهمه... ته چ دفتیت، دی وه کهین.

ئینا ریبه ری هیدی وب دهنگه کی نازگه گوت:-

- ل پار بیرا و تیت... من دفتیت وه که پار هه لاهمه ته کی بهه لگرن و بویکا بارانی بیژت.

ئینا ئینگ ژوان بچویکا ب دهنگه کی بلند گوت:-

- مه نه دفتیت باران بهین... دی بته هه ری و ته قن... باشی چه وا دی بوخو یاریا کهین.

- که لی بچویکا... وه نه بیژن... هه که باران نه هین، چو گیاو چای شین نابن، و دی په زی مه مرت و

کارگه نامین... ما هوین چه ژ کارکا نا که ن.

هه میا ب دهنگه کی گوت:-

- به لی کارگه د جوانن... ئەم که له گه چه ژ کارکا دکهین... هه کو مروف د چیته بهر کارکا چه ندا

خوشه.

- فیجا بویکا بارانی بیژن... دا شه کروکا بدهمه وه، ما هوین چه ژ شه کروکا نا که ن؟ شه کروکا د

خوشن.

هه میا ب دهنگه کی گوت:-

- به لی شه کروکا د خوشن... ئەم هه می که له گه چه ژ شه کروکا دکهین.

- دی باشه... من چ گوته وه، گوته خوبدهنه من.

ئیکسه ر کوپی ریبه ری گوته بابی خو:-

- باب... پار ب شفاف مه بویکا بارانی د گوت... چه وا ئەف ساله ب روژ بیژن.

- کوپی من... پار جارو بارا هندهگه باران دهاتن، به لی ئەف ساله، هیش چو باران نه هاتینه،

فیجا ئەف ساله دفتیت ب روژ بویکا بارانی بیژن... دا باران بهین و بهه، بهه بکهفت!

هه کو بچویکا گول ناخفتنا ریبه ری بوی... ئینگ هاتن و چوون و دویف ئینگ که تن.

ریبه ری د کولانا گوندی دا چو خار... یا د دی دا ئە بوو، لکه ل هندهگه گوندیا، بچته مالاژن ماما

مرو... دا ب خوشی، یان ب نه خوشی رازی که ن... ووی کیلی بکه ته د مه نجه لائافی دا، تا باران بهین...

ئی ئە و دزانت، هه ر ساله هه کو د بو هه یفا ناداری، و هه که باران نه هاتبانه... که له گه ژ خه لکی گوندی،

دا چنه نگ ژن ماما مرو... دا کیلی کر با د ئافی داو باران باریبانه.

ل سه ری کولانی... ریبه ری دیت... کول بن به رسفکا خاله تا زه یینه ب وان... گیله شوکا مرو فانه...

هندهگه کافیت به زو فر هافیتن و خونیزیکی ویری کر، ئافی دویشکی و پیقه دانئی... هاته گوها.

جاره کا دی که ته د هزرا بارانی و هشکاتیا دونیایی دا... باش هاته بیرئی، کو هه رسال وه که فی

دهمی چو دویشنه نه بون... به لی ژ کیم بارانیت ئەف ساله، هه ما ئاخ وه که کون مشکا یا شه ق شه ق د

بيت و دوپيشكيت بهر دښنه وارا ...

ل دوپيما هيا وان هزرا، لگه ل خو گوټ :- شفیدی ژي دوپيشکا ب سې چار گوڼديا نه دامو دني وان
هاته گرتن و دوژي من ... نه شه کوپړي خاله تا زهينه ب ژي هاته سهر، هه که نه م د فان کاو دانا دا بنو
باران هر نه هين .. نه شه دوپيشکه نه چو حالا بو مه نا هيلن .

سهرې خو بلند کړود عه سماني فوکري، به لکي پښه کا عه فری بهيته پيش، چافا، به لي ژ خوږو،
دويف دهنکي خاله تا زهينه ب، سهرې خو بلند کړه شه ... هاته گوها کوايا ديژت :-
- دې وهره ريبه ... دوپيشکي ب کوپړي من ژي شه دا ... بلا بيهنا وه هميا بهيت . ريبه ري ب نا
خفته کا ز فر گوټي :-

- بو چ بيهنا مه بهيت ؟ ما مه گوټيه دوپيشگ ب کوپړي ته و خه لکي گوڼدي شه دهن .
- راسته وه ... وه نه گوټيه ... به لي هه که هوين زه لام بانه ... دا چنه سهر خانيني وي پيرا سپرا ...
دا نه و کيلي کريا د ثافي دا .
پاشي خاله تا زهينه ب دهنکه کي نزمتر، هر وهگ بو خو ديژت گوټ : دې دايي ما من شوله
بي په ... من خو يکا خودا ... دوپيشکي ب کوپړي من شه دا ... ما بو نه زهنده د ناخفم، وياپشتي کرانم ؟
هه کو بهري ريبه ري ټيکه تي ... ب دهنکه کي بلند گوټي :-
- وه نه بيژه .. هه که باران نه بارن .. نه شه دوپيشکه نه، دې هاربن و دې ب کوپړي ته يي دې ژي و
که له گ خه لکي گوڼدي شه دت ... دټيټ باران بهين، دانه و دوپيشگ دوان شق و کونجا دا بخه ندقن و ب
که سي دې شه نه دهن .

چوا ريبه ري نه و ناخفتن کرن ... خواهانيت و چو ... هر وهگ تشته ک د سهرې دا ... هه کو ژوي
گيله شوکي دوپير که تي، سې چار زه لام ب دويف که تن، ل به راهيا وان، وي ژي که ميا گوپالي خو گرت ... ژ
بي دهنکيا وان ... ريبه ري زاني، نه و ژي، وهگ وي ... د عاجزو دل ته ننگن، و بيهنا وان يا هاتيه سهرې
دفتي ... و نه و تشتي د سهرې وي دا، يي د سهرې وان ژي دا ... لسه رملي خو زفري و ب دهنکه کي نه رم
گوټ وان :-

- هوين دزانن ... نوکه نه م دې کيفه چن و چ که ين ؟ نيگ ژ وان به رسفا وي دا :-
- ژ نه و ناخفتنيت، خاله تا زهينه ب لگه ل ته کرين ... نه م دزانن ... کا دې کيفه چن و چ که ين ؟

ريبه ر ما د وان فوکري ... ناخفتنيت خاله تا زهينه ب هاتنه بيری و گازنديت وي ... کو کوپړي وي
دوپيشکي يي پيغه داي، وه که نه و زه لام بانه، دا چنه سهر خانيني پيري ... دټيا ژ ميژ وهر بو ... وان نه و
کار کريا ... دوان بيرادا ... ريبه ر د هزرا وهر بو « نه شه دهه روژه، کاروانيت گوڼدي ... کاري خو

کری... دا بچنه کاروانی... به لی ژ بهر نه و کاودانیت، گوند تی دا، ژ کیم چلی و نالفی دوار و تهرشی و زیده بینیا دوپیشکا... روژ بو روژی دست و دلیت وان نا کرن، بچنه کاروانی و گوندی بهیلنه د فی سه روبه ری دا... نه وژی دحقن... نه چنه کاروانی دهشتی؟؟ کی نا بیژت... هه ر ئیگ ژ وان تادچته کاروانی و د زفرت، دی چ قهومت؟ دی ل مال چ بیئت؟ په زئی مری... گارهش و دوار دنه ساخن... دوپیشکی ب کورپی وی یی قه دای... نه و هه می سه خمراتی وان، دی چنه کلروانی، دا باره کی گه نمی... باره کی کای بیین، ما نه و بارئی گه نمی بو چ یه؟ هه که ف عه یالی وان را نه گهت... ما نه و بارئی کای بو چ یه؟ هه که ف دوارا را نه گهت... گه گه نه یا دجهی خودایه، د فان کاودانادا مروف گوندی بهیلت... نه وژی ره قینه که، نی کاروانی هه ژی هه نه شه یه... کیلیی بکه نه د نافی دا.

هنکی ریبه ری سه ری خوبند کرو گوته وان گوندیا:-

- گوندینو... وه دقیا بیژمه وه... کا دی کی قه چن؟ هوین چیتر ژ من دزانن... نه دی چنه مالا ژن ماما مرو... ب خوشی بت؟ یان ب نه خوشی بت؟ د فیت وی کیلیی بکه نه د نافی دا.
 ئیکی دی ژ وان زه لاما، لکه ل ریبه ری ب ناخفتن هات و بیئت دی گوئی خودایی:-
 - برا ریبه... مروی هایش بارانی و کیلی نینه... مرو ب خوفه یا مژویله... یا لسه ر که راتی.
 - که کرو... بلا وی نه و کیلی کربا د نافی دا... به لی هیش لسه ر خوونه که تیه د نفینادا، و هو لی نه هاتیه هه.

- هی... هی... نی وی هنده گیروکر، وی نه دقیا باران بهین... دا ریبار نه خوش نه بن و نه بنه ته قن... یا ل هیفیا کچا خو، دا سه را وی بدهت.
 - وی خو کچا خویا ل بهر... دی گه لگ باشه، بلا کچا وی بهیت... نوکه مرو یا بی چاره یه، نه شینیت وی کیلیی بکه ته د نافی دا... بلا کچا وی بکه ته د نافی دا... مانی ته سلیمای وی... بوکچا وی دچت.

- نه برا نه... کچا وی حه ق نینه، وی کیلیی بکه ته د نافی دا... ته سلیم بو وی نا که قن... چونکی نه و ب که سی گوندی خورازی نه ببو... یا شوی ب بیانیا کری... نی یا شوی ب بیانیا بکه ت ته سلیمای کیلیا گوندی مه بو ناچت.

- نه و چه وا؟؟

- برا... ته سلیمای کیلیی هه ر بو خه لکی گوندی د که قیت... نه بوکچا وی... هه ر نه م گوندی دبنه وارسیبت ته سلیمای کیلیی... کا هوین وهرن... دا بچنه د ژورقه... خو گیرو نه که ن!

لکه ل هندی ریبه ری و براده ریبت خو، خو هافیتن و چونه دا مالا پیره ژنی قه... نه وی دیت... کوسی پیره ژن... بیئت ل ره خیت وی کومبین، و هنی بیئت روندکیئت خو قه د مالن... و میزه رگ ب سه ر ته رمی پیری را یا ر کیشای...

ہی... ہی... وہی دہنگ زبیرہری وہہ فالیت خو... قہ ستا سنیرکی کرنوب رہ خ قہ... ربیرہری کیلی
ہہ لگرت... ول دہرازینکا مالا پیری بہری قہ بوو دہرکہ تن... ل کولانی دہنگی بچویکیت گوندی ہاتہ
کوہیت وان (بویکا مہ باران دقیت).

ربیرہر ماو بہری خودا قاما دہنگی بچویکا لی دہات... گرنژی وسہری خوبلندکرد عہ سمانی...
نیری... دیت کوہنیت عہ قری، ل عہ سمانی بیت تیگ چوین... دہمی بہری خوژ عہ سمانی قہ کری...
دیت چار پیرہ میرا، مہ رو قہ زمیت وان، بیت لسہر ملاو بیت قہ ستا مناسبی گوندی د کھن! پاسی بہری
خودا ہہ فالیت خوو گوتی:-

- دی... نوکہ فیجا وہرن... دافی کیایی بکہ نہ د کانیا گوندی دا.

ئینا ہہ قالہ کی بہرسفا وی داو لگہ ل کہ تہ ناخفتنی:-

- پانی پیری نہ دکرہ د کاننی دا:

- نوکہ دا بووہ بیژم کا ژبہر چ پیری ئہ و کیلی ہہر نہ دکرہ د کانیا گوندی دا... ہہ کہ وہ کربا،
پاچہ وا ہہر گاف، خہ لکی گوندی دا دہستی وی ماچی کھن... دا ئہ و کیلی کربا د مہ نجہ لا ئافی
داود اتافہ کا بارانی ہاتبا... وہرن گوہی خو بدہ نہ من... جہی فی کیلی کانیا گوندی بہ ئہ وا چو جارا
ہشگ ژئ نابت... ونہ بہس دا تافہ گ بارانی بہیت... بہ لی دا پلہ بکہ فت... دہرمانی مہ وفی ہشکاتینی
ہہر پلہ یہ!

- دی ہہ ما... ہہر تو ہہرہ... کیلی بکہ دکانیا گوندی دا... بو فی کاری کہس ژتہ فہرتر نینہ.

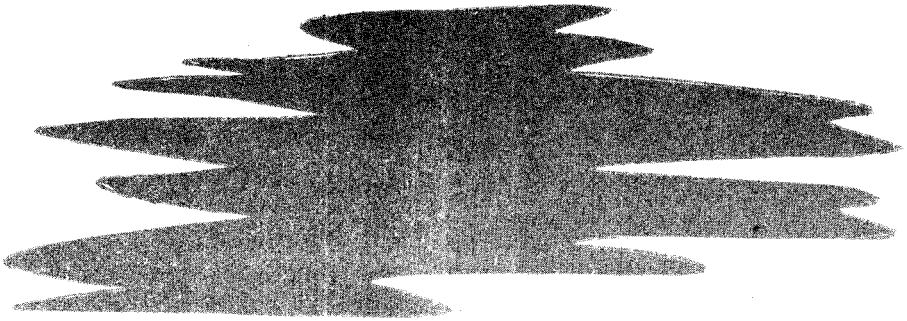
- نی ئہ ز وی ئیکی نا کہم... یا پیری کری... وہرن ئہم ہہمی پیکفہ... دی کیلی کہ نہ

دکانی دا... نی ہشتی پیری تہ سلیم کیلی... یا مہ ہہمی گوندیانہ... دانوکہ ویقہ کہس بتنی خونہ
ہہ لافیت.

بہ غدا ۲۵ / ۲ / ۱۹۸۵

محمد سلیم سواری

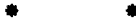

تهه

* غفور صالح عبدالله *

له به شیکی دهفته ری یاداشته نامه کی قاره مان دا نه مه نووسراوه. به لام له پوری زمانه وه هه ندی دهستی پیداهینراوه، دیاره به په له نووسیوییه تیوه بویه خالو فاریزه ی له بیرچوه، یان برکه کان له یه ک جیابکاته وه، له مه و دواش سه ره له بوری یاداشته کانی هه ندی دهستی یان پیداهینراوه، بوئه وه ی زیتر له روی زمانه وه بوخته بن... دهشی نه م به شه ش پروژه ی رومانیک بووبی و ته واو نه کراوه..

چاو له هه لۆکه ناگویزمه وه و نایترو و کینم، به ناسته م بله ریته وه هه سستی بهی ده کم. وه کو هه ست به خوینی خوم بکه م که له شاده ماره کانم دا هل ده داو، ده ریته نیو چوار به شی دلوه. هه ستیگه و ده میکه له گه ئی دا گوش بووم، که بجه سه تر و پکی گرد و لکه یه ک، یان چیا یه ک، نه لیه ته هه ستیکی سو فیانه ش و هه ره له مند الیه وه نه م سر و شته فوری کردو ته روجه وه. به دوور بیینی دیه کانم ته نها چاوم بریه هه لۆکه. له دووره وه ده ئی قوزاخه یه کی لۆکه یه و له ده وه نیک گیر بووه. به لام له چاری من دا قه باره ی هه لۆکه و خویانن... سه ره له بوری هه ر پینچ هه ستم، بگره هه سستی شه شه میشم و نه ویدیوی نه م هه ستانه ش، بزونه ته بالاگه ردان و ناویزانی هه لۆکه... هه لویه کی به هاره و به چه ندان لیزمه ی باران و شه ونم خوی ششتوه. بویه ده ئی گونتنکی لۆکه یه نه وه نده سبی ده چینه وه، به دم خرنکی خوره که شه وه بریقه بریقیتی.. په ری هه لو نه رم و سه، له وانه ده ده سستی پیدایینی ده ک... به قزی کیژیکی به نازه وه بیینی وایی... هه لۆکه م به و کیژه دانا که بوم نه بوو. نه و کیژه ی که پیکه وه هه زمان له دیتنی هه لو بوو، هه چ روژیک هه ر کامیکمان هه لویه کی دیتیا، به هه له داوان غارمان ده داو، به بوری دیمان ده وت، که نه مرو هه لویه کم دیوه (نای که هه لویه کی جوان بوو، چه ند به نازه وه له ناسمان دا باله کانی فش کردبوونه وه، لاره

به‌دستی رهنگینی خوی رهنگی رشتتووه. تابلوکه‌یه له و تابلویانه‌ی که له ناخی مرودا ئومیدی زیان دهرۆینن و، هه‌ست ده‌کا بۆ ئه‌و ساته‌وه‌ختانه‌ خولقاوه، ئیدیش گوی به‌مردن نادات و له‌ دل‌ه‌راوکی‌ی ره‌ها ده‌که‌ن - دۆلێکه‌ و مه‌گه‌ر له‌ نفسانه‌کان‌دا هاتبێ! هه‌ر له‌ ناوه‌راستی زستانه‌وه‌ تا ده‌گاته‌ باران‌ بران. هه‌موو روژیکیش هه‌رکه‌ گۆ سووره‌وه‌بووه‌که‌ی پانتایی گه‌ردوون، له‌سه‌ر تروپکی قه‌لاکه‌ و دم که‌ لی چیاکانه‌وه‌ ده‌که‌وێته‌ سه‌ره‌تاتکی. له‌باکووره‌وه‌ ته‌میکی چروکه‌وه‌سه‌ی رووبازیکی به‌فری شار، یان وه‌کو چو‌راوکه‌ی قه‌داکاشه‌به‌ردیک، یان وه‌کو گه‌واله‌یه‌کی دریزی دم ره‌شه‌با به‌ره‌وخوار داده‌کشێ، وک بلی سه‌راپا میژووی ئه‌م ناوچه‌یه‌ به‌م دۆله‌دا تێده‌په‌ڕی... ئه‌و سه‌رده‌مه‌ی له‌شکری سواره‌ی حمیدییش به‌ره‌و قه‌لاکه‌ هه‌رشیان برد، هه‌ر ئه‌م ته‌ه‌ بوو سه‌ری له‌ له‌شکرکه‌ تێدداو، به‌ره‌و دووا بۆوه.

رێگایان لی تێک ده‌چوو، ئه‌سه‌به‌کانیان به‌دم کورژنه‌وه‌ له‌ ته‌مه‌که‌ ده‌سه‌لینه‌وه‌. چاو چاوی نه‌ده‌دی، بگه‌ر سه‌دان سوازیش له‌وه‌هه‌له‌تانه‌ ده‌گلان، به‌ره‌ به‌ره‌ له‌شکری ئالی عوسمانیش ده‌یدا له‌ که‌می و، قه‌لاکه‌ش وه‌کو بنیاده‌میکی جوامه‌ر له‌سه‌ر تروپکی یاله‌که‌، ده‌ستی ده‌نايه‌ کورته‌ که‌له‌ی خوی و پێیان بێ ده‌که‌نو، ئاسووده‌ ده‌بوو. هه‌واله‌که‌ ده‌گه‌یشته‌ بابولعالی، له‌وێشه‌وه‌ نه‌په‌یه‌ک له‌ ئیستانه‌وه‌ هه‌لده‌ستا. نه‌رمان ده‌درا، ده‌بی به‌ئاگریش بێ ئه‌و ته‌مه‌ نه‌خه‌له‌تیه‌ بره‌وێته‌وه‌، که‌چی به‌هه‌زاران سوار به‌مازوت و شاهلیته‌ ئاگریان ده‌کرده‌وه‌، ته‌مه‌که‌یش ئه‌وه‌نده‌ی تر خوی لیل ده‌کرد... هه‌مدیس هه‌واله‌ ده‌گه‌یشته‌وه‌ بابولعالی که‌ ته‌مه‌که‌ هه‌ر ناوه‌یینه‌وه‌ و ئه‌رتشی ئالی عوسمان قری تێده‌که‌وت. په‌یتا په‌یتا ئوردویان ده‌نارد. هه‌رکه‌ ده‌گه‌یشته‌ ده‌مه‌و به‌هاریش کورگه‌لی قه‌لاکه‌و، له‌ دوروبه‌ری شاره‌زووریشه‌وه‌ تابلوو‌قه‌یان ده‌دان. ئه‌وه‌ی که‌ ته‌مه‌که‌ ته‌واوی نه‌کردبوو، ئه‌وان ئه‌نجامیان ده‌دا... دۆلێکه‌ و میژووی ئه‌م دوروبه‌ره‌ی پێدا تێده‌په‌ڕی. هه‌رکه‌ ته‌مه‌که‌ داده‌کشێ و زگه‌ له‌زه‌وی ده‌نی، له‌پریکا به‌دۆل و شیوه‌کانی ئه‌و به‌ره‌و ئه‌وه‌به‌ر په‌ل په‌ل ده‌بیته‌وه‌. هه‌ر ئه‌وه‌نده‌ی یه‌ک دوو جار چاو بترووکی، وه‌ختیک زانی دۆله‌که‌ بوته‌ دره‌ختیکی سه‌روم که‌سکی وه‌رکه‌وتوو.

ته‌مه‌که‌ش په‌ویوه‌ته‌وه‌. یان ده‌شبی تا ده‌گاته‌ ده‌شتی هه‌ریرو به‌ری په‌واندزیش و، له‌وێشه‌وا به‌ره‌و هه‌لگورد هه‌لکشێ، و، بیته‌ هه‌وریکی ره‌ش و بیکاته‌ لێزمه‌ی بارانیک. ئه‌و خه‌لکش که‌ له‌مدیوو ئه‌ودیی دۆله‌که‌ بن، ته‌مه‌که‌یان به‌رچاو ناکه‌وی... هه‌ر ئه‌وه‌نده‌ی یه‌ک دوو جاریش چاو بترووکی هه‌مدیس ته‌مه‌که‌ دۆله‌که‌ی ته‌نیوه‌... ئه‌و ده‌مه‌ی که‌ چاوم هه‌لبه‌ری و سه‌فین به‌ ئاسته‌م تروپکه‌کی له‌گه‌ل جو‌ری جوولانه‌وه‌که‌م دا که‌وتبووه‌ سه‌ره‌تاتکی... به‌فری سه‌ر تروپکه‌که‌یش به‌ ته‌مه‌ داچو‌راوه‌که‌ی دۆله‌که‌ ده‌چوو، سه‌بی و ته‌ک و په‌له‌ په‌له‌ له‌ چه‌ند لایه‌که‌وه‌ ره‌ش داگه‌رابوو، هه‌رکه‌ له‌پریکا چاوم هه‌لبه‌ری، نه‌مزانی ئه‌و هه‌لۆیه‌ له‌چ ئاقاریکه‌وه‌ په‌یدا ببوو، له‌سه‌ر خاف و پۆه‌کانی داربه‌نه‌که‌ نیشته‌وه‌، نه‌شمزانی نێزه‌یه‌ یان مێیه‌. له‌وانه‌یه‌ راوچه‌کی سه‌رده‌رکه‌ر هه‌ر له‌ دوروه‌ ره‌گه‌زه‌که‌ی ئاشکرا بکا. ئه‌وه‌نده‌ش شاره‌زا نیم... کاشه‌به‌ردو ته‌ق ته‌ق تاوێزیش زمانی نییه‌ و که‌پرو لاله‌، تا وه‌کو بنیاده‌میکی میژووی سه‌ره‌له‌به‌ری بوونی ئه‌م دوروبه‌ره‌م بۆبگه‌ڕینه‌وه‌.

هه‌ستم کرد ئه‌میستاش کومه‌له‌ بنیاده‌میکی رووت و به‌جالی، هه‌ر له‌ سه‌رده‌می چاخه‌ به‌ردینه‌کانه‌وه‌، ژیانیکی ئاسایی له‌وی ده‌گوزه‌رین، ده‌خون و ده‌ست رهنگینی خویان ده‌نۆینن و، له‌گه‌ل مێینه‌کان‌دا جووت ده‌بن. هه‌رکه‌ شه‌ویشیان لی هات له‌ ئه‌شکه‌وت دینه‌ده‌ری و بۆ دا‌بین کردنی خۆراک و په‌وشاکی روژی دوایی خێزانه‌کانیان، ده‌که‌ونه‌ راوه‌ سوچه‌رو به‌رازه‌کیوی و ژێه‌ک... ئه‌گه‌ر له‌ دوروه‌وه‌ چاو هه‌لبه‌ری تارمایی سه‌یر

سهير له كونا نه شكه و ته كه وه سه ره تاتكينا نه، مله قوورتی ده كن. له وانه شه چاوت ريشكه و پيشكه بكاو ديمه نه كه درو بی ... ترسم ئی نیش، وه ئی كه بیرم چوو به لای بنیاده مه زووت و ره جاله كانی چاخه به ردینه كانی نیو نه و وشكه و ته كه، ترسه كه م رهویه وه. ئم دورو به ره شه نه و نه ده كه بویه هیدی هیدی گویم له قیره قیری هه لوكه به قیره كه مه گه م رویه کی پیکراو ئاوها قیره ئی له لسی.

قیره كه بوئی ته نیایه کی خهستی ئی دیت. بویه نه سجاره رووم كرده داره به نه كه، شانی چه م دادایه سه به رده فویره كه. له و دورو وه چاوم بریه جووله و بزووتی هه لوكه. هه ستم كرد وه كو به ردینك توورده یته گو میکی مه نگه وه، ئاوها ئارامیه ك به نیو هه زاوم به ریزوه. ئه و ئارامیه بوو كه ترسی ته نیایه كای پدوانده مه ... و این له ده مه ده می سمالانی برانه وهی سه دهی بیسته م دا، هیشتا كه وهك شوانیكي دهركراو، لانه وازو بی نه نوا هه لئرو شكاووم، ده روانه هه لوكه م. منیش خه زم ئی یور نه كو باوكم هه لوكه راوه كم، ئو لاقه كانی بگه ده دورو نه. وه ئی دهنگی قیره كه ئی په ژیرانی كردمه وه، ویستم تفیكیش له خوم بكم ... بویه ته ئها به زه رده خه نه به كه وه چاوم ئی پری. روزانیکیش بوو ئم دوله به به ریزووارو كاروانچی تادرنهنگ شه ریکیش، به تاییه تی نه و شه وانه ئی كه مانگه شه و بوایه، ناله ی ده هات. دوله كه به سه نته زه لاسی سه عاته ریکه، به لام روزانی به هار ده پیره سه عات و نیوئك ریکا، چونكه ریزووارو كاروانچیه كان ته رپوشی به هار كه ده چوو ه زیر كلیشه یانه وه و فریوی ده دان ... له كوئی بوایه لایان ددا و بارگه یان ئی ده خست و، سوو كه سه برانگیان سازده دا. كه تیره ره شه و زووخا لویه كیان ده ردینا، به چیلکه و په لوشه و خه پنووكی و وشكه وه بوو، ئاگریان ده كرده وه و چایان دم ده دا ... ئیدی هه ركه سه و توشه به ره ی خوی ده ردینا و رایده خست.

سه لکه پیاوئی یان چه ند قله گوینزیکیان ده رده هینا، به دم قسه ئی نه سته ق و باسی كارویار راپه راندنه وه سوو كه نیوه روژه به كیان ده كرد.

له باشانیش نه وی جگه ره كیش بوایه، چاخه تووتنه كه ئی و به رما نیکی ده روینا و جگه ره به کی ده پنه چابه وه له باشان یه ك دوو چایان به سه ردا ده كرد، مه كه ئیدی پاتشا خوین بوون (ده ی گوپینه باناوی خوائی ئی بینین) . پیلوه كانم بوونه ته چوارچیه وی تابلوكی ئم دورو به ره. هه لوكه شه ئه لیه ته گزنگه كانی خو ره كه جاوی سه غله ده كن، به ره و لای من پر وی خوی و درگیا. هه مدیس دهستی كرده وه به قیره قیره پر ته نیایه كه ئی خوی. هه ركه ریزه وی بایه كه به ره و لای من بوایه، ته نانه ت گویم له ته قه ته قی ده نووكیشی ده بوو، جووله م له خوم بریوه، نه با هه ركه جوولامه وه جاوی لیم بی و به رپا و جیم تی بگا، له م دورو به ردا به ته نیا به جیم بیلی ... چوار دوری خرم و مه لوكه شم تا چاو هه تر ده كا، قه ره ی قه ره ئاسایی ئی نییه، برۆ بو چه ند سه عاته ریک شه و لا تریش. نیگام ئاراسته ئی داره به نه كه كرده وه، گوسوره وه بوو كه ئی ئاسمانی گه ردوونیش، له ئاقاری تی پووانینه و ده به هیلکی راسته و راست، بالا زه لامیك ده بی و نابی به رزیوته وه، كه رنه قالیکی رهنگاو رهنگی به هار به دم هیلکی گزانگه كانه وه، سه مایه کی ئه فسانه بیان بو میژویه کی بی خاوه ن سازدا وه. سرته سرته ئی ئاسایی نایه ت، جگه هه نده ك جار كزه بایه كه هه لده كا، خشه به کی پر ئاوازی قه رسیل و كه سه ك گیایه كه ئی نه وانه ده گانه گویم. یان له دورو به به دم بایه كه وه كه رویشكه ده كن. ده ئی بی بر پر كه رویشك به چه ند ریزیکی ریک و پیک و به ره و دووی به كه ی گومه ته ده كن ... هه مدیس ناخم پر بوو له قولی گریان و، چاویشم پر بوو له فرمیسك ...

۲۹ ساله له گال نه م ديمه نانه دا گوش کرام، که چي نه ميستا بونگه ني و دووکه لي شاران سيبه کانم ده خون .. په پتا په پتا هلرکه بوته نيابه که ي خوي ده قيريني . له کومه له چياکه ي به رانه بر دا دنگ د هاته وه، قه لا چوله که ش قيره که ي ده سه نيته وه، به ره و ناستيکي دي کيشي ده کاته وه، هه ستم کرد دنگه که سه رپاکی نه م ده ورپه ره ده ته ني .. دووای نه وه ي کون وکله ليني يکه به په يکه ي قه لاکه ده تاکينته وه، خوي به ژورره که ي ميردا ده کا، ژورره گوره که ي مير هينستا شوينه واري سه کوي ميرنشينه که ي ماوه، سه رله به ر کوناي وردو درشت دايبيزاوه، مزانه و مارمیلکه و بز مژوکي هه مه چيزه، له م لاوله و لاوله سه ره تانکينانه، گوي قولاي دنگه که ده بن، کوله که ي ناوهر است ژورره که ش هره وه کو دوو سه سال له مه ويه ر، وه کو خوي ماوه ته وه، جگه نه وه نه بي به چوار ده وره دا مزانه و مړه و هزي ديش هه ليا تانگي لويه . ده پشت به ر له نيستا بړو پتريش، نيواره يه کيان قاسيديک به هه تاسکه هه ناسک، دووای نه وه ي پياواني مير ده زانن کي يه و له کويوه هاتوره، ريکاي د هه دن . خوي ده دکاته ژورره وه و له به ردم ميردا دست ده خاته سه رسنگ و دا دپته وه : -
 - ميرم، نيواره تان باش ..

ميريش وه کو هه لويه ک له سه ر سه کوي ميرنشينه که ي قيت روينشتووه، به ده ستي راستي پشتوينه کريمسه تانه که ي له ناوچه دوه گوشيوه، له سه رو چاوي دا دياره هه ندي ناره حه تي و سه غله تي له ده رووني دا وه نو ز ده کا، وه ک بلي ي پيشيني کاره ساتيکي کرد بي، يان هه والي نه رته شي نالي عوسمان و روژاندي و ده هري کرد بي .. وه لي له سه ره خو چاو ده بړپته چاري قاسيده که و، به دهم و دووي که هيمنه وه بي ي ده لي :
 - ها، کورده، چ خيره وه ها په شوکاوي ؟ گوي ي مده بي، نه گه ره هرچه ندش هه واله که ت ناخوش بي و موژده نه بي، نيغه هه رگيز نييه خرمان وه ها بپه شوکينين ... ده ي قه يناکه پيم بلي شيوت کردوه ؟ .

قاسيده که به شه رم و شه له ژاويه وه وه رامي مير د هاته وه :

- ميرم، سه ري نيوه خوشبي چ به دکاري روونادات، ته نها مير ي نيغه ش به هه والي وه زي نيوه سه غله ته، بويه نامه يه که ي دوستانه ي نه م بو هيناوي .. خه ميشت نه بي کورگه لي قه لا به چاکی به پيرمه وه هاتن وگه ليک ريزيان لي نام .

ميريش بزه يه که ي هاتن و گوشتي :

- کورده، خو تو غه ريب نييت، نيوه ش براي داک و يابي کورگه لي قه لاکه ن ..

مير به فيزيکي ده سه لات دارانه وه هه لميسته ي سه ربي و ده ستيکي به خه نچره ده بيانه که به وه هينا، به بزمه ي خي دوستانه ناغره وه، چاوي بريمه قاسيده که و ناهه که ي لي وهر گرت . نامه که ش له سه ر پيستي که له کيوي نووسرا بوو، لوول دراوه و که وانه يه کشي له دارپره به يو دروست کرايوه، نامه يه که ي نيذا ناخيزا بوو، مير نامه که ي له که وانه که ده ريواو . پيسته که بلاده دکاته وه ده ديدات به ر رويشدني به نيغه له شاپليسه کاني ژورره که ي، ده يخرنيته وه له پشان شوخزنييسک هه نده کيش و چيسته که له کيويه که لوول ده داو، ده دياته ده ست باش ياوره رکه ي، داواش له قاسيده ده کا نيغه به ره وه . نه ويتر له مير نزييسک ده بيته وه، چه به رزه قسه رپه وه ده ستي به سه رشاني را ده واي، به بزه يه که ي جواميرانه وه بي ي ده لي :

- به میری ، به به ، راگه یه نه ، که نالی عوسمان وه کو چه قه ل کلکی دووری گه لی خوی ناوه ،! قه لاش سب و ساغه .. بلی به بیزیان نه گه ر دم رووته کلکی شای سه فووی به قه رمی دا هانتن خه لکی قه لآو ره واندزیش له توغریانه .. کورده نه که ی زوویش بپوی تا به چاکی وه رامی نامه دده مه وه له گه ل خوتی دا بیه -
 قاسیده که همه دیس دهست ده خاته سه رسنگی و دادیته وه :
 - به لی میرم ، خودا بو نیمه تان بیلی و قه رمانتان به جی یه ..

دهنگی قیره ی هه لوکه سه ره له بیری ژورده که ده تا کینیته وه ، به ره و یه که به یه که ی ژورده کانی دی دهرده خرتی .. ژوروی سه رکرده کان ، ژوروی پاسه وان و قاسیده کان ، ژوروی جبه خانه که ، که ووری شه سب و ولآخه کان ... ترسی شه سپه کانیش له گه ل زوی گه ووره که دا ره ق بووه ، هیشتا هه ندی له و بونه میژوویی ترسه که ماوه ، له گه ل گه رمای هاوین دا هه لم دهکا ..

دهنگه که له ویشه وه بو ژورده تهریکه که ی - وه ستا ره جبه - ، نویش هه ندی له و میخ و بزمارانه ی که نامیره کانی دروست کردنی چه کی پیوه هه لده واسین هیشتا که دیارن . شوینه واریان به سه ر دیواره کانه وه چاپ بوون .. هه ندیکیش له پارچه و مارچه ناسن و ته نه که و قه وانه کون ، له زه وی ژورده که دا له م لاو له و لاوه سه ریان دهر دیناوه .. (وه ستا ره جبه) کابرایه کی ته مه ن له په نجا به ره و ژورورتر . ردینکی توپ و ماش و برنج ، له ناوشانه وه هه ندی کوماوه ته وه ، خیرا خیرا بیره نیک له نیوده سه ت زبره که ی دا دی و ده پراو ، پارچه ناسن دهرنی و لوسی دهکا .

کومه لی شاگرد و پیشه زان ، شه رزه ن و به کار کرده وه ملویشن و هه رایه که نه بیته وه .. ته ق و توقی ناسن کو تین و له بیره ن دان . ژورده که ی قانگه داوه ، له ویشه وه دهرده فرتی و سه رهاکی ره واندزیش گوئی له و ته ق و توقه ده بی و ، به دم زهرده خه نه ی دلنیاپه وه چاو دهرنه ناستی قه لاکه (بقره ژم وه ستا ره جبه ، دهس و برده که ، نالی عوسمان خویان له بو سه ناوه و روژه ردمان نه که ی) ، سه ر بازو سه رکرده کانیش ناگایان له هیچ دهنگیک نییه ، ته نها ته ق و توقی ژورده که ی وه ستا ره جبه نه بی . نه وانیش زهرده خه نه یه کی دلنیاپه دیانگری و چاو دهرنه ژورده که ی وه ستا .. وه ستایش سه هه لئا بیری و جار ناچار ی دهست بو یه کی له شاگرد هکان دریز ده کاو ، به په له داوای نامیریک ده کا . نه وانیش دهست ویرد غریای ده که ون . تا ده گاته دهمه و نیوه بو یه که چاره گیک جبه خانه که ی په ر کرده . ده سه بجی دابه شه ده کرین ، یه که دوو مه تره لوژ له سه ریه که دوو لووتکه ی نژیک قه لاکه داده به ستن ، (وه ستا ره جبه) خوی سه ره پهرشتی دامه زران دیان ده کا .. میریش چاوه ری ی دهست رهنگینی وه ستایه . نه رته شی نالی عوسمان چاوه نویری ره وینه وه ی ته مه که یه . سه رهاکی خه لکی ره واندزو دهور به ریشی ، دهنگه و یاسی وه ستا ره جبه له ده می یه کدی ده قوزته وه . نه وه نده شه رزه و دله راو کینانه ، هه رکه نیش و کاریکی خویان راده په رین ، نه نجا ده که ونه سو سه ی ده ننگه و یاسی قه لآو (وه ستا ره جبه) .. له پاشان هه رکه دهنگی قیره ی هه لوکه خوی به و ژورده دا ده کا که بو (مه لای خه تی) بو به نویر کردنی سه رکرده و قاسیده کان و ، پیاوانی میر تاییه ت بوو . له سه ر دیواره کانی نه م ژورده شه هیشتا شوینه وازی هه لکولینی هه ندی ثایه تی قورنایان پیوه دیارن . نه و گومه زه شه که کرابووه قبیله ، هیشتا هه ندی له خشتت و به ره ده که ی په رشت و بلاوی ژورده که بوون ، بن ته مه له که ی له زه ، به وه

بنگستی بهرزبوته وه... زوژیکیان له کاتی ئابلوقه دانی قه لاکه له لایه ن ئه رته شی ئالی عوسمانه وه، مه لای خه تی (جووه کن میر، میر نه و روژه که یف ساز بوو که زانی (وه ستا ره جب (مایه ی خوڤاگرتنی قه لآو میرنشینه که یه تی... میر به دهم دوویه کی به رزه فه ره وه له مه لای خه تی پرس:

- ها... ماموستا... نه تو ده رباره ی نه م وه زعه تازه یی که تی دی داین وورته چلونه...؟

مه لا به ریزو هه ندی خه مباریشه وه بو میر دهستی خسته سه رسنگه و گوتی:

- قوربان، ئالی عوسمان خه یالیان خاوه، نه گه ره و ریگا چه په له فریومان بدهن..

میر له قسه که ی مه لا هه ندی سه رسووڤماو بوو، و پرس:

- ماموستا چلون...؟

(مه لای خه تی) دووای نه وه ی رووخسته تی دانشتنی له میر خواسته و له سه ره سه کوکه ی به رانبه ره میر

رونیشت و گوتی:

- میرم.. نامه یان بو ره وانه کردیمه، گوايه خه لکی به وه فریویدم، که گوايه نه م به ره لستی کردنه ی

میرنشینه که مان دژی ئابینه.. به لام یاغنیشن و نازانن ئیمه هه لویستی ئاوها کاری تی نه کردین.. بو نمونه ش

خوڤاگرتنی خه لکی قه لآو دهم به رانبه ره به م جوڤه پروپاگه ندانه.. نه وانه واده زانن به خوڤیان سه ره وسیه تی

به یامبه ری خودان.. ئیمه خودا ده پرستین نه ک سولتانه کانی (ئیستانه)، برواشمان به وه هه یه مافی خوڤانه

به ره ره کانی زولم و ستم بکه بینو، به رگری له خاکی باو باپیرانمان بکه بین...

میر له خوڤشیان دا قسه که ی بی بی پرس:

- دهم خوش ماموستا، بیایوی ئابین دهبی و ابی، نه ک مفته خوڤ بی.. چه ندان بیایوی ئابینیش له پیناوی

به رگری له خاکی باو باپیرانیان تیاچووڤو، خوینی خوڤیان به خت کرد... بویه بیرارده دهم له نه مڤو به دواوه نه تو

موفتی گشتی سه ره له یی نه م میرنشینه ی...

هه رکه ده نگی سه لوکه نه و ژووڤه ش به بی ی ئالوگوری سروشت، خو ی بی ناگیری. له ناوه راستی حه وشه

که وره که ی قه لاکه وه، به روه که شکه لانی ئاسمان ده رده فرتی. له ویوه به دهم بایه که وه، به ره وه هه ییه سه لوتان.

له پاشان یال به یال، لووتکه به لووتکه به ره وه دهره بن بازیان، سه گرمه ش خو ت بگره و اهات. وه کو تو پیک

موکنا تیزی ده نگه که نه م که ی بی نه و که ی هه لبه زو دابه ز ده کا. له پریکا له دهم که ی کرد و لوکه کانی حه مرین به راش

به راش دهبی. وه که هشتی که زو خوڤ به رت و بلاو ده بیته وه.. دیسان هه لوکه ده که ویته وه قیره قیره ته نیایه

هه میشه یه که ی خوری. هه یو چاریکیش ده نگه که نه م لووتکه دهیدا ته دهم نه و لووتکه یی.. نه وه تا هه لوکه ش

ئارامی ئی بپراوه.. هه تاوه که و پزی کردوه. ره وه پاساریه که ده و روگری ده دن و شه ری بی ده فروش، خو ی لییان

تی ناگه یه نی. نه وه ندیم زانی هه لوکه هه لفری و ره وه پاساریه که ش، که و تته شوینی. زه رده یه کم ناتنی و منیش

به ره و لووتکه یه کی دی ملی ریگام کرت.

* * *

برائتيا روڤي و وار

سه گفان يوسفي ژ تپين لائيني وهرگيرايه

هه بوو تونه بوو جارهك ژ جاران، ره همه ل دي و باقين گوهداران،
 خهين ژ جه ندرمه و ته هسيلداران.
 روڤيه كي پرر فنهك هه بوو. ب فنه و فووتان، بدهك و دولابان
 كهس پي را نه دچوو سهري.

روژهك ژ روژان، روڤي پرر برجي بوو بوو. ژ برجيان « قوره - قور »
 ژ زكي وي دهات. رابوو بچوئي كهت و لخوراني گه ريبيا. د خوهست كو
 هه يوانه كي ژ خوه بچوو كتر و قه لستر نيچير بكه و بخوه. لي قسمه تي وي
 نه رنه كهت. لفي ئالي گه ريبيا، لوي ئالي چه رخي. ته وش بوو. تشسته كي كو
 بي زكي خوه تير بكه پهيدا نه كر. هنگي برجي بوو بوو. و به تليبوو، ژ هيژ
 كهت بوو. ب زور دمه شييا.

پاشی لقه راخی ریله کی « خشتین » هکی بهیست، کیفاوی هات. گوټ
 قه ی کهو - مه و که خوه دبنی ده قی بی دا قه شار تییه. بقی هیقی هیدی
 دزیکا. بهر ب ده قی بی مه شییا. ئی هیژ نه گیهاوو بهر ده قی بی، هه و دیت کو
 ماره کی رهش مینا قیر ژ ناقا ده قی بی دهر کهت. کو چافی روئی ب مار کهت
 سه کنی. قاسه ک ل مار نهیری. پاشی سلاف ئی دا:

« روژ باش براکی مار.. تو ب کودا دچی وها ؟ » مار سه ری خو،
 بلندکر، دهر زییا خوه لقی ئالی و لوی ئالی هه ژاند، پاشی بهر سیف دا:

« روژ باش، براکی روئی.. نه ز برچی بووم و ل خوارنی دگهرم. »
 « وه لله نه ز ژ ی ل خوارنی دگهرم. ئی من هه تا نوها تشته کی
 دهستی خوه نه خستییه »

براکی روئی، کا ئه و و تو بین دهسته براك و بهه فرا ل خوار
 بگهرن. بقی ئاواپی ئه م دی ژ هه فرا ببن ئالیکاری و بکارت هیسانتر نیچ
 بکن. »

روئی فکری، دیت کو په یفا مار راسته. یه کی ته نی نکاره پیر تشتا
 بکه. ئی کو چهند کهس دهستین خوه بدن هه فدوو، دکارن که له ک تشتان بکر
 په یفا پیشیانه:

« پیر میرانی بهتال دکه. »
 روئی بقی فکری پیشنیازا مار قه بوول کر. بقی ئاواپی هه را
 بوون دهسته براك بری که تن، بهه فرا ل خوارنی که رییان.
 ژ ئالیکی قه دمه شییان، ژ ئالیکی قه ژ ی قالا خوارنی و نیچیری دکر
 پیر چوون هندک چوون، هه و دیتن کو ریا وان راستی چه مه کی هاد
 راوهستان و ل هه ف نهیرین. پاشی مار پرسی:
 « ئه می نوها چ بکن براکی روئی ؟ »

روڻي وهها بهرسيڻ دا :

« دڦي ٺهه ٺاڙهني بکن، دهرباسي وي ٺالي ببن و لوي جهبهري چيم
لخوارني بگهرن. »

ٺي مار نه دکاري ٺاڙهني بکه. ستوويي خواه خواوگر و چاڦين لافاڪار
لروڻي نهيري :

« باشه، براڪي روڻي.. ٺي تو دزاني ڪو ٺهه نڪارم ٺاڙهني بکم. »

پاشي پهيڦا خواه وهها ٺاڙوت :

« براڪي روڻي، گهلو تو دستور نادي ڪو ٺهه بيم پشستا ته و تو من

دهرباسي چيم بڪي ؟ »

روڻي داخوازا مار بي شوار قه بوول ڪر :

« به ٺي چما نا.. ما ٺهه نه دسته براڪين ههڻي.. فهرمو، وهره پشستا من

! ... »

روڻي مه خهل ڪهت، مار چوو لسهر پشستا وي خواه ڪلور ڪر. پاشي

روڻي رابوو، دا ٺاڦي و دسته ب ٺاڙهنيي ڪر، بهر بوي جهبهري پيش قه

چوو.. تام هات چيم، ههو ديت ڪو مار دسته پيڪر، خواه لگه ورييا وي

پيچا. روڻي ترسا و پرسي :

« تو چ دکي، براڪي مار ؟ »

مار وهها بهرسيڻ دا :

« ٺهه دکم ته گهز بکم، براڪي روڻي. »

روڻي ڙهي پهيڦا مار شاش بوو، ترسا وي ڙي زيده تريوو :

« چاوا تو هي بيبه ختييي بمن را دکي !.. نه ٺهه بوون دسته براك..

ما ته ڙ بيرڪر !... »

« نه من ڙ بير نه ڪرييه... ٺي تو ڙ بير دکي ڪو ٺهه مارم. ٺهري، ٺهه زبووم

دسته براڪي ته. ٺي به ٺي ديسا ڙي ٺهه مارهڪ ڙ مارانم و خوييي من ٺهوه ڪو

ٺهه ڪه سين دن گهز بکم. »

روڻي دسته بلاڦان ڪر :

« ئەمان يەمان، براكى مار وسامه ! .. تو زاراكا من گىھايه ته
ب سەردا ژى من تو كرى پىشتا خوه كو ئەز ته ژ ئافى دەرباس بكه م ما هەقى
فى قەنجىيا من ئەهه .. »

ئى دى مار بئان لافان نەرم نەبوو. خويىي وى يى مارييتىي جارەك
ئەو گرتبوو. نەدكارى دەف ژ وى خويىي خوه بەردە. روڤى ئىجار دەست
ب شيرەتان كر:

« بنيره، براكى مار.. كو تو من گەز بكى، ئەرى، ئەزى بمرم.. ئى تو دى
دئافى دا بڤهتسى.. ما تو دكى ببى سەبەبى مرنا خوه ژى !... »

ئى شيرەتان ژى تو كارەكى ل مار نەكر. وى جارەك بريارا خوه دابوو
كو روڤى گەز بكه، و كەيسا وى ژى نوها ئى هاتبوو. ئىدى ژ وى بريارى
نەدژەرى. وەها گوت:

« چ دبه بلا ببه، ئەز مارم و دەڤى ئەز وەك مارەكى تەفكەرم.
كارى ماران ژى گەز كرنه. »

روڤى ئىدى هيفىيا خوه بررى. زانى كو دەستە براكييا مار پووچە
وى ژى دەست بروڤيتىيا خوه كر. وەها گوتە مار:

« دەباشه براكى مار.. مادەم ته بريارا خوه دايه، تو دى من گەز بكى
ئى ئەز ديسا ژى ل سەر دەستە براكييا خوه مە. ئەزى هەتا مرنى ژى ل سەر
سوژى خوه بمينم. ئى داخوازەكا من ژتە هەيه. هنگى ئەز ته دئەڤينم، مز
دەڤى ئەز بەرى مرنا خوه خاتر ژتە بخوازم. »

مار پرسى:

« چاوا ؟ »

روڤى ب روڤيتىيا خوه وەها بەرسيف دايى:

« كىفا من پرر ژ گەورىياتە يا خوه شك را تى. من دەڤى ئەز گەورىيات
ماچ كم، بڤى ئاوايى خاتر ژتە بخوازم. پاشى ژ خوه تو دى من گەز بكى
ئەزى بمرم. »

مار داخوازا روڤى قەبوول كر و گەورىيا خوه بەر بە دەڤى وى درى

کر. روڦی هه ما ژ نشکافه ب بنی چه نا مار گرت، گه ز کر و دهه تا هیژا وی
 هه بوو شدان. مار خوه هردا ئافیت، وردا ل با خست، ته وش بوو. نه دکاری
 خوه ژ دهڦی روڦی رزگار بکه. هیڊی هیڊی ته فگرین وی ژی سست بوون.
 باشی روڦی گیها وی جه بهری چیم. ژ ئافی ده رکته.
 مار ژ ستوویی خوه ئافیت سه ر سیلکی. مار مر بوو ژی. روڦی قاسه ک
 ئی نهیری. باشی وه ها کوټ:

« براتی خوه شه راستا - راست، نه وه ها ب فه تل و فتوول. »

« په یقین گران »

فه ن: فیل

فوتان: سه ردابرن

دولاب: چیکرنا ریکان ژ بو سه رکه تنی و پیشقه برنی « خطه »

برجی: برسی

قهلس: لاواز

چه رخی: زڦری، سورا

مه شین: چون، رویشتن

بهیست: گوه ئی بو، کی ئی بو

ب کودا: کیفه، کیوه

هیسانتر: ساناهیتتر، ئاسانتر

چه م: بهر لیقین روبران کو خیز و لم ئی بت

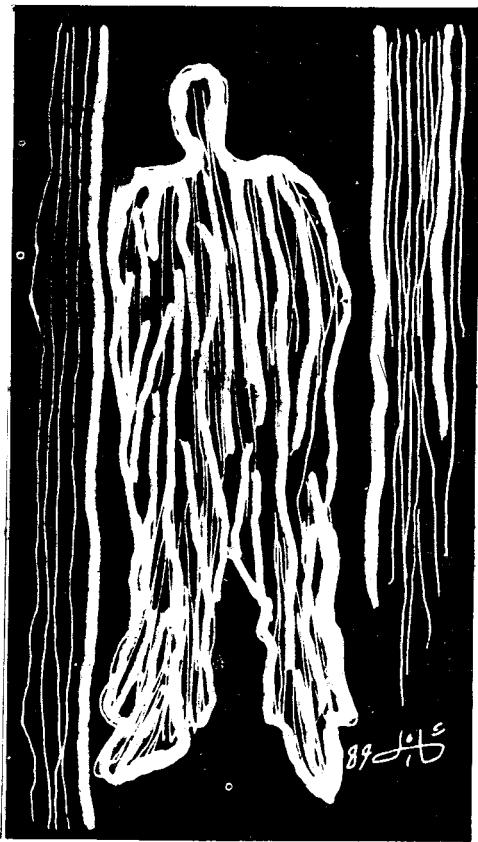
ئاڦژه نی: مه له فانی

کلور: بادای

که یس: ده لیه

چه ن: ئه رزینک، چه نه

هه لویست

۱۹۸۶

فهوزییه عیزه دین رهشید

که چاوت بی که وت باوه پرت نه ده هات مروّف به چوار سال نه وه نده بگوری. بو پیریوونیش بوایه هر نه نیسته به لام هاش چوار پسال، ده سال گهنج بیته وه نه وه ت زور له لاسه یرسو و نه نه چوره نه قله وه.

هه قهت بوو. نیوه چوار سال له کولجی نه نداز بیاری دا پیکه وه بوون، تو نه وت هر به و دهسته جله چرچ ولوچه وه ده بینی که ده توت پیوه ی له دایک بووه و پوژ به روژ له گه لیا گه وره بووه وا دهقی پیوه گرتیوو. هه موو جاری له دلی خوت دا ده توت « رهنگه پیان وه بنوی دهنه هر دایکه ندبا له باری کردبایه ته و شتیکی لی ده گورا ». هاورپیکانی دیکه تان بو به زم دهیان وت (وه لی دیوانه ی هاورچه رخوا... ده یه وی به و به رگه وه حه شر بکری) توش زورت بی ناخوش ده بوو.

پیشه ش چر وچاو تیکچوو. سه ر دانه هینراو. کوزهر پیش. شه پرزه. مه گه ر خواش حه رکا دهنه په ک، دوو کتویی بهر باخه لیشی له گیرفان دا بوو. ناگای له وردو درشتی نیوان هر دوو ده وه ته گه وره که هر قسه ی نه ده کرد تا باس ده هاته سه ر باسی خواروی روژ هه لاتی ناسیار برسی په کانی نه فریکا و نه مریکای لاتین نه وسا نیتر نوره ی به که س نه ده دا. که

باسه که ش بگوراپه هه لده ستاو ده رویشته بویه توش هه رگیز قسه ت بی نه ده ببری.
 سه ر سوپرمانه که ت هه ر چاو تروکانیکی برد و نه برد. به حوکمی نه وه ی که نافره تی گورج
 له مه سه له ی کرنگی جل و به رگه و ده س به خودا هینان که یشته ی. که چی هه ر دوو دل بووی.
 خوویه تی خو ی نی یه ؟ !. تا دوور بوو باشتر ده توانی ته ماشای بکه ی، به لام دوور بوو، که نزیك
 تریش بووه ده بوو نه و جا به دزه نیگا ته ماشای بکه ی، دزه نیگاش دوو دلی ساغ ناکاته وه،
 حزت ده کرد چاو بپریتته چاوی و به کاوه خوشه رنجی بدهیت، به لام کوا نه مه بو نافره تیکی لای
 خومان به بی گیچهل به سه ر ده چی ؟ !.

ویستت خوت به دایکته وه بخلافینی و ته ماشای نه که ییت، بوت نه کرا، دهنگی بی ی له
 میشتک دا وه که ده هول دهنگی ده دایه وه، هه تا ده هاتیش نزیکتر ده بووه وه، سه ر نه نجام
 قیروسیات لی کردوله دلی خوتا وتت « گه وره کچ به مه ش هیچی لی نایه ت » ورده ورده چاوت
 هه لبری. سه ر تا هه ر پیلاوه کانیت لیوه دیار بوو نه مجا سه ر ووتر و سه رووتر، تا چاوت بری یه
 نیو چاوی، سه یرت کرد بزه گرتویه تی. به مه ش دلت ناوی نه خوارده وه، ناهه قت نه بوو، نا ناوا
 ته ماشای هه ر پیاوکت کرد بی - ناسیا و نه ناس - هه ر هیچی دیکه ی له ده ست نه هاتبی نه و جا
 بزه یه کی ناوای داوه به رووتا. پیوان هه میشه و بووه موو نافره تیک بزه یه کی ناوا حازر
 به ده ستیان بی یه و پیویست بکا و نه کا، هه لیان بو هه لکه ویت ده دیده ن به روویان دا.
 تا تو نه م کیشانه و پیوانه یه ت کرد نه و به ته واوی له ریگه که ی خو ی لای دابوو و ده ستی
 بو چاک و چونی یه کی گه رم و گور له کاردا بوو.

بو تو نه وه هه ر هیچ قسه ی ناوی، نه و بو هه موو دوست و براده ریکی دیکه، دیبیتی و
 ناسیبیتی هه ر وا بوو، ناوا به گه رمه وه پیشوازی لی ده کردن و خوا خوای بوو یه کیکیان نیشیکی
 بی بکه وی یا کاریکی بی بسپیری و بو ی نه نجام بدات به تاییه تیش هاوری و هه فالانی
 قوتابخانه، نه وانیش به ریزه وه ته ماشای نه و سیفه ته یان ده کرد و به له خو بوردویی و بی
 فیزیان بو ده ژمارد. نیستا نه خوازهللا بو تو، نه و ببه رژایه تا نیستا سه دان جار خو ی بی
 نیشان دابویه وه. نیستاش خوت به بی ی خوت هاتبیتیه به ر لووتی نه وه نیتر بو نه و هه لیک بوو،
 هه ر مه پرسه.

سه ر تا که گویت (گواسترا و مه ته وه نیره) نه وه نده ی نه ما شا که شکه بیت. له ده میک
 دا سه د به خیر هاتنی کردیت. قسه که ی وه که هه لو له دم قوستیتیه وه. دوا بیش که هه لی قسه
 کردنت چنگ که وته وه وتت (هاتوین به لکو هه لی بوه شینینه وه)، نه و ته واو خاو بووه وه وه ک

یه کیک بدری به بنا گویای دا گیزو ویژ بوو و هر نه ونده هاته زمان وتی (ئینجا لیرهش بیت چی تیدایه وای دانئی مالی خوت لیرهیه. ئیمه له ناستی تودا خاوهن مال نین).
 هم قسه یه بوته کلیشه. خه لکی بی کیشانه و پیوانه به یه کی ده لین و له یه کی ده بیستن.
 به لام زور سه رنجی توی راکیشا. به خوتت وت « توبلی ئن و مالی هه بی یا هر وه کو جاران خوی و دایکه بیوه ژنه که یه تی ؟ ! ».

کبریای کچیک هر گیز ریگه ی نادات له کات وشوینی و ا له کوریک بهرسی (ئه ری ژنت هیناوه یا نه ؟) بویه له جیاتی ئه وه سه رنجیکی دهست و په نجهت دا. به لام هر دلت دانه که وت. ئیستا بوته باو هندی پیاو که له مال هاتنه ده ری ئه نگوستیله که یان ده خه نه گیرفانیان وه بویه به سه ر سورمانه وه له خوت پرسی « کی ئه ئی ئه میش وای نه کردوو ؟ ... تو بلی ئه میش وای ئی هاتبی ؟ ... ».

ئه ویش دوا ی ئه وه ی له قسه که ی بوه وه یه کسه ره له خوی پرسی بوو « ئه ری بلی شووی کردبی ؟ » به لام بوته و پیوستی به وه مو هینان و بردنه نه بوو و پیوستیشی نه ده کرد له خوت بهرسی، لیک کردنه وه ی ژن و کچ بو پیاو ناسانه و وه ک لیک کردنه وه ی پیاو کوپ نی یه بو کچ. ئه نگوستیله شت له دهست نی یه و دایکیشت له ته گ دایه. ژنیش ئه نگوستیله ناخه نه گیرفان و میرداریش دایک ناخاته لاته ک.

بی دهنگی یه که تان له پیوست پتری خایاند، توزوتر هاتینه وه سه ر خو گورج بهرسیت (ئه ی تو.. تو ئیستا له کو بییت ؟) ئه ویش له وه لام دا وتی (من ده میکه لیره م).
 روشنایی یه ک که وته دله وه له دلی خوتا وتت « ده باشه که واته ده یاننا سی و ده توانی یارمه تیم بدات » ئه ویش له دلی خوی دا ده یوت « سه یره ... جاری واش ده بی - خوشه ویستی - ری ی یارمه تی بگری ... یارمه تی چی ؟ ... یارمه تی چون و ده بی .. ئه مه پاروو له دم خو ده رهینانه ... ! ».

دهم راجله کانه وه یه کسه ره پرسی (ئی .. ئیستا چیتان کرد. به ته مای چین ؟) توش رات وه لام دایه وه (له بیانی یه وه هاتوون. به ریوه به ری گشتی لیره نی یه، ده لین له وانه یه تا کانه ریبری یه کیش نه یه ... ئیمه ش تازه هر هاتوین، هاتوین ده لیم چاوه ری ی ده که ین به لکو بیته وه، ده لین هر به دهست ئه ویشه. ئه ری تودوستایه تیت له که لدا نی یه ؟) .

ئەویش وتى (ئا... راست دەكەن لە گەل ھەندى ميوانى بيگانە دا زوو چوونە تە سەيرى جى پروژە يەك... دەشى دواى يە كيش نە يە نە وە. پيگە وە نيوە پروژە دەكەن.)
 بە لام بە دەستى ئەنقەست وە لامى پرسىيارە كە تى پشت گوى خست و نە يووت
 دوستايە تى لە گەل بە ريوە بە ردا ھە يە يانە و لە برى ئە وە تە ماشايە كى - كات ژمير - ەكەى
 دەستى كرد و وتى (ھىشتا سى سە عات پترى ماوہ... ئە وە ندە وە ختە ئيوە چوڻ ليرە دە وە ستەن
 ؟... ھەر ليتان بە سەر ناچى. بو نايەن بتان بە مە وە مالى خومان ؟) . سەرنجىكى داىكتى داو
 تىنجا وتى (ھەر دايمكى لى يە. منيش، بينايە كى نوى ھە يە دە بى بچم وە رى بگرم... ئيوە
 دە بە مە وە دواييش سە عات يەك ديمە وە بە دووتان دا و دە گە ريينە وە بو ئيرە... ئوتومبيلتان
 بى يە ؟) .

داىكت بى يى خوش نە بوو بە لام شە كە تى يە كە شى لە وە دا نە بوو بتوانى سى سە عاتى ديكە
 لە و سەر رە رى بە دا بوە ستى. توش ھە روا، جگە لە وە ش حە زت دە كرد بچيت و لە نزيك ترە وە

تە ماشايە كى حال و بالى بکە يت بويە بە دەم پيگە نينە وە وت (ئىنجا ئوتومبيلمان ھە يە تا پيمان
 بى يا ؟) . ئە و جا ئە ویش بە دەنگىكى تىكەل بە تە رىق بوونە وە و لە خو باى بوونە وە وتى
 (ئە وە گرفتىكى گە و رە نى يە... دە فەرموون... فەرموون... خوم دەتان گە ينم) .

داىكت تە ماشايە كى توى كردو توش تە ماشايە كى داىكت و بوى جولان. ئە ویش بە
 فەرموو... فەرموو پيشتان كە وت، لە دەرگا كە دا نە بى وە ستا تا ئيوە دە رچوون.
 ھە تا گە يشتە ئوتومبيلە كە ي، تو بېرت لە وە دە كردە و، توو داىكت لە پشە وە دانيشن يا
 بە كىكتان بچنە پيشە وە، بە خوتت وت « خوتا كسى نى يە ھەر دوو كمان لە دواوہ دانيشن. ناش
 بى داىخم لە پيشە وە دانيشى، ئە و ئە ز دە ناسيت... ئە ي باشە من بە چ ھە قىگە وە بچمە پيشە وە ؟
 ھە ق بى و نە بى چار نى يە، وەك ئوتومبيلم نى يە خۆ دە بى ئوسوول بزاتم... »
 ئە و لە و كاتە دا دە رگاى دواوہى كە ر دبوو وە و خە رىكى كە ر د نە وە ي دە رگاى پيشە وە ش بوو.

بە دەم زە ر دە خە نە وە فەرمووى لى كە ر د ن. ئيتەر پيوستى بە ليكدا نە وە نە ما راست چوويت لە
 پيشە وە سوار بووى.

ھە تا مال ھىجى لە گە لا نە وتن. تو وات دا نابوو ھە زار ويەك پرسىيارت لى بکات وا
 دە ر نە چوو. لە ماليش ھەر ئە وە ندە ي وت (تو... ئە گە ر فە رمانى گواستتە وە كە ت بى يە بى دە رى

خوم دېدهمه به رېڼه بېری گشتی. له گال میوانه بیگانه کان دا نیمه ش ده عوت کرابوین.. نیازم نه بوو بجم.. به لام که وای لیاخت پرېم له ووی بیبیم باشتره.. دواپیش که هاته وه جی ی خوی دیمه وه به شوین نیوه ش دا و پیکه وه دهچینه وه لای... ثم کارانه ورده کاری کالوسی دهوی.) . توش فرمانه که ت دایه دهستی، بردی ورویشت.

دایکی که وته مشور خوار دنی نیوه روژه. تودا یکیش ت به تاییه تیش توخوت، وهک یه کیک له خه وراچه له کابی به چوار لای خوت دا چاوت دهگیرا و هلت دهروانی نعت دهزانی سهیری بکه ی. بینای جوان. باخچه ی ریک و پیک و رازاوه. ژووری میوان. ژووری نووستن. باری ناو ماله. تاخم و تابلو. وپه رده و گولدانی دس هه لچن وریک و پیک دانراو. هه روا سهرت سورما. نه وه ندهت تاوتوکرد تا له گیانی خوت جارست بووی. حه زت کرد کتیبیکت دهست که وی خوتی پیوه خه ریک بکه ی، چاوت بو کتیبخانه گیرا. نه بوو. هه والت پرسی. دایکی وتی (کتیب و متیبی نی یه). تاس بردیتیه وه « ثم وکتیبی نه بی! ... سهیره! ». داوای رادیوت کرد وتی (دهمیکه تیکچوو... نه وه هه رده لای ده بیهم چاکی دهکه م و بیری دهچی.. نه وه ته سجدیل. نه وه فدیو نه گه ر حه زیان لی دهکه ی ؟) .

له دلی خوت دا وت « خومندال نیم.. خوبو سهیران نه هاتووم.. ته سجدیل وفدیوی چی به م چیشته نگاهه؟ .. نه ی باشه نه مه بو بوته به ردی بن گوم.. نه رادیو.. نه کتیب! » ئینجا به دایکیت وت (قه ی ناکا دیم یارمه تی توده دم.) .

تا دم ژمیری سی ی ئیواره چاوه ریتان کرد. نه دهنگی هه بوو نه پهنک. پشووتان له بهر برا، به تاییه تی دایکت نعت نه ویرا ته ماشای بکه ی، گورج ده پرسی (روله کوره که نه هاته وه). نعت نه زانی چی وه لام دهیته وه. دایکیشی ده هات ودهچوو دهیوت (قهت خوی نی یه ناوا دوا بکه وی.. ریکای دووری له ماله وهییه تا دایه ره وه له دایه ره وهییه تا مال.. شتیکی به سه رنه هاتی باشه، ده نا ته له فونیک ی هه رده کرد.) .

هه موو دهست له سه ر دهست دانیشتبون، ته له فونه که لی دا. دایکی پری پیدا کرد. پاش هه ندیک رازو گله بی، بانگی توشی کرد. زانیت خو یه تی. که سی دیکه، لیره، ته له فون بوتو ناکات. ویستت گله بی لی بکه ی. دوودلش بووی. هه ر نه وه ندهی دهمت هه ل هیئا نه و سه ری لی سه ندی، بواری رازو گله بییت نه ما. وتی (ده بی بم به خشی.. له و ساوه.. نا.. ئیستا نه وه نده هه له م بو هه ل که وتوو، وتم با دلیان لام نه بی. ناگاداریان بکه مه وه.) .

پیت شهرم نه بوایه ده توت (نه ی تو بو مه سه له که ی من چیت کرد؟ بو منت وا دوا خست؟ ناخر من ده بی بجمه وه شاریکی دیکه). به لام نه و خوی وتی (بو مه سه له که ی توش.. دل له دل مه ده.. باش ده بی) .

وقت (چون؟) وتی (به گویره ی دلی خوت ده بی .. نیستا کاتی نه و هم نی به که هاتمه وه تیت ده که ینم ..). نیت ریگی قسه ی دیکه ی نه دایت و به په له پروزی خوا حافی نری لی کردیت . که ته له فونه که ی خسته وه جی ی خوی له بهر خوی وه وتی « ته واو .. نیستاش ده چمه بازار و یه ک، دوو، سه عاتیکی دیکه ش له وی به سه ر ده به م، نیت بوا ری که رانه وه یان نامینی، خونا شی بجه توتیلیش . شه ویکی دوور و دریز پیکه وه ده بین . بی ی ده لیم، بز انم چی ده لی .. نا .. به دایکم ده لیم نه و بی یان بلی چاکتره . پیشیان نه لی نه و هر سه ر با سه که بکاته وه خوم ده لیم ... »

توش به شلیکه وه ته له فونه که ت خسته وه جی ی خوی . قسه که ی دل خوشکه ر بوو به لام نه ت ده زانی چونی به دایکت رایگه ینیت، نه و یه کیگ له م دوو شته ی ده وی (نا یا نه) . له دوا ی نیوه پو شه وه بل وپوی پرویشتنه وه ی بوو، خه می شه وی لی هاتبوو، هر چند سه رت هینا و برد نه ت زانی چی بی بلی ی نه که ر هه والی ته له فونه که ی لی پرسیت، خه ریک بوو دل ته نگ بی به لام ناوا دلی خوتت دایه وه « نه و نده هر ده با خو خوم خانه نی به لی هه ل کیش . نه وان تا نیستاش هر له میوانخانه کن . نه وه ده وامیش ته واو . تازه مه که ر به یانی . به یانیش ته واو بی هر باش . به خوا نه و نه بی به یانیش به خوم ته واو ناکری . به س نی به نه میشمان دیته وه نه گینا ده بوو بجه توتیلیش . هر چی چونیک بی نیره وه ک نه وه وای له مالی خومان دا بین . دایکیشم قسه ی کرد هر وای بی ده لیم . نه ی چی بکه ین ؟ . »

خورد ناوا یه کی دره نگ بوو که هاتمه وه . داوای لی بوردنی له خوت و دایکیشت کرد . پاشان وتی (به یانی کاره که ت یه ک لایی ده بیته وه . نه م شه ویش پیکه وه به سه ر ده به ین، مال مالی خوتانه) . دوا ییش یه ک، دوو جار دایکی تاک کرده وه وه له ته ک نه ویش دا وتوو یژیکیان بوو .

نیوه خوتان تی نه که یاند .

دوا ی شام کردن، پاش سویند و سویندکاری به کی زور، شتنی ده فرو نامانه کان بو تو مایه وه . دایکی چوره لای دایکته وه و هاوشانی لی گرت . نه ویش له زورره که ی خویدا خوی خه ریک کرد بوو جار جاریش به تیله ی چاو ته ماشایه کی دایکی ده کرد که هر چپه ی ده هات . تو تی نه ده که یشتی چی ده لین . که چوو یته وه کنیشیان نه وان قسه که یان بریبه وه و نه ویش له زورره که ی هاته ده ری و هات له ریزه که ی تو وه دانیشت .

هه موو به بی ده نگ ته ماشای یه کترتان ده کرد . هر هه مووشتان له دلی خوتان دا بو سه ره با سیک ده که ران، کو تایی به و بی دنگی و ته ماشای یه ک کردنه بی و اتا و مه به سته بینن . تو به ماله که دا کپرایه وه، له دلی خوت دا وت « ده بی چهندی تی چوو بی ؟ ! » ، بیرت بو ده سه که وتی

مانگانه‌ی خاوه‌نه‌که‌ی چوو، ده‌سکه‌وتی مانگانه‌ی ئیوه‌مانان هر به‌ته‌نھا مووچه‌که‌نی‌یه. موخه‌سه‌سات و ئوڤه‌ر تایم وخه‌لا تانه‌و وشتی دیکه‌شه. مووچه‌که‌یت ده‌زانی. ده‌رچووی سالیکن و ئه‌و سال و نیویک بگره‌ پتریش دوا‌ی تو‌دانه‌زراوه. ئه‌وه‌ مووچه‌که‌هیچ، ده‌مینیته‌وه‌ ئه‌و دوا‌یی، به‌خوتت وت « ده‌شی لی‌ره‌ وه‌ک لای ئی‌مه‌ نه‌بی، له‌ هه‌موو شوینیک وه‌ک به‌ک نی‌یه‌ به‌ده‌ست به‌ری‌وه‌به‌ر و لی‌پرس‌راوی راسته‌ و خو‌یه. به‌ری‌وه‌به‌ریش تا به‌ری‌وه‌به‌ر جیاوازی هه‌یه. » . که‌ ئه‌م قسانه‌ت رو‌و به‌رووی کرده‌وه‌ ئه‌و زور به‌گه‌رمه‌وه‌ وه‌لامی نه‌دایته‌وه‌ له‌ بری ئه‌وه‌ وتی (ئه‌مانه‌ هه‌مووی بخه‌یته‌ سه‌ریه‌ک ئه‌وه‌نده‌ی ده‌سکه‌وتی مانگانه‌ی ته‌ره‌فروشیکی نه‌خوینده‌وار نابیی. هه‌ر باشیش به‌شی خه‌رجی روژانه‌ی ناو مالپیش ده‌کا.) .

سه‌رت سو‌رما، به‌خیرایی چاویکی دیکه‌ت به‌ ناو‌ماله‌که‌دا گیرایه‌وه. له‌ دلی خوت دا وتت « پیاو‌باشتره، ئیواران ده‌توانی لای به‌لینده‌ریک بو‌خوی کار بکات و له‌ مووچه‌که‌ی خو‌شی پتری ده‌سکه‌وت ده‌بی. » ئنجا پرسیت (ئه‌ی ئیواران کار ناکه‌یت ؟) . وتی (ئیوارانیش هه‌ر کار بکه‌م ؟ ! . چی بوو ؟) .

هه‌ر په‌شیمانی کردیته‌وه، بو‌ئه‌وه‌ی پیته‌وه‌ دیار نه‌بی به‌بی هه‌ستی چاویکی دیکه‌ت به‌ ماله‌که‌دا گیرایه‌وه‌و به‌خوتت وت « ئه‌ی ئیتر ئه‌م نازو نیعمه‌ته‌له‌ کوی ؟ ! » . ئنجا کپ و بی‌ ده‌نگ لی‌ی دانیشیته‌وه، ئه‌ویش هه‌ستاو رویشته‌له‌و سه‌ره‌وه‌ هاته‌وه‌ ئه‌لبوو‌میکی به‌ده‌سته‌وه‌ بو‌وده‌س به‌جی تی‌گه‌یشتی بو‌قسه‌کانتی له‌ کورتی ده‌بری‌یه‌وه. دانیشته‌وه‌ و له‌ سه‌ر خو‌یه‌ک، دوو‌په‌ره‌ی ئه‌م دیوو‌ئه‌و دیوو‌کردو‌په‌نجی خسته‌ سه‌روینه‌یه‌ک و سه‌ری هینایه‌ پیتشه‌و، وتی (گه‌شته‌ زانستی یه‌که‌ی دوکان) .

قوتابی‌یه‌کانی به‌شه‌که‌تانی گشت تیدا بوو. تو‌دانیشتبوویت و ئه‌ویش به‌دیارت‌ه‌وه‌ وه‌ستا‌بوو. ته‌ماشایه‌کی یه‌کتان کردو بزیه‌ک نیشته‌سه‌ر لیوتان. ئنجا په‌نجی بو‌کو‌ر و کچیک دریز کرد و وتی (ئه‌ری په‌یوه‌ندی نیوان ئه‌م دووانه‌ به‌چی گه‌یشته‌ ؟) . وتت (نازانم .. له‌ کاتی ده‌مه‌زاندن دا ئه‌میانم دیوه) ئنجا تو‌ش په‌نجته‌ خسته‌ سه‌ر کچه‌که‌. که‌چی خو‌ی

هه‌لیدایه‌ ووتی (دوو‌منالیشیان هه‌یه.) . په‌ره‌یه‌کی دیکه‌شی هه‌ل‌دایه‌وه. به‌لام‌دایکت، به‌باویشکیکی دوو‌ر و دریز سه‌رنجی هه‌مووتانی راکیشا به‌لای خو‌ی دا. ئه‌و‌وا‌ی دانا ئه‌مه‌هه‌لیکه‌و بو‌ئه‌وره‌خساوه. ئه‌لبوو‌مه‌که‌ی دا‌ناو راسته‌ بی‌ هه‌ستایه‌ سه‌ری‌ی ووتی (دایکه‌ به‌خوا له‌وه‌ ده‌چی « پورم » خه‌وی بی. ماندوو‌ه. جی‌گه‌که‌ی پیشان ده‌ی باشه) .

هه رگورجیش دانیشته وه ودهستی کرده وه به ئەم دیووئە و دیو کردنی په ره کانی ئەلبوممه که و سه رنج راکیشانی تۆ. دایکی و دایکت ههستان و پرۆیشتن. دایکی گه رایه وه و دایکت به جی ما. تۆش خه وت نه ده هات به لام نه ت ده زانی دانیشی یا پرۆی. له م... ه ورده یا بووی، دایکت بانگی لێ کردی. که تۆ دات کیشا پرۆیشتی ئەویش هه ستایه وه سه ره پی دهستیکی له بهر و به کیکی له دوا، هه تا له ده رگاکه ش چووینه ژووره وه له دوا وه ته ماشای کردیت.

دایکت ته ماشایه کی جیگه که ی کردیت. ئیتر پیویستی به وه نه بوو به ده میش پیت بلی (بچوله شوینه که ی خۆت راکشی) خۆت له و لایه وه راکشایت. هه ستت کرد بوو شتیکی پی یه ها نیستا ها نه ختیکی دیکه دهیدرکینی. هه رواش بوو، پاش بی دهنگی یه کی گران و که م خایه ن وتی (هه ق نه بوو بارگرانی بخه یه سه ره ئەم ماله). و ئیتر بری یه وه و له سه ری نه پرۆیشت. زانیت چاوه ری ی قسه یه که ده کا له وه لامیا، بویه وتت (راست ده که ی به لام باوه ر ناکه م خویان له بهریان گران بیت. بی یان خووش نه بوایه وا به گه رمه وه خزمه تیان نه ده کردین). بی دهنگ بوونه وه. ئنجا ئە و وتی (خزمه ته که یان بی مه به ست نه بوو). وتت (بو ؟ !). وتی (داوای تۆ ده کن). پرسیت (کی پی وتیت ؟). وتی (دایکی). زانیت دایکت له بهری گران بووه، خوشت سه رسام ببووی. به لام وات به باش زانی جاری دلی ئە و بده ئیته وه بویه وتت (ئنجا چی تیا به سه ره خو به زور گلمان ناده نه وه ؟ !). وتی (نه... به لام) دروست تر وا بوو بین له مالی خو مان دا داوات بکن...).

دایکی له و کاته دا هات وله ده رگاکه وه پرسی (ئەری هیچتان ناوی ؟) تۆش وتت (نه... سوپاس).

ئە و شه وه تا به ره به یان ئە نو زتان نه کرد. ئە و تا وتووی ده کرد و توش دت کیشا و دت پیوا، هه ر چه ندت ده کرد و ده کو شایت ده ری نه ده هینا، به خو تت ده وت « ئە گه ر گشت مووچه کانی تۆ تۆ مبیله که یه ئە ی خانووه که ی له چی یه. ئە گه ر خانووه که یه ئە ی ماله که ی له چی یه ؟ ! » ناخری یه که ی بو ت ساغ نه کرایه وه. سه ره ئە نجام گه یشتیته ئە و بر وایه ی که ئە مه تا سه ر نابی ده مه وه به یان که سه ری نه که ت نایه ژیر سه ره یه که سه ر خه و زایی یه چاوت. به یانی زوو دایکه که ی ده رگای پی گرتن. ده یزانی دایکت قسه ی بو کردوی. چاوه ری ی وه لامه که ی بوو.

دوای نان خواردن. تۆ هه سووشت ومه که کانی خو تانت پینچایه وه. هیچت به چی نه هیشت. ئە و و دایک تینیان بو هات و خیرا خیرا ته ماشای دهستی تۆ و به کترین ده کرد. ئە و خوی بو نه گیرا وتی (تۆ هه ر جانناکه ی ده ستت بی نه، کی ده لێ ئە مروش کاره که ت جی به جی

دهبی ؟ !) .

دایکیشی هه لی دایه ووتی (کچم تو بووا به په له ی... کئی ده لی ریوی نه هاتوو به پیرته وه کهس نازانی خیر به چی په وه یه . په له مه که .) به دهم قسه کردنیشه وه په یتا په یتا سه رنج دایکتی ده دا ده بویست ئه ویش شتیک بلی ، به لام که هه ر نه یوت . ئنجا خوئی خوئی رووی دهم لی کرد و پرسی (نازانم بومه سه له که چیتان کرد ؟ ! ، ئه گه ر... ناخر دوایی به هه زار دهست ما کردن - گواستنه وه ی - ئاوامان دهست ناکه ویتنه وه . له بهر ئه وه شم بوو ، لیره له مالی خویمان پ وتن ده نا ده زانم ده بوا یه بهاتمایه خزمه تتان ، وتم با ئه م هه له مان له دهست نه چی .) .

ئیه هه ر دووکتان چاوتان داخسبوو . دایکیشته هه ر ئه وه نده ی وت (هیچ... جاری لی گه رین چاکتره .) که وتی په وه (بو... ؟ !) . ئنجا دایکت له کول خوئی کرده وه ته ما شایه که توی کرد ووتی (ئه وه خو یه تی خو منال نی یه... به خوئی بلی بو ؟) .

دایکت ناهه قی نه بوو تو نه شه و نه بانیش رای خوت پی ئه گوت . دایکی ئه ویش هه لیک ی وا ده گه را راسته و خو له گه ل خوتا بدوی بویه گورچ رووی دهمی تی کردی و وت (کچه شیرنه که م نه ئیمه له تو هه ل کیشرا وترمان چنگ ده که وی و نه توش له ئیمه باش شووده که ی . خوت کوره که له ئیمه ش چاکتر ده ناسیو پیکه وه بوونه . ئی خوا نه یبری ئه و مال . ئه وه ئوتومیل . ئه وه ئانوی چاک . له هیچی که م نی یه... به خوا له هیچیش دا نی یه هه قی به سه ر هیچیشه وه نی یه... ئی ئیر بو ؟ !) .

توش تا ئه و کاته بو وه لامیکی شیوا ده گه رای . کوره که تی بگه ئنی ودلی پیره ژنه کانیه نه یشینی ، ریت پی نه ده برد . به لام قسه کانی دایکی ری ی بو کردیته وه و پاش توزیک رامان وت (به خوا هه ر له بهر ئه وانه یه که وت . ده نا خوا هه ل ناگری عه بیه ی دیکه ی نی یه .) ئیته برپته وه و دهستت بو جانناکان برد .

دایکی و دایکت دهستیان به پیکه نین کرد . قسه که تیان به نوکته زانی ، به لام ئه و خوئی ته و او ی له مه به سه که ت که یشته ، بویه سه ری داخست و گیانی له ئاره قه یه کی لینج نیشد پیکه نینه که ی ئه و نیشی به م قسه یه له گه روویان دا تاساند که وتی (ده فه رموون بابروو دره نگه بو من ...) .

هه رچی ده سه لات و په یوه ندی تاییه تی هه بوو ، ئه و روژه هه مووی خسته کار و بهر کوتایی ده وام فه رمانه که ی بو هه لوه شانیه ته وه و وه ئه وه ی هه ر هیچ نه بسوویی . تا وه که گه راجیش به ری ی خستن . بویه تا ئیستاش که باس دیته پیشه وه دایکت له سه ر خو ده پره (ئه ری ماله که ده نگیان نه بوو ؟ ! .)

دوانزه و چاره گی

نیوه رو

- فه یسه ل دیهاتی -

که یشتیه جی - !

هر له گه ل که یشتنت ئوخه ت هاتی .. ! ئا ئه و تا دوو دهسته خوشکی له گه ل خویدا
هیناوه ته به رده م ده رکای کولیز، ئافره تان دونیایه کی سه یروسه مه ره یان هه یه ، راو پرسی یه کتر
له م جوړه مه سه لانه وهر ئه گرن .. ! له وه ئه چی ماوه یه ک بیت چاوه ریت بکات ، سه ره تا خوی
که نارگرت ، وه ک ئه وه ی بلی ئا گاداری هاتنت نیه ، پشتی له تویه و پرووی له دهسته
خوشکه کانیه تی ، راوه ستانه که شی پیلانیکي تیا به ، دهسته خوشکه کانی زور به قوولی
لیت ئه پروان ، توش چند مه تریک له وان دوور راوه ستای ، ته ماشاگردنیان چاوی کرین و فروتنه ،
ئه ویش ئه دوا ، بو وان ئه دوا ، بو وان ئه دوا ، له گه ل هه سترکردنی به هاتنی تو دوانه که ی
بی سه رویه ریوو ، له دهست دانی کات بوو ، ته نها خوځه ریک کردن بوو تا ئه و دوو کچه جوان
لیت رامینن ، باچاک لیم پروانن ، من باکم نیه ، چش له خوځم شک نابه م ، به لام ئافره ت هه رچه ند
خوشتی بوی هینده ش ته ونی گومان ته زووی بیری ئه ئالوزینی ، هه زارویه ک راو بوچونی
سه یسه ییر که وانه ی سه رژیکانی بییرکردنه وه هه سستی یه تی ، من جاریکی دیکه ش بی باکم ،
کوریکي که له گه ت ، گه نمړه نگ ، تاراوه یه کیش جوانم ، هاوریکانه ئه لیین توله ئه رزی ، هه ر
مروقی کیش جوانیه کی تاییه ت به خزی هه یه ، پرواناکه م مروقی شیرین بوونی هه بی .. ! ئه وه

زۆر بە لامە وە گرنگنە، بە لام سەرچەم دواى ئەو پستانەم ئى ھەلۆە شايە وە كە دامنا بوو لەم دیدارە ھەلئان ریزم و دەریان بېرم بیان درکینم ، ھەلۆە شايە وە ، باشە ئیستا چۆن چوئى دەست ھەبەم ؟ ! بە چ دەست ھەبەم ؟ ! من زیاتر لە دووسالە گومانم لە دلدا رەویتە وە بە لام لە کۆمە گای باوکایە تی ھەردەبى کۆر دەستپیشکەرى بکا ، منیک بیئەج سالی رەبە قىبى بە دەردى ئەوخۆشە وىستى و ئەقینە بتلیمە وە ؟ ! ھەرئەبى ئەمرو بیدرکینم ، خۆشى ئەزانى .. ھەربوئەش ئەوخۆى داواى لیکردم ئەم ژواتە بىەستین .. !! سەرنجم دایە بالای سنگاو بە روکى .. قزى .. قامكى ئەنگوستە کانى .. سمتى .. پاژنەى پیکانى .. ئەو ھەم وەبیرھاتە وە لە دیدارى پار لە کۆرە کە دا وەبیرم ھات و لە تەوقە کردن دەستە کانیم گوشى ... گوشى .. گوشى چاک بوو ئەو ، بە ولابەم لای خۆیداروانى ، ئەگینا ... ؟ ! ئای چى ئەکەى ؟ ! خەلک چاویان لیمان بېرۆھ .. نیازى چیت ھەبە .. ؟ ! ئارەقەم کردە ترپەى لیدانى دلم خیراتر بوو ، چوینە پشتە وە دانیشتین ، ئەمویست بىگوشم ، بەخۆمە وەى نووسینم ، تیرتیر ماچى بکەم ، من لە ماچى تۆتیرنا بىم ، ماچى پینج سال قەرزارى ئیستا سلارۆى ئى ئەکەم ، بە و کچانەش ئەلیم بە یارمە تیتان ، بە جوتە بەرە و شە قامە کەى شەستى دانەبەزین ، ھاموشو کەران بە دزە نیکاو ھە چاوە مان تێئە برن ، جارنا جاریش ھورژنى ئوتومبیلک ئاوریکى رقاویمان ھە ئەداتە وە ، ناسیا و تە ناسیا و چاوە دىرى جوولە و ھەنگاوە کانمان ئەکەن .

+ ئى بەرە و کۆى .. بچین ... لە کۆیو ھەست ھەبەم بکەین ؟ !

- خۆت ئەزانى

+ قسەم بۆیکە

- تۆ قسەم بۆیکە

+ باسى چیت بۆیکەم ؟ !

- خۆت ئەزانى !

گورگى بیابان ، تاوان و سزا ، شىتتى ھىوا ، جەنگ و ناشتى .. ؟ یا باسى شىتتى خۆم ؟ !

+ باسى تیکە و تنى خۆت و چاوشینە بى ئابرو ھە .

- چاوشین کۆتایى ھات ، بلقى سەرئاو بوو ، من باسى خۆم ئەکەم و تۆش ھاریکاریم بکە

بە باسکردنى دونیا و خەونە سەوزەکانى خۆت ، دویناى من تۆى چاوەنگوینى .. !

من... ن... ن... به پاستی و بی پیچ په نا توم خوش نه وی... ته نها توو بهس ، سه رها ته زووی
 سادی له رزیکي شهرم داگرتوو چاوی بی دانه گری و رهنکی نه بزیکینی ، ساتیک بی دنگ نه بن و
 پیلوی چاوه کانی لیک نه نی و قامکی په نجه کانی نه خا ته نیو دهستم و به پرویه کی گش سه ری لیم
 به رز نه کاته وه بیم نه تی... بو نازانی ده میکه توم خوش نه وی... !! نه... نه خیر نه و کچه هینده
 ساویلکه و ساده نیه ، به کومه لیک رسته ی ناقولای فه لسه فه ی ناو کتیبان و ټینجا
 به خوگیف کردنه وه و خوبه زل زانین نه تی باشه بابزانم... بیربکه مه وه ، نه نه خیر نه تی تو ش وه کو
 من شه مه نه فه ری ته من له م ویستگایه جی ی هیشتووی ، بویه کتر باشین ، نه... نه خیر من وتو
 هاوریین بهس ، نه... نه خیر نیستاکي زووه و بابه خو ماندا بیبینه وه به تاییه تی تو سه ره رویت و
 به ره لایت، من هه ستم کردووه ده میکه یه کترمان خوش نه وی ، به لام نه م خوشه ویستیه بازیاتر
 به ناخمان پرویجی...! با پروزه یه کی ناسایی وه ک خه لک بوژیانی روژانه مان دابنین ، نه وسا
 بریاری کوتایی نه دین ، نه... نه خیر به هه ناسه یه کی قوول هه مووکه سه روکه نه فتی و نازاری
 به سفتی ته مه نی من و خووی له جه سته ی خووی نه نالینتی و خووی نه کا به باوه شماو بیم نه تی من
 به دوا ی تو دا ویلم ، خوشه ویستم... دلم... ده تیب بگه و من لیت گه یشتووم. نازانی چه مکی ژیان و
 ره وشته مرو فایه تیه کان بی شیل کراون ؟!

که وتمه گیزاویکی سه ختی بی نامان و بی سه روبن ، که س ناتوانی رزگارم کات ، هه رچه ند
 سه رنج نه دمه بالات... دوا دوا ی قرت... کوله کانت... لیوی به خالت ، چاوه هه نکوینیه کانت...
 رهنکی ره شه سمرت... چالایی گه ردنت... سنگت... قامکی نه نکوستت... که سمرت ، خوم بو
 ناگری ، تازووه باتیر ماچت بکه م ، باخویند کاره کاتی نه م کولیژهی نه هیشتنی ته خوینده واری
 نیم رامین ، جریتان بوئه کیشم ، من توم خوش نه وی هه ر نیستا دوا ی یارمه تی له و دهسته
 خوشکانه ت نه که م... به لام بی له سه رنه وه دانه گری له گه لت بیمه ژووره وه له یانه ی کولیژ
 دابیتشم ، من نایم ، رقم له ژووره ، به تاییه تیش نه و ژوورانه ی خه لک نا پوره ی تیا نه به سستی ،
 هه ریه که باراش له ناشیک نه هاری ، من ته مه نم به ته نه پای له ژووریک به سه ربردووه ، خه ز
 له ته نیایی نه که م ، ته نیاییه که بهس توم له گه ل بیت، من و تو یه کین، یه ک مرو فو بهس ، خوت

نه زانی من له قه له بالغی وه رسم ، چونکه نه وانه وه رسن به بی هو ، ناده ی تازووه نه مردووم
 باتیر تیر لیت رامینم ، رات مووسم ، ماچت بکه م ، نازانی مهرگ بوئیمه مانان واله پشت ده رگایه ،
 وابه رامبه رته ، دووه نکاو لیت دووه ، کچی هه نکاو یک. هه رنیستا پیمان نه کا.

باقه باره ی یه کتروه گرین، با له نامیزی یه کتر چیژوه گرین و له ناویه کتر بتوینه وه! هه رنیستا
 به دهسته خوشکه کانت نه لیم به یارمه تیتان ، نا تو خوت یارمه تیان تی وه رگره ، دهسته خوشکه

كانت بووا سه يريم نه گهن ؟ ! خوازيارى نه وهن تو منيان بې بناسينى ، ناخوت نه زانى من چه ز
له ناسين كه س كه م بشيان ناسم به يانى ناويانم بيرنه چپته وه ، په رنگيانم بيرنه چپته وه ، من ته نها
توله بيرنا كه م ، دورزنيه به يانى پيت بلين :-

+ بالاي كورت بوايه جوانتر بوو

+ سووروسپى بوايه .

+ خوت بې يان بلې نه تانزاني كورد گوته نى به خووه تر بوايه . به راستى له م سرده مه دا
زورچار مرو روكارو په واجيكى كه رمى له بازارى ژن و ژن هينان و دلداريدا هه به . جابونا ... ؟ !

ته نها من نه بې مروقم خوش نه وى ؟ ! مرو بې و به س ... ! تو بايه كيك بواى له قوله په شه كانى
ثافريقيا يان شازاده ي ئيرله ندا هه رهنده م خوش نه ويستى كه ئيستا خوشتم نه وى ! هه رئيستا
به دهسته خوشكه كانت نه ليم به يارمه تيتان .. نه هه له راسته حيسابى كچو نه خريته قالبى
پايه دابه زاندىن و خوشكاندى كه سىتى خوم ، هه رنه بې خوت داواى يارمه تيان لي بكيه يت ؟ ... ! تو
هينده له وان كه ره كه من ببينن و پاشان راى خويانت بوډه برين ، جا چ له من تى نه گهن ،
سه رگوشته وه له پاسى و هه ره شه و فشه و هه لويست و دوړان و راستبوونه وم يادا شتى دهفته زى
ميشكته ، دوا بپرياشت داوه به لام هينستا دلنيانه بووى ، ناهه قت نيه .. هه قته ، چاخيكى زوله ،
مروقم نه مرومه ريان هه رساته و ره نكيك و سه نكيك و ده نكيك و تريكن . ئاى دلنيابى ... ! نه زانم
ئيستاكى دلنيابواى به به رچاوى نه م خه لكه وه تير ماحت نه كردم ، چونكه نه زانى برينه
زوخمداره كانى له شت دهرمانى لاي منه ، له شى پرگفت و سويت به من دانه كه وى ؟ !

خوم بونا گيرى هه رنه بې به دهسته خوشكه كانت بليم به يارمه تيتان ، دلنيانم توش بير
له وه نه كه يته وه ، چه ند ووشه يه ك بكيه پاساوداتى يارمه تى وهرگرتن ، نا تو بلې چا كتره ،
تازوه بې يان بلې ، كيشه ي نيوانمان زور نه خايه نى ، من و تو به روزيك ليكتر تيرنابين ، مه گه ر
شه وان له سه ر سره رينيك و ياسكى نه رمى تو ، براوات هه بې نه وساكه ش تيرنابين و هه مووشه ويك
نوى نه بينه وه ، بچووك نه بينه وه ، نه بينه وه مثال له گه ل « ديهات » شه وان ده يان كه مه ي مثالنه
نه كه مين ، نه كه رپينه وه روزانى كولان و شه قام ، تازووه يارمه تى ، پروت و هه رسوورپينه ... ده ي ...
زياتر .. بو هينده له سه رخوى .. هه ر سه يريم بكه ... نه وا ته وقه ي قزى سه رت سوورا ، گواره ي
گوچيكى چه په ت دهر كه وت ، روموتت ، قاچكى بروت ... چاوى چه په ت ... نيوه ي پروت .. منت
بيني .. يارمه تيت وهرگرت ... روخسارت هه مووى ... ئا ... ئا ... به لي .. به لي .. دوانه كه وتوم .

۲۰ - ۱۱ - ۱۹۸۸ هه ولير

سه عه تهك ل جه م

نوژداری شادی پی

حسن سلیمانی

(وهی بوشادی بی... وهره ژوور وژانا بهیله... شادی بی بیه...)

من ئەف په یفه خواندن دنیفا ده په کی روهن کری ب گلوپه ک سبی، ل بهر دهرگه هی

نافاهی بی...

ژمیژه وهره من جه ز دکر، ئەز هه رم جه م فی زانایی دهروونی، ئەوی دبیزت:

«ئەز شادی بی بو بهرگه رانیته خوه په یادکم... ئەری هوین فی ناخفتنی باوه ردکن؟

ئیکی ژوه ئەفه زانایی دهروونی دیته؟ کی دبیزت ئەو زانایه؟

ئو چما ئەز ژگه له ک تشتا بی باوهرم؟

دوانزده په یسکا ئەز بهرکه فتم، ده می ئەزل دهستی راستی زفریم، ئەیوانه کا بچویک ب

قه نه فیت که فن وپینج کورسیکیت تۆز گرتی ومیزه کا بی سه رو بهر، هنده ک گوفا ریت بیانی

ل سه ر، که ت بهرام بهری من... ئەز دشیم سوئد بخوم، ئەفی نوژداری دهروونی، ئەف تشتیت

هو که فن بیت ژ «بازارا هه ره ج ل بابل تویی» کرین، دلی باژی بی ب ته ناهی نفستی ل سه ر

هه ردوولیفیت دجله یا خیری...

من هیفکهره ئودی و دیواریت بیهنا گه نی ژئی دفبری مینا چه رمی سه یه کی مری بهری چه ند

روژه کا... ل دیواری، بهرام بهری خوه، من دیت، که قاله کی ب ده ست رسمکری بو سه یه کی،

بی یاریا دکت ب که یف دگه ل پشیکه کی... ئەری ئەز ژئی بیبرسم، چی به رامانا فی که قالی ده می

دچه م دژورقه؟ ئان ژئی دی توره بت؟ لی دبیزت نوژداریت دهروونی زوی بزوی تورره نابن، ئو

ئه گه ر توره بون، خوه ژ ته به قا بلند دئافین... ئەز دترسم ئەفه ژئی خوه ژ په نچه رکا ئودا خوه

بافیت و ته رمی وی بیت سه وک، ل سه ر لیفا چه عدی، دا روژا دی، روژنامیت سپیدی به حسی مرنا

زانابه كې بليمهت دكاودانيت تارى ده بكن، نو داسه يداييت پشكا دهروونى ل زانگويى ژ شاگرديت خوه، داخوازا نفسين به رفره هل سهرقى مرنا مهن بكن... بيگومان نه زدى چوند هه يفه كا بم ميهفانې پرسياريت پوايساو دادگه هې، چنكو نه ز نه وكه سې بنتى بو، يې سهر او داي ئيروكه... ئووه... هيفياژته دكم نوژدارى ده لال، جاميره به و خوه ژ په نجركى نه ئافى بهرى تو من بينى...

من نوژ ژ كورسيكى داقوتا و هيژ نه ز باش ل سهر نه روينشتيم، نه م بيگفه كه تين و مه دهنكه كې نه خوهش تژى نه يوانى كر... ئيكسه ر نه و دهرگه هې ل به رامبهرى من فه بو، زه لامه ك ژى دهر كه ت ب پانتوله كې شين و گومله كه كې كولگول، خيچ كيشه ك سې مينا پرچال دور چينيكيت وى، ددهستى وى يې راستيدا بو...

- ماتو ئاگه دار نابى بهرى ب روينى ؟ ماته نه ديت كورسى به س بسى پيانه ؟ !
ب ئاخفتنا خوه دگه ل من، مينا ئيكى دگه ل زاروكه كې باخفت، بوزانين سميكت من، بنى كه بې من هه تا سهرى ليغا خوارى ره شكرينه... ئاوربيت وى غه ريب بوون، دگافيده چافيت خوه دنقاندن و فه دكرن... براستى بويناغا وى جهى كه نيبى بو، كه سك بېرهنكى دارى و رسميت كاغه زى ميناييت سنيله يال سهر بوون...

- ببوره گه ر من تو توره كرى... باوره كه من باش من به ريخوه نه دا پيكتيت كورسيكى.
ب ريزگرتن وتازه هى من وه گوته نه وى زه لامى راوه ستياى ل پيشيمان..
من كورسيكا دوى بدهستمالا خوه يا نه هاتى شوشتن نه ئينى به كى و هره پاقرزو نه ز روينشتيم... نه وى بناوره بيت پر پرسيار به ريخوه ددامن، نو په يقى :-

- ته ريپه كا هى، مانه وه يه ؟ !
« نه گه ر من ريپه ك نه با، نه ز دا هيم ئيرى چى ؟ »
- به لى... نو من دقنيت نوژدارى دهروونى بينم نه گه ر ده ليفه هه بت..
بخوه گرئزينا وى ژى، نه گرئزىن بو، لى سيتافكا گرئزينه كى بو..
- كه ره مكه... وه روژور... نه ز نه و بخوه مه..
من هزر دكر نه قى ل به رامبهرى من راوه ستياى، ئيكه ژ هاريكه ريت وى، ئان سكرتيرى وى به...

روينشت ل سهر كورسيكا خوه يا زفروك، من باوره رنه دكر قى نوژدارى، دى نه ف كورسيكه هه بت... من هزر دكر بنتى مروقيت مه زن گه لكه كه مه زن ورك ستوير ل سهر فان كورسيكا دروون... بى ليگان هنده ك كتىب ل سهر ميزاوى به لافه بون... له سهر سهرى، شكله كى

په ننگینې مه زن بو زاروکه کئی چیبلاق تازی،، مینا من، نان ته، نان هوی، ده منی هم ل ژبی وی... دگرنژی بو چنه... نان ژی به لکی بو که له کتشتا هم نابین و ترانین چنه... خوزی ته ز زفری بام زاروکه کئی ساقا... وهی بو ژینا زاروکی یی یا خواهش ل سهر لیقیت خابوری شین وجوانیا به ژنا سپینداریت بلند، بی وهستیان و هزر و نالوزی... چه ند خواهشه زاروکی !!

دوو خچیټ نه وه ک ئیک ل سهر دهفته را خوهیا بجویک کیشان...
خیج کیشانک ل بهر نافچافیت من بلندکر و بدهنگه کئی تیز مینا یی سه یدا یی هژماری، نه وی هه ر بجلکیت مه لا دهاته مه کته بی وشاشکا وی یاسور هیژ یال بیرامن، دکر قیری چه ند مه نه زانیا دهرسا خوه، نان مه تشته کئی بجویک خه له ت کر یا،، قه د عیجز نه دبو ژلیدانا مه ب حه یزه رانی ژی دوور نه دبو وهک شاشکاوی،، شوینا لیداناوی ل ده ستیت مه وهسا دیار دبو، وگه له ک جار ان هم دگرین،، به لی هم دگرین... هم بجویک بوون و سرا چیا ی نه دزانی چی یه زاروکی...

- نافی ته... ژبی ته... شولی ته... !!!
« نه فه چی یه خودی وو، مائه م دهولا دادگه هی فه نه ؟ نه ری من گوننه هه ک کر یه وئه ز نزانم ؟

ماهه وجهی یه ک هه یه بو فی ری یا ره قا پرسیارا ؟
ترسامن نه وه، نه کو نوژداری من نه فه دین بت... خودی ووسه بری بده من «...
- ل من نه گره... ما پیتقی یه تو بزانی ؟ نه ز دبینم نه گره مه ئیکسه ر ناسته نکا خوه ژ ته ره بیژم چاکتره...

تبلا خوه یا به رانی کرد دفنا خوه ده،، دووموی ژی کیشان، ده ستی خوه ب کاغه زا له سهر میزی پاقرکر... بیلیت که نیی دان په ی ئیک، نو بکوته کی من شیا که نیی خوه دگه وریا خوه ده بخره ند فینم،، ماکی نابیزت نه ودا وی خولیدانکا شوشه یی یا چ شوینواریت بنکیت چکارا و زلکیت شخاتی لی نه دیار، دمن وهرکت وتی خه به را بیژت، نه گره که نیی من دهرکه تبا...

نه وی زه لامی ل به رامبه ری من گوت :-
- به لی... به لی... زاروی من، نه ف پرسیاره زور پیتقی نه بو نوژداری دهرونی، دا هاریکاریا وی بکت بو چاره سه رکرنا نه ساخی خوه... نو نوژداریت دژی هزریت بابلوقی ژی، نه فی شولی دحه بینن...

نه ز نزانم چه وا دوی کافیده نه ف ناهه هاتن بیرامن :
کاربوف، نه ره ب شاملنیوف... نه ری نه ز پرسیارا ئوشتی زیانا کاربوفی د پاله وانیا جیهانی یاشه ترنجی ژی بکم ؟ نه... نه هه وجه نینه چنکو نه زباش دزانم که س ل جهی خوه نامینت هه می ژبی خوه، نه فه ئیکه ژ تشتیت سروشتی دژینی ده... ته وچما نه ز ژ شییوه یی

شامیلوفی تیر نابم بو خواندنا داستانا « کلهها دمدمی »... ؟ ئه و چما وینهیی قارهمانی وی
«خانی له پزیرین» ژ پش جافیت من ناچت ؟ خوهزی من زانیا نهینی یا گازی کرناوی بومن،
ئه ری ئه ف نوژدای دهروونی دزانت چی به نهینی یا گازی کرنا وی بو من چاخنی حویت ژ نافی
دهرکهفت و بو ئه سمانی دفرت ؟ !

- کوردو شه مدین که ریم.

- چی... که ردون ؟

- کوردو... کوردو... کاف، واو، راء، دال، واو، کوردو

- ئه ری نافی ته نهیی غه ریبه ؟ ئانکو... ئانکو نه چه کی گرانه ؟

- نه... ناهه کی سفک و سانه هی به... تنی دگل من بیژه

کوردو، کوردو، ئودی بیینی چه ندی خوه شه...

مینا نوکه باش یال بیرامن ئه و پوژا سهیدایی ئامادهیی ئی ب دلته نگه ژمن پرسی :-

- ئه ری چی به رامانا کوردوی... هوو... هوو کوردو ؟ !

ئه ز گرنژیم وب ریزگرته کا موکم من گوئی :-

- هه ر مینا په رسقا ته، ئه گه ر ئیکی ژته پرسی چی به رامانا به عروبی، سهیدایی من...

ئه فی سهیدایی من چه ژ پرسیار و گه نگه شیت من نه دکر، یاراست ژی ئه ز گه له ک

سهرکه فتی بوم ده رسا ویدا، ئه ز دبیزم ئه فی چه ندی ژی میشکی وی دئیشاندا... نوژداری

دهروونی چ دلی خوه نه فه کرب ناخفتنمان هه ره ک سهیدایی ئامادهیی بی...

- ئو ژینی ته ؟

- سیه- وستی سال و پینچ هه یف و چه ند روژه ک، هه ره کی دلیستا حوکمه تیده نفیسی،

ئه گه ر راست بت... « ئه ری تو دزانی، ئه ز ئیش گرتیی گومانی بی مه ژ راستیا هه می تشتا ؟ »...

نوژداری ئه ف زانینه ل سه ره وی کاغه زا بچویک دنفیسین...

- نوکه تول کیری ئاکونجی بی ؟

- ل تاخا فه..... !!

« ئه ری ئه ز بیژی ل تاخت قه ره جا ؟ ئه فه به ئه و نافی من گوئی بوی ئه وه ئه ز هاتیم فی

باژیژی، ئو خه لک هوسا دبیزنی « تاخا قه ره جا » به لی هنده ک قه ره ج بییت لی هه ین، بو خوه دگه رن

ب ناشرایی، ئو هنده ک ژ ئنکیت وان شولیت پویچ دکن ل بن روناها یا تافی، ئو ئه ف تشته هه ر

وه سال گه له ک تاخیت دی ژی په یادیت، ئه و تاخیت خه لکی تاخامه دبیزنی « تاخیت ماقویل »

هه ره و سا بچویکی قه ره جا شولی بویاغا پیلایا دکن، پیلاییت مه ز نیت دروین پشست میزیت

لیگداییت مروف خوه تیره دبینت، ئو ئودیت خوهش و بیهن فره ه، مروفیت قه ت ناهیلن ده لیفه ژ

وان ببوریت بو دزینا ده رافی داهیزی، ئو دهمی کفش دبن، وی ریپی بستووینت هنده ک دی بییت

ژخو، بچویکتل په یسکا داهیزی قه دهیلن... ئه ری ما قیت هه نی نه قه ره جن ؟

ل سالیت دویمایه کی مه گول ناهه کی نوی بو، بوتاخامه « تاخا جه زانیر » ده رمانگه ها

جه زائير، وينه گري جه زائير، دبستانا جه زائير، جه زائير... جه زائير... نه ف نافه ژ كفه هات ؟
كي راکر ؟ نه ري دبیت ل سه ر خاترا خودانا مه لیون شه هیدا دقادا روناهي یی وسه ره سیتی ده
« جه زائير یی ؟ ئانژی نه گه ره کا دی یا هی ؟ ؟

- ته خیره ؟ ته په رسقامن نه دا !!

- ل من نه گره، تاخا جه زائير...

« نه ري تو دزانی، نه گه ر سی سه عه تا ل سه ر ئیک بارانی لیگر، تاخامه دنیفا ئافیده
دخه ندقت، خرکولان وچه عدیت تژی کور هند ا دبن ژ ئافی... ئوزاروکیټ تاخامه خوه دئخنی ب
که یفخوه شی، وه که یفخوه شیا زاروکیټ تاخیت ئافاوماقویل وده می خوه دئخنا مه له ئانگه هیټ
خوه بیټ چیمه نتوکری ر روناهیت هه می ره نگال دوران... نه ري نوژداری به رکه تی تو دزانی
زاروکیټ تاخامه، خه به روقه سیټ ره ش ده بیژنه ده یکیت خوه، هه ره وسا ده یکیت وان لیقه
دگیرن، ئو ده لیقه یه کا زیرینه ژ قیزیت سنیله ره کو باقیټ خوه نیشا تولازا بدن...

ریقه به ری شارستانی یی سوزا دای خه لکی تاخامه، کو ژ دل دی هه ول دوت، بو گو
هورینه کا مه زن، به لکوچه عدا سه ره کی چیکن، ئو دبیت کومیت بیساتی ل سه ری کولانی
نه مینن...

- ها..ها.. تاخا جه زائير.. نه زباش ناس دکم، به رده ستکامه یامالی ژ وی تاخی یه، مالا
سی یی ل ده ستی راستی، نیژیکی « نه خوشخانا شاگردا » ئافی وی زهینه به « راسته
نه خوانده واره لی بیقام زیره که، توناس دک ی ؟
- نه... نه...

- ئو شولی ته چیه کوردو ؟

- هاریکه ری نه مینی پرتوکخانا گشتی..

ئامیره ته کی ئانجی یی تومار کرنی ژ چه کمه چی مه کته باخوه ئیناده ری، کاسیټه ک کر
دزکیده و داشولی... هه ردوو چاقیت خوینت قه شار تین ل پشت به رچا فکا ره ش وستویر بلند کرن

وگوت:-

- دانه زیشیم ب موکمی چاره سه رکنا ته بکم، دقیت تو راستگویی دناخفتنیت خوه ده، ئو
هه می تشتا بنزادی بیژی.. کا وب من بیژه ته چیه ؟ ؟

« ئوه می تشتاب نازادی بیژی... وهی بو نازادی... »

باش یال بیرامن، ده می من ژ دل، ده ست قوتاین بو کوری ئاره می تونسی، ده می ل
به راهیکا کورته هوزانیت خوه.

گوتی: « چنکو نازادی گه له ک مشه یه ل واریت مه، ئم دی بوده وله تیت دی بیټ جیهانی

هنیرین... »

پشتی من خوه دروست کری پروینشتنا خوه، نه زب ره حه تیی حه سیام:-

- نه فه دوو سال پترن، خه ون هیرشا ددن میشکی من... نه زخه ونیت پیس دبینم، هه تا کو

ئیدی ئەز نزانم رەحەتی چ رەنگە !! ھەردەم سەری من گێژە و تژی ئالوزینە، تاهندەك جاران ئو ئەز نەفسی، رادبم و ژجھێ خوە دەردەكە فم و بریقە دچم وگەلەك شولا دكم و من ھایژ خوەنە... كاپرەسیت پەیس بیت دناف لەشی مندایا پەیدا بوین، لە ھەمی لەشی من دچن و دئین مینا خوینی... من دبن و دئین وەك فیاناخوہ... ئەز ئیخسیری وانم... ھزرەكە، ژنامن، بە لی ژنامن، ئەوا ئەز بیقام ھەژێ دكم، من فیا ئەز بخە ندقینم و ئەز نەفسی، بە لی ئەز بەنی و ئەز نەفسی... من فیا ئەز وئی بینم دەری دەوین، لی دەیکامن گوت، ئەگەر ئەز لە گەل قیریا وی ئەگە هشتیام، نوکە كە لە خەکی بی پەچ بو... ھە و ھەسا دەیکامن دبیزت، گەلەك جاران پەشتی نیفا شەفی توژ مالی دەردەكە فی، دەمی مە دقیت ری ل تە بگرن، تو دبێ گاوردەكی بەنی بی بی وژدان، ئەم ژ تە دترسین، خوە ژ تە دویر دگرن؛ چافیت تە دبن دوو پەلیت ناگرن گەش، دیمی تە تیک دچت... تو دبێ ترسەك مەزن، گەلەك مەزن... جاران زوی دزفیری و جاران ھەتا بانگی سپیدی دمینی و نائی... تیشتاخوہ دخوی و دگرێژی و دكەنی ھەچكۆ قەت چ نە قەومی... نوژداری شادی بی، تو دزانی ئەف خەونە ژبیرمان ناچت قەت :-

شەفەكی، من ھویتیەكی مەزن دیت، بی ژ رووباری دەردەكە فت و بە رێخوہ ددت من، دفرت بو عەسمانی و نیزیکی عەورا دبت، ژی دبور، ھیدی ھیدی دفرت بو ھەیفە گەش، ژی نیزیك دبت، دەفی خوەیی فرەھ مینا شكەفتی قەدكت و ھەیفی دادعویرت، ئە و روناھیا گەشا لاو ھندا دبت، تاری من و عەردو عەسمانی دگرت، ئو جارەكا دی ھویت دزفرت بو رووباری... ئەز ھەفجاری باپیری خوە ھلدگرم، ری یا رووباری دگرم، دا ھیتی بگورژم، ھەیفی ژی بستنیم، ژ نەكەكی قە ئەز گورگیت تێھنی بو خوینا مروفا دبینم لە پەشتا خوە و دبەردن من، ئەز بی ھەمد بچەكی پاشفە دزفیرم، لی خانێ لەپ زبیرین ل من دكت قیری :-

- پاشفە نە چە كوردو... ئەز دی ھاری تەكەم... ئومەزنی گورگا مینا مروفا دناخفت :-

- گوشتی تە خوەشە لاوو... !!

ھیرشەكی ددن سەرم... ئەز جەدە ھشك دبم، پەستیرك من دگرت، پەنگی من و ھیتە گورھورین، پەیف دگە وریا مندە دمرن، ئومیرزا مەھمەد لە سەر پەشتا ھەسپێ خوەیی بوز دەھیت و من ژ عەردی ھلدگرت و دناقیت پەشت خوە، و من دەھینت جھێ ئەز لی دژیم... و ئەز ھشیار دبم، نە خانێ لەپ زبیرین، نە میرزا مەھمەدی فیزس، نە ھەسپێ وی، ئو ھیشتا دەنگی

گورگایی دنیفا ھەردو گوھیت من دەدەنگ دەدن... ئەز ژناف نغینا دەردەكە فم، ژنا من ب من دەست :-

- ئەز ھیفیا ژ تە دكم. نە دەردەكە فە !! تو بخودی كی ی نە دەردەكە فە...

چی یە گونته ھا فی ژنا نزانن تاما شادی بی چە وانە ؟؟

باوەرەكە سەیدایی نوژدار، من ھایژ خوە نینە، دەمی ئەز لە زاروكیت خوددم و نغینكا

دسوژم وډکه قم ناف تښتیت مالیداو ډهرکه هیټ جیرانا دقوتم...

نیک دبیژت :-

- بهیلن... یی دین بوی...

یی دی دبیژت :-

- ئه ری چما هم نانا فین نه خوشخانا دینا ؟ مادین ب ناخن ؟ ؟ نو پیره میره کی پشت قوس

ل وان فه دگیرت :-

- دی بهیلن هه ی مالا وه یوو... نی خواه مروغه... !! ئه ری تو... توچ دبیژی نوژداری

شادی بی ؟

سه ری خواه هه ره ژاند، به رچافکا خواه نیخست، دهیناسه ر میزی، هیژ لیفیت وی ژ

سه رنیک نه رابوین دا باخت، زینا ته له فونی ئوده تزی کر...

نامیره تی تومار کرنی راوه ستیاندا، ده ستنکی ته له فونی دا به ر گوهی خواه :-

- به لی... نه زم عیفان راضی

- !!

- وهی خودی، توچ دبیژی، که له که هه رشی به،، نه فه نه ز هاتم، هاتم...

شه برزه بو که له که، ده ست نافیټ چاکیتی خواه و به رچافکا خواه ژ بیرکر، ژ له زی...

نوئه و و دچو گوته من :-

کورپی من یی ل ترومیله کی دای، نوکه یی ل خه ستنی،

پشتی حه فت روژیت دی وهره...

ئه ز زی ل دویف ډهرکه قتم، که سه ک ل نه یوانی نه بو، ژبلی جحیله کی ب دشد اشه یه کی

هه وچک فرهه، عه ردی نه یوانا توزکی دمالی...

شوشه یه که حه بکا وه که و ا ډهریکا مندا، من ژوی ډهرمانگه ها مه زن کری... من قه ستا

جهی راوه ستیانا باساگر... من بو خواه دگوت «ئه ری راسته نه ز دینم !! یان دجیها نه که دینده مه ؟

؟ « نوئه ز که نیم... هنده که ریبارا هایژ که نیی من بون، براسنی من شه رم کر،، نومن بریاردا کو

ئه ز ب بیا بزفرم مالی، چفکو نیټاره کا خواهش و فینک بو....

ئه ری هوین باوهر دکن ؟ ؟ ؟ ...

بووگا پهك شهقی

- نور الدین انور بوتانی -

ژسترا نهکا زارگووتا کوردا، من هزرا نفیساندنا فی چیروکی خوهندی به.

(پوتو) ... نهف سی سال بوو دوتاماا خوه (خانم) دئه فاند، دلی دوتامای ژی بوی پرا هه بوو، که سه کی پوتوتونه بوو، تنی مامی وی هه بوو، نه و ب خوه بافی خوه نه دی بوو، دیا وی ژی ژبه ری چه ند سالان بژانا زراف مر بوو، مامی وی نه و خوه دی و په روهر کر بوو، چه یا عه مر ی وی گها بوو دوزده سالان ژنو ببوو گافانی گوند، چیله کین گوند دچیراند.

- نیفاریک دهما ژناقار دهات (لاوین) چو بوو پیشی یا وی و ته ف خوه بر بوو مال، نه و هه ر دوو پهشتی شیفا خوه خوارن، ژخوه پرا دئاخافتن و گلی و گازنین خوه ژهه قرا دگوتن

- نیجار بافی لایوین ژی خوه به ردا قادا دان و ستاندنی و گو ...

- نه ری پوتو لاوو ... نه ز دکم پرسه کی ژته بکم وه کی تو به رسفا من بدی.

- پرسا ته نه مره لسه ر سه ری من، که ره مکه نایی چه جی بیژه.

- زالم تو جاری لته نه مر نه کی نیسه لا ... کوری من ...

لی من گو قه ی نوژی مینا لایوین هزرا ماله ک ئاقاو خانیکه ک خوهش ناکی؟ ... نی دوتاماا ته ژی

مهین بوویه، ده نیدی به سه چه یا بکه نکي ده هونی ولو بمین؟ ...

- نه ف پړس و گوټن ژړوتو خو هس هات و ددلی خوه دا گوټ :-...

- (وهی لا... نه ز خولامو ټاپې چه جی... خودی ژده فی ته بستینه و په حمی ب حالی م بکه و خوازتا

دلی من ب جی بیه.)

پاشی وها به رسفا چه جی داو گوټ:-

- وه له ټاپې چه جی... نه ز له برم تشتهک وه لی ب جی بینم، لی من دخوازتا به کی ب گوټا مامی

من، کا نه وچ دبیزه، نی نه ول شونو بافی منه، یان نه نه ز شاشم ټاپې چه جی ؟

- نه لاوو... نه... تو راست دبیزی، لی زانبه ژی کومامی ته، پر چه ز ژته دکه، هر جاوا به ژی نه ف

نه کرنه، نه که ر ده ستورا من بدی نه زنی نها پشته نفیزا عیسا هه پم مالا وان و داخوازیا ته ژیرا بیژم،

چکو زانم تو پچکی شه رمنی و نکاری فی یه کی ل پروی مامی خوه قال بکی.

- ده ستور ب ته رایه ټاپې چه جی.

- ټاپې چه جی پشته نفیزی... (مه لا خه لیل) و (سوون سمو) و (ده رویش چه مو) ب خوه را برن و

بهر ب مالا (سیتو)

- مامی پوتو که تن ری... کهان ده فی دهری... ته ق... ته ق... دوو - سی جار تل خوه ل ده فی

دهری دان و که تن هوند.

- نه سه لامو عه له یکوم.

- وه عه له یکومو سه لام و سه ر چافی من... که ره مکن پون...

هرن که له ک ب خیر و سلامت هاتن.

- کا و ره که چا من خانم، چایه کی ژمه را چی که، پاشی نفیزا خوه بکه ؟

- مه لا خه لیل گوټ... نه سته خفیره لالا... نه که چا من نه... نفیزا خوه بکه پاشی ؟

- سینو گوټ... که چا من یان بیژه دیا خوه به ره چایی ژمه پ چی کی، سه پدا راست دبیزی... گونه هه !

نر نفیزا خوه بکه.

- هون که له ک ب خیر و سلامت هاتن نه ی میفانین نه زیز.

- ته فان گوټ... خیرا خودی ل ته به و ره حمه ل دی و بافی ته به.

- سه پدای ده ست ب خوه ندنا دین و ټولی کرو سیره ت و پرسین قه نج ل حازرا کر.

- ده ما چا هات بهر وان کو فه خون.

- چه جی گوټ... سینو... نهی سینو... ب ټو جاخا مالا شیخ نه م چایا ته فه ناخون یان توفی چایی

حسیب نه کی شیرینیا پوتو و خانمی... ؟. باوه پکه ژی کوهاتنا مه بوی مه رمی یه، جا توچ دبیزی... ؟...

- سینو گوټ... چه جی... هاتنا وه سه ر سه رو چافی من... لی هون فی ژی بزائن کو پوتو کو پری منه و

خلتم ژی که چا منه. ټو من ب خوه ژی نیه ته کوفی یه کی ب جی بینم، لی.

- که لو هون خوازتا پوتو دبیزن یان نه... ؟...

- ته فان گوټ... نه ری... نه ری نه م ل سه ر خوازتا وی هاتنه.

- سڀنيو ڪوٺو. پا مادام ووسايه، چ ڙفي گاهي خواهشتر نينه.

فه خون چايا خواه فه خون نه، شيرينيا ڪوپو ڪه چا من فه خون، لي دا پرسه ڪي ڙي ب خانم وديا وي بڪم، ڪما نه و چ دٻيڙن، ما نه وهيه سهيدا ؟

- به لي... به لي.. به ره نه وڙي يا خواه بيڙن.

- خانم وديا خانم ڙي ڪوٽن، ڪوٽنا مه يا.

سينويه، نه و چ دٻيڙه وهه هابه، ياني هه ردو وڙي پازينه.

- هه جي لنگي خواه ل بابي به ڙي خست و ڪوهون ل فر بن نه فه نه ڙوم پوتو بينم فر.

- پوتو هات و دهستي مامي خواه ماچ ڪرو خانم ڙي قه بوول ڪر، مه لا ڙي حازره، هه دوي شه في ده خانم ل پوتو مه هر ڪرن.

- سبي چاوا ڪو گوندي نه و زاني، ته ف هي دل گه رم و ڪيف خواهش بوون، ڙله وڙي گوندي

که له ک، پوتو دئه فاند.

خورت و تولازين گوند ڙي سوڙ دان ڪو خاننيکه خواهش ڙپوتورا چي ڪن.

خاننيڪي گوند ڙي ڙناخي چي دبه و زوو به رهه ف دبه، خاسمه ڪو ڪومه ڪ خورتين دهست هه ل ياردهمي هه ف بن و دهستي ناليڪاري بي ڙهه فرا دريڙ ڪن.

- ناخر... نه وانا خاننيڪ ناهه ڪرن و دوو - سي باري قاميش و قرشڪا ڙي نائين و بسهر خيني وه ڪرن، تني مابوو سهري خيني بناخ بڪن. ڪوٽن نه في بووڪي فه گوهيڙن و چه ند پوڙهه ڪا فه هيئن، هاشي نه مي وهرن سهري خيني ڙي بناخ بڪن.

سبه ڪي زوو، دواها پوتو دهست هي ڪربوو، قيزو بووڪ و تولازو خورتين گوند ڙي خواه بجلين ڪه سڪ و سوڙو زهه ڪه ملاندي بوون.

گاف (تيلي) بدهنگي بي دل شهوات دستري و ڪوفه ندو ديلائن گه رم دبوو، توڙي به ري عه سمين دگرت.

گاف ڙي (خورتو) بي بلورفان خواه ب نبيف ڪوفه ندي ده به ردداو بتلي بين نه رم و سڪ، ناواز ل په ي ناوازا دخوه ندو دهنگي ڪه چو بووڪا دهنگي تليليا ووسا بلند دبوو، ووسا بلند دبوو، ته دگو دکهيڙه ناسيماني هه فتان.

چه ند پيره ڪين گوند ڙي هات بوون و فراهين و شيف و خوارن ڙداهه تيارا چي دڪرن، دوو - سي باري دارا لور بوو، قازان و مه نجه لين مه زن ڙي ل سهه تفڪي خويا دبوو، دبن دا ڙي گوريا نيگر خواهش دڪر. زاروڪين گوند ڙي ل هاوير دور ڪوفه ندي خواه دهلافيتن ياريا چوچڪاني دڪرن.

يه ڪي دوو تلي دهستي خواه رادڪرو دگوته هه فالي خواه چوچڪ ب چه ندي ؟ وي دگو ب دووا.

شيجه زارويي يه ڪان ل دور ڪوفه ندي دبه زياو هه فالي وي دوا په ي هه يا بگرتا، نيچار وي دگوته بي

دي چوچڪ ب چه ندي ؟ ولو ياري دهر باز دبوو.

پشتی بانگی نیفرو بستران گوتن و چه پک لیدان و په قس و سه ماو تهنه گ ته قاندن خانما بووک
ته گوهارتن خانیکي خوهش و نو تافا.

داوه تی مان چه یا پشتی بانگی عیضا، پاشی همی هرکس به رب مالا خوه ته گه پان.
پوتو وی شه فی ما دگه ل دوتما ما خوه و کیف و چه نه ک و لاقردی بی خوه کرن چه یا به ری بانگی
سوپی، ژن شکافه هر دوو رازان.

هر دووی دهمی ده باهوزه کا خورت و به یز دست پی کر. چاوا کو باهوزی دست پی کر، ناگری
تفکی خوهش کر، ب خوهش کرنا ناگر، باهوزی پیته کا ناگری پاکرو بسفاندا خینی فه دادا، بووک و
زاقایی په ک شه فی ژهلم و بیهنا ناگری شیار بوون فه و ناگری مالک شه وات ب خینی فه دیتن.

هر دوو به زین ناگری فه مرینن و پیراژی هر وارا خوه دگهاندن گوند.

هایا پوتو زدوتما ما وی تونه بوو، دهما پیته کا ناگری به ربوویی فیستانی وی.

خانم کر بوو هه وار... هه وار... هه وار... پوتو نه ز سوتم!

پوتو زی بله زو به ز خوه دوتما ما خوه و هرکر بوو.

لی ناگر گها بوو بسک و که زی و په رچه ماو ته ف سویت بوو. خانم لور دریز کرو گوندی زی گهان
هه وارا وان و ته ف ل بهر سه ری وان راوهستان.

پوتو سه ری دوتما ما خوه پاکر بوو و دابوو بهر سینگی خوه.

- خانم بدهنگی خوه بی نزم و مه لوول گو:-

- که لی گوندی یا... نه گه نه ز مرم تنی داخوازه کا من هه یه! هونئی من پاسه ری مه خه لی

فه شیرن، جی بی کوهه روسبی چیله ک لی کوم دبن، ولونه زوی هه روسبی به ژنا لاوکی خوه بی ده لال...
پسمامی خوه بی ژارو بی که س و هه فال... زاقار سیوی بی مالا باقی خوه بیبیم.

- نه... نه... خانم فا گوتنا مه بیژه، پوتو گوت.

تی چاوا بمری، نه زی نها ته بیم دهر بدهر، کوچه ب کوچه، لباژاران، لجه م نوژداران،
لنه خوهش خانان بگه پرینم، یان تو دل ددی من تنی دنی ده بهیلی... نئی ژیان پشتی ته ل من
چه رامه.

- پوتو نه زب قوربان، هه و نه ز مرم، تو ژحالی من نه مایه، تی چاوا: من بی بی بازاران، نئی ناگر گهایه

هانافاو دیاره خودی زی قه دهره من ووسا ثانی یه، کر بهی پهنگی بمرم... تو زی خوه ژکه ره ما خودی
بی حمدی مه که، نه و گوننه که مه زته.

- نه... نه... دوتما می... تو نامری... نئی تو بووکا یه که شه فی و دنی تونه مری.

ب زورو کوته کی گوتن ژه فی پوتو دهر دکه ت و پیرا ژی هیستر ب سه ر زوی خانمی فه دباراندو
چارنا ژی نه نیا دوتما ما خوه ماچ دکر.

تافا سببى ژنو دهر دکهت و چيله کين گوند ژى يه کو - يه کو - يه ک ل مه خه لى دبوون .
ژنشکافه پوتو حس کر کو نه نيا خانمى سار بوو وسه رى وى ژى ل بهر سينگى وى نه خوار بوو .
نيچار پيرا (سيفى) ژى هيزارا بووکاني يى نانى و ب سه ر لاشى خانمى دا کر .
پوتو ژجى يى خوه نه جنقى و پراويو و کره مه وار .
هه ي هه وار ه مالا من شه و تى

دوتما ما من مر.....

تيل ل سه ر خوازتا دى و باقى خانم و خوازتا پوتو ..
نه ف ستران ل سه ر چى کروب ده نگ و ناوازه ک دل شه وات ومه لوول شيوران دو گو :-
لو لو پوتو تو نه ماوو .
خانى سو ت و ديوار ماوو .
شه فکى پيه بوو زافاوو .
دبه ر خانم تير رانه زاوو .

.....

.....

...

داوى

ژانویه ۸۹

عهكيد شه فبق چه سهن

۱۶ / ۱۱ / ۱۹۸۶ سياره توكيا

دهرد

چاغی وهریسکی هزرید خودا دهیلا روژید بورین هندهك بیرهاتنید خوش و دلفه کهر د هاتنه بییری و بشکورینی لیقید وی ژسهرک رادکرن، بوده مهکی کیم د ناف وان د یمهن وینه و پویدا انادا د ژیا.. چنکی بیلا نه فرویا تژی خه مونه خوشی و ژان سهری هزرید وی د برین و وهریسکی وی دهچاند، گری و بهید ناف چافا لی ته حل و ترش د کرنه فه.

من گه له که حه ژ سوحیه ت و ناخفتنید وی د کرن، چنکی هه می د زان ژ کانویکه کا زه لال، چنکی گه له که سه ربورل سهری هاتبوون، سینکی گه له که ناریش و ناتافا سمت بوون.. ناخفتنید وی ل جه م من ب سهنگو بها بوون، هه رچی روژا ساهمی شیاپا عه ورا ب ترسینت و ب که ته دهر، چافی روژی ژ خه لکی و واری پا ب که ت دیاری، دا قه ستا به ره پووشکی گوندی که م ل ره خ پوینم خارو هندهك ناخفتنا بو دهر که ره می سوحیه ته که مهن فه که م، نه وژی ب دریزی و کویری د چوو نافدا و زیرو دپو که و هه ر د باراندن.. روژه کی به ره برکی نیفرو بو عه ورا دهستی هه ف بهردا، ژیک فه ته قین، روژی کره که نی و تیروژکید خوبهردانه سه ره به فرا سهی و بوتب - تها وی ژ داروباری و سیفاندا که ت و وهری یا.. من خو که هانده به ره ته نشتا وی و پالی خودا دیواری و ناههك راهیلا و گوت:

نه فه چه دهرده نه م گرتین ؟ !!

ب فره میا چافا بیسته کی ل من نییری و لیقید خو ژسهرک راکرن:

نه فه دهرده کی گشتی به وهک وی ته رکی به نه و نا قاری گوندی هه میی د گرت و کولیکید خرپ داروباری د وهرینت نه که چه مه کی د گرت و خودانی وی نزا (دوعا) د که ت که هه می چه ما بگرت، چنکی

چەمى وى ھەر چوۋە تەرىگى قوتا چەمى من يا خودى بېت تەمەد سەرى من «... ئەف دەردە نە وەك
 نېشكەكى يە ل ھناف يان لەشى كەسەكى ب تشقلت و ھىزى ژى ب مېژت و بى چارەكەت، ھە تا وەك ماری
 بېقە دەت و تزی دەف و دفنا ناخ كەت.. ئەف دەردە غەزەبا خودى يە ژبەر زورداری و زالمى و بى
 مروەتامە يال مە تشقلى دال سەر جیھانى و بن جیھانى د تاوان بار بېن و د دوژى دا بژین !!

ئەف دەردە بى مەژى و خرابى يا مەيە نە قايروس و ئوشتەك دن ھەيە .. ھەر ئىك ژ مە بى رېكا خود
 قە وژىرت و سترى وكنارىا د كەت بەر بى ھندەكا.. ھەر ئىك ژ مە بى دەستى خوب بەر وىكا خوفە دنت و
 گوھىد خود گرت دەمى دەنگى ھە ژارەكى نە لەنگازەكى ب مە لوپلى گولى د بت .. لاوى من ئەف دەردە ژ
 ھندى يە چنكى ئەم ھزرا سوبە ھى ناكەين، چاقى مە بى ل ئەفروب ھەرچى رېكا ھەى ئەمى ھەول د
 دەيىن بلند ب نېرىن و بقرىن ھزرا كەتنى ژى ناكەين !!!

دەردى مە چاف لى كرن و د سەردا چوونە !!

بنيەكا عورى دا فېد روژى برىن و چاقى وى بى زەر و گەش نخافت .. گوپالى خودا بەر خو و لو كزى
 رېكا مال گرت .. من ژى ھزرىد خو كوير د ناخفتنىد وى دا د كرن دەمى چېكىد بارانى ھاتىن و پېد من سفق
 كرىن.

* بنياتى فى گوتنى «تەرىگى قوتا رەزى من يا رەبى بېت ھندى سەرى من «...

رہ خنہ و یگولینہ وہ

هه ندى ئىپىنى

دەربارەى شىعر و

شاعىر

محمد بەدرى

● كاتى ھونراۋەھى كى راستە قىنەى باش لە داىك ئەبى، شاعىرەكە، واتە داھىنەرى ھونراۋەكە ھەست بە و فېنىكى يە ئەكات كە لە ناخى دەمارودەروونى دا ئەگە شىتە ۋە ۋە سەنە ۋە ۋە ئارامى ۋە ھىمنى بى ئەبە خشى... واتە مەسەلەى لە داىك بوونى ھونراۋە كارىكى مېكانىكى نى يە... ماناى ئە ۋە يە شاعىرى راستە قىنە ناتوانى بە ئارەزۋوى خوى ئە ۋە كاتە ھەلبىزىرى ۋە شىعرەكە بخولقېنى... شىعر ھەست دەبېرنە ۋە حالەتتىكى حازر بە دەست ۋە نامادەكراونى يە كە كەى بىھوى دروستى بكات ۋە چۈن ھەزى لى بى بېتە كايە ۋە...

شىعر بۇچۈن ۋە روانىنى ئە ۋە مروۋفە تايىتەى يە خاۋەن ھەست ۋە ھەلچۈن ۋە گرېمانە يە كە شاعىرى بى ئە ۋە تىرى بە رامبەر بە سىرۋىشت ۋە زىان ۋە دۋارۋۇ بە مەبەستى لىكدا ۋە ھىيان ۋە بەرپاكردىنى شۈرشىكى ھوشيارانە دۇبە ۋە كەرەستە ۋە داب ۋە نەرىتانەى كە ئەبنە ھوى شىۋاندنى رىرە ھوى زىان ۋە ئەبنە كۆسپ ۋە تەگەرە لە رىگەى بەرھو پېشە ۋە چۈن ۋە پەرەسە نەن... شىعر ئەنجامى تاقىكردە ۋە ھى كارۋانى مروۋفايەتى يە بە درىزايى مېزۋو ئە ۋە ھەستە پېرۋزۋ بە نرخە يە كە بە ۋە فرىشتە يە سېپىراۋە كە شاعىرى بى ئەلەين ۋە بوۋتە ئەركى سەر شانى ۋە بىھوى يان ئە يە ۋى ئەبى بىرى لى بىكاتە ۋە ۋە ھول بەدات بوچى بە جى كىردنى... واتە... ۋە تەى شىعر زۆر لە ۋە كە ۋە ترە بتۋانەين لە جۋار چىپە ۋە چەند ۋە وشە ۋە رستە يە كى سووك ۋە ئاسان سىۋورى بوۋ دابىنەين... چۈنكە زۆر لە ۋە كە ۋە ترە ئىمە لە كەل لىكدا ۋە ھى رۇزانە ۋە شى كىردنە ۋە ھى ئەم ۋە ۋە پەرۋردى بگەين، ئەگەر ئاۋاش ئەبى ئەى بوچى ھەموو كە سىك لە خۈپە ۋە نابىتە شاعىرو شىعر نانۋوسى؟

لىۋن تۆلستوى دەربارەى شىعر ئەئى:

(شىعر ئە ۋە ئاگرە يە كە لە ناخى مروۋفدا ئەسۋوتى... ئاكرىك شت ئەسۋوتىنى ۋە گەرمابى ئەبە خشى ۋە ئەگە شىتە ۋە...)

ھە يە كە ھەست بە سۋوتاندەكەى ئەكات ۋە ھە يە كە ھەست بە گەرمابى يەكەى ئەكات ۋە ھە يە لە

رووناکی به که ی به و لاه هیچی که نابین، کومه لیک تر که زور که مه، نه و کومه له نه و رووناکی به ش نابین، زور جاریش لای جه ماور و ایه که شاعر نه بی ته نیا رووناکی بیه خشی... زور به ی نوسره کانیش هاو به شی نه م بیرو پرایه ی جه ماور که نه کن، بویه مه شخه له که هه لئه گرن و ریگی زیان نه گرنه به رووا هست نه کن که نه م جیهانه پر له نازاوه و تاریکی به ته نیا رووناکی بی بیویسته... به لام شاعیری راسته قینه نه وه یه که نازار نه چیز ی و خوی نه توینته وه نه ک بو نه وه ی له به ر چاوی خه لقا بیته تیشک و رووناکی به لکو بو نه وه ی گر له خه لقه که به ر بدات ...)

● شاعر به هره یه و رهنه که تا راده یه که له گه ل نه و رایه ش بم که هه ر شاعیریک شه یقانیکی هه بی، نه گه ر و نه بی، نه ی بوچی نه وله هه مووده یقینه که شاعیری بو نایی؟ نه ی له به ر چی که شاعیری بو دی مووچر که نه یگری و هه لئه چی و به بیرو هست و هوشه وه له م دونیا به دور نه که وینته وه و غه یب نه بی؟ نه ی بوچی کاتی له شاعیر که نه بیته وه و به تاییه تی نه گه ر هات و هونراوه که هونراوه یه کی به سوز راسته قینه بو، هست به حسانه وه و خاموشی نه کات و وه کله سه فه ریگی دور و دریزه وه هات بیته وه وانه بی؟

نه لیم رهنه که تا راده یه که له گه ل نه و بیرو پرایه بم، به لام نه به شیوه ناسایی به که ی، نه به و شیوه یی که نه و شه یقانه دست و بی و ده م و چاوی هه بی، به لکو به و شیوه یه شاراوه یه سه یروسه ر سوور هینه ره که رهنه که ده روون ناسه کان و پسهوره کانی بایلوچی بیان بگری لیک بده نه وه. شاعر به هره یه، زور راسته، به لام نه م به هره یه نه گه ر بیت و دهستی لی نه در ی و هه ر وه کوخوی چونه وازی لی بهین و شاعیر که ش هیچ هه ول و ته قه لایه که نه کات و دست به نه ژنو و دابنیشی و بی من شاعیر م و خاوه ن به هرم، هیچ بیویستیم به شتیکی تزی به، مانای نه وه یه ناو بیته و دست بشو... چونکه له نه بجامداو روژ به دای روژ نه و به هره یه خوی دو باره و سی باره نه کاته وه له دوا بیشتا نه و شاعیر ههیچی بی نامینی و وشک نه بیته وه و نه وه ی نه یلی نه بیته قسه ی ناو بازار...

واته بو نه وه ی نه و به هره یه کپ و خاموش نه بیته وه و هه همیشه گورج و زیندو و کارامه بی، نه بی به هه همیشه ناکامان لی بی و به سرووشی تاقیرکده وه مرو فایه تی وه برگرین... شاعیری راسته قینه نه و که سه یه که به دریزایی ژیا نی خوی به قوتایی یه که دانه نی، هه همیشه خه ریگی هه ول و تاقیرکده وه ته قه لا کردن نه بی، نه روانیته کاروانی روشنبیری به گشتی و به بوچوون و روانینی که له شاعیرانی جیهان روشنبیری به که ی خوی ده وله مه مند نه کات... نه بیته خوینه ریگی بی لایه نوله گه ل ریبا زو تیوری جور به جور سه فه ر نه کات بی نه وه ی بهیلی کاری تیکه ن.

به لی شاعر به هره یه، به لام نه بی به هه همیشه خه ریگی تیژ کردن و جوان کردن و ده وله مه مند کردنی بین بو نه وه ی له روژان وشک نه بیته وه.

● کاتی شاعر هست به سوتان و گرتیبر بوون نه کات و ژان نه یگری و له هوش نه چی و مالتا وایی له ده و روبه ری خوی نه کاو به ره و بزربوونه وه نه فری، کاتی شاعر به خوی و هه موو ده مارو سوز برین و هست و نه سته کانی یه وه نه بیته روو باریکی هه لچو له نه رزو ناسمان جیگی نابیته وه، کاتی شاعر هست به بیزاری و خم و خه فته نه کات و له هیچ شوین و کاتیکدا ناتوانی شو قه بگری، وپ نه بی، هست به گیزی و ناواری و نامویی نه کات، نا له و کاته دا شاعیر که له دایک نه بی، له و کاته ی که

شاعیره که خویشی نازانی بوجی گیروده‌ی ئەم حاله ته بووه هو‌ی ئەم جوړه هه‌ست کردنه‌ی چی‌یه و بوجی‌یه .. ئەمه‌ش ئەوه ناگه‌بینی که رو‌ی هه‌ست و عه‌قل و بیرکردنه‌وه ئەبیته سفر، نه‌خیر، چونکه ئەگه‌ر وه‌ها بی‌ئی چون ئەو ووشه‌یه لا ئەدات و ئەورسته‌یه ئەگور‌ی و چون ئەم وینه‌یه راو ئەکات و وینه‌که‌ی تر پشت گو‌ی ئەخات ؟

عه‌قل و هو‌ش و هه‌ست و بیرکردنه‌وه و زه‌مینه‌ی روشنبیری‌یه که و ده‌رد و بری‌سنی واقیع و دوا رو‌ژ ببین .. ئەمانه به‌گشتی‌یه که ئەگرنه‌وه و به‌شیوه‌یه‌کی زور کاربگه‌ر و ورد و ئالوز بیکه‌وه کوتایی به‌ژانه‌که ئەهینی و شیعره‌که له دایک ئەبی و پاشان هه‌موو شتیک به‌ره و حاله‌ته‌که‌ی جاران ئەگه‌ریته‌وه و خێوته‌ی هین‌ی و خاموشی به‌سه‌ر ئەو گرکانه‌بی نامانه‌ئه‌دری ..

● راستگو‌یی مه‌رچنکی هه‌ره سه‌ره‌کی‌یه له مه‌سه‌له‌ی داهیناندا، شاعیر ئەبی بروای به‌و شته‌ی بی‌که ده‌ری ئەبری و مامه‌له‌ی له‌گه‌ندا ئەکات، راستگو‌بی له‌گه‌ل خو‌ی و ئەو ده‌ربینه‌ی بو‌چه‌واشه‌کردنی خه‌لقی و سه‌ر لی شیواندیان نه‌بی، یان بو‌ئه‌وه نه‌بی خو‌ی و پیشان بدات که روشنبیره‌و علمی ئەه‌ولین و ناخیزی ئەزانی و جه‌ماوه‌ره به‌سته‌زمانه‌که‌ش ئەبی توانای ئەوه‌ی نه‌بی لی‌ی حالی ببی .. واته‌ خو‌ی و نووسینه‌که‌ی یه‌ک بن و له‌یه‌ک جیا نه‌کرینه‌وه .. وه‌ک ئەوه‌ی بی‌ داوای شاره‌ستانه‌تی ئەه‌کات که چی به‌بیرکردنه‌وه لاده‌یی‌یه و به‌داوای تیره‌گه‌ری ئەگه‌ری .. ئەدوئیس ده‌رباره‌ی داهینان و شیعیر ئەلی (شیعری راسته‌قینه‌ له‌ سێ شت پێک دیت ... یه‌که‌م روانینی شاعیر، واته‌ هه‌لو‌یستی به‌رامبه‌ر به‌ جیهبان) بو‌ئه‌وه‌ی بزانی و ئەو جیاوازی‌یه چی‌یه له‌ نیوان شاعیری نو‌ی و کون به‌رامبه‌ر به‌ خوشه‌ویستی و ئافه‌رت و که‌سانی ترو جیهبان.

دووه‌م زمانی شاعیره‌که بو‌ئه‌وه‌ی بزانی شاعیری کون و نو‌ی چون زمان به‌کار ئەهین . سێ‌یه‌م شیوه‌ی ده‌ربین بو‌ئه‌وه‌ی بزانی شاعیری کون و نو‌ی چون شیوه‌یه‌ک به‌کار ئەهین بو‌ده‌ربینیان .. به‌لام ئەوه‌ی له‌م سێ‌یانه‌ زور سه‌ره‌کی و گرنکه‌ روانینی شاعیره‌که‌یه واته‌ هه‌لو‌یسته‌که‌یه‌تی چونکه‌ به‌بی ئەمه‌ شیعره‌که ئەبیته‌هه‌لچوون و ورینه‌ی بچ‌ر بچ‌ری لابه‌لای بی‌ ره‌گه‌ و ریشه‌ بو‌یه‌ بی‌ که‌لک ئەبن ..

واته‌ بروا کردن و خو‌ به‌ستنه‌وه به‌ شتیک به‌ شیوه‌یه‌کی راست و راسته‌قینه‌ و له‌ شاعیر ئەه‌کات ره‌وشت و کرده‌وه‌ی رو‌ژانه‌ و هه‌لو‌یسته‌کانی هاوتای ده‌ربینه‌که‌ی بن، له‌ گه‌لایا یه‌ک بگرنه‌وه و له‌ ناو یه‌کتردا بو‌ینه‌وه .. له‌ گه‌لایا ره‌سه‌نایه‌تیش خالینکی زور گرنکه‌، ده‌ربینه‌که‌ ئەبی شتیکی نو‌ی بخولقینی، زیادکردنه‌وه‌ی بی‌ نه‌ک دووباره‌کردنه‌وه، ئەبی وینه‌ و روانین و بوجوونیکێ تازه‌ی، و له‌وه‌ شاعیره‌ بکات، شیعره‌که‌ی بنا‌س‌رییت بی‌ ئەوه‌ی ناوی خو‌ی پیوه‌ی، زور جار و روو ئەدات هونراوه‌یه‌ک ئە خو‌بیته‌وه‌ ناوی داهینه‌ره‌که‌ی پیوه‌نی‌یه، که‌ چی تارا‌ده‌یه‌کی زور ئەتوانین بریارێ ئەوه‌ بدین که ئەم شیعره‌ هی‌ فلانه‌ شاعیره‌ ئەم نیشانه‌ی ره‌سه‌نایه‌تی شیعره‌که‌ و شاعیره‌که‌یه‌ چونکه‌ توانیوه‌تی بیه‌تی خو‌ی، چونکه‌ وه‌کو (رینار) ئەلی ریناز ئەوه‌یه که‌ گشت ریبازه‌کانی ترفه‌راموش بکه‌یت ...

مانای ئەوه‌یه‌ خاوه‌نی ریبازی خو‌ت بی‌ و بگه‌یته‌ تا‌قه‌که‌سی ..

یان وه‌کو‌یه‌کی‌ تر ئەلی: ریبازه‌که‌ مرو‌فه‌که‌ خو‌یه‌تی ..

● بازدان به سهر زهه نیشدا مه جیکی تره بوسه رکه وتنی شاعیر له بواری داهیناندا، چونکه شاعیری واهه یه که له پیش هه زار سالدا شیعریان نووسیوه، که چی بو هه موکات و سهرده میک دهست له دن و هه ستیان بی نه که ی که شاعیریکی هاوچه رخ دایان ناوه و تعبیر له گیر و گرفته کانی مروقی سده ی بیستم نه کن، نه مه به راستی نیشانه یه بو نه مری و به رده وامی نه و شاعرانه که بروایان هکات و شوین نی یه و دربارهی هه ست و بیروپا و دهر دو خه هت و نازاری هه مو مروقیکی نه م که ونه گه وره نه دوی، نا نه مه یه شیعری جیهانی به واتا فراوانه که ی که سنووری ناوچه یی نه روخینی و به ره و جیهان له ریگی وه رگیرانه نه پوا، که چی به هه زاره ها شیعرو شاعیر هه نه و هه بوونه و به سه دان و به هه زاران شیعرو نوسران، به لام نه یان توانیوه له سنوره ناوچه یی یه ته سکه که به هه نگاوبک به ره و دهر وه بچن، به لکو نه توانین بلین که ته نانه ت له چوار چیه یی نه و ناوچه یه ته سکه ش که س بیران لی ناکاته وه، چونکه نه یان توانیوه له بواری راستگویی و ره سه نایه تی نزیک بینه وه..

رهنه هه ندی که سی بل، نه و شاعرانه سووک و ناسانن، بویه زوو له بهر نه کرین و نه مه ش ده بیته نوی مانه وه یان.. نه خیر..

چونکه نه گه ر بیت و بو نه م بوچوونه نه م پیوره به کار بهینن، نه بینن به هه زاره ها شیعری سووک و ناسان هه بووه، نه ی بوچی له ناوچوونه و بو مه سه له ی لیکولینه وه که س ناوریان لی ناداته وه.. نه و شاعرانه ی له بهر نه کرین خویمان فهرز نه کن، چونکه رهنگانده وی هه ستی مروفو جه ماوه رن به رامبه ر به خویشی و ناخویشی و گوپین و داروژو خه م و نازارو خوینهر کاتی چاوی بیان له که وی، هه ست نه کات که خوی نووسیویه تی، واته خوینهر خویی تیایاندا نه دوزینه وه و نه بینه هانده ری بوه چی هینانی دواروژیکی نوی بیگه رد.. لیره دا نه وه مان بو دهر نه که وی که حاله تیکی تر دروست نه بی، نه ویش یه کپوونی خوینهر و شیعره که یه، شیعرو شاعیر له ناویه کتری دا تواته وه، لیره شدا شیعرو خوینهر، که واته حاله ته نوی یه مه به سته که هاته کایه وه و رولی شیعری ره سه ن له مه دا دیار نه بی، یه ک و به ک و یه ک نابینه سی، به لکو نه بیته یه ک، شیعرو شاعیرو خوینهر بوونه یه ک شت، پیکه وه تواته وه و حاله تیکی نوی په یدا بوو که گوپینه که یه، ته جاو زکردنی حاله ته کونه که یه و به ره و پیشه وه هه نگا و نان و خیانده که یه..

بول فالیری دهر باره ی نه م مه سه له یه نه لی (هونه ر له سی شت پیکدی یه که م دانهر دووه م کاره بونه ری یه که سی یه م نه و خوینهره ی که زهوق له کاره هونه ری یه که وره نه گری و له دوا پیشدا به هوی نه و به ره مه هونه ری یه دروست نه بی.. به واتایه کی تر.. نه و خوینهره پاش تواته وه ی له ناو کاره بونه ری یه که نه یخوینی نه بیته خوینهریکی تره به روانینیکی تر چه کدار نه بی که به هویه وه نه توانین له گوپینی جیهان به شدار ی بکات.

● به کار هینانی ره مز له شیعردا دیارده یه کی جوان و کارامه یه، ره مز چ به شیوه یه کی ناسایی بی بان به وینه یه کی هونه ری بی یان روانین و بوچوونه که به گشتی بگریته وه، به هر حال و شیوه یه کی بی نستیکی پیویسته، به لام داهینان و هونه ره ندی له وه یه که شاعیر بزانی چون خوی له ره مز نه دا، چون ای لی نه کات خزمه تی مه به سته که ی بکات، چون نه وره مزه نه کاته نه نگوستیله که ی سلیمان پیغه مبه رو به درزی دهرزی یه کی بچووک وه نه چی.. وینه ی هونه ری سه رکه و توش کاتی نه بیته ره مز حاله تیکی هرزو داهینه ر په یدا نه بی، ره مزیش به هه میشه بی نه بی له خزمه تی مه به سته که بی، واته شیوه که

ئەبى بېيىتە پردىك بۆگە ياندنى ناوهرۆكە، ھەر چەندە كە ناوهرۆكى گرنگو باشوراستە قىنە خوى ب خوى شيوھى سەرگە وتوو ئەھىيىتە كايەوھ...

● ئەمەى دەربازەى ئەتەوايەتى و دەست بە بزار كردنيان شتيكى زور بە جىيە، شاعىر ئەبى شازەزاي ميژوو كە لە پوروز زمان و ئەدەبى مېلەتەكەى بە گشتى بى، پويوستە بە ناو ديوان شيعىرىيە كاندا بگەرى، شيعەرەكان بخويىتە وە وليكيان بداتەو، چاك و خرابيان لە يەك جيا بگاتەو. مەبەسم ئەوھى داھينانە و ئەوھى سووك و ئاسان و راستە و خويە، ئەو ئەفسانانە بېيىنى كە رۇج چموجول و ھەلس و كە وتى مېللەتەكەى تياياندا ديارو ئاشكرايە، چونكە مەسەلەى داھينان و بەرە پېشەوھ چوونى لە دوينى وە دەستى بى ئەكات كە بەرەو پېشەوھ چووه و بووھتە ئەمرو و بەردەوام رويشتن و ئەبىتە سبەى.. واتە زەمەنەكە دوينى و ئەمروى تيادانى يە بو ميژوو دانان ئەبى..

من ھەرگىز لە گەل ئەمەدا نيم كە شاعىر بېت و ئەو داستان و حيكايەت و ئەفسانانە وەكو چور خويانن زينديوپان بگاتەو لە شيعەرەكانى، نەخىر، ئەمە رولى ئەوانە يە كە فولكلور تومار ئەكەن، بەلك شاعىر ئەتوانى سوود لەو شتانە وەربگىرى و بە رۇج و نەفەسنىكى ھاوچەرخى سەرگە وتو مامەلەيار لە گەلدا بگات، ئەتوانى بيانكاتە رەمز، بيانكاتە حالەتتىكى نوئى، ئەك ھەر ئەمە بەلكو بە ھەزارەھ ئەفسانەو داستانى جىھانى ھەيە، ئەتوانى بە شيوھەيەكى ھونەر مەدانە مامەلەيان لە گەلدا بگات بليمەتوو داھينانى شاعىرى رەسەن لە وەدا دەرئەكەوى، كە چوون ئەتوانى بە دارشتنىكى نوئى، بە بوچوونىكى نوئى، ئەم شتانە بگاتە كەرەستەى شيعەرەكانى، تەم و مژو ئالوزىش دورونى يە بېنە گەيىنەرىكى كارامە، ئەگەر بېت و بە زورە مللى نەكرىنە دىلى چوار چىوھى كارە ھونەرىيەكە.. واتە ئەگەر ھات و ئەمانە لە خويانەوھ وە دەرگە وتن و توانى يان لە دروست كردنى شيوھە ھونەرىيەكە رولنىكە كارى گەريان ھەبى، بوونيان لەو حالەتەدا پويوست ئەبى، بەلام بەنا بردنە بەر ئالوزى و تەم و مژو ئەنقەست و بەبى ئەوھى پويوستى مان بپان ھەبى ئەبىتە ھوى شيواندنى شيعەرەكە بەگشتى و وين ھونەرىيەكە بە تايبەتى، بەكارھينانى شتى ئالوزوگرى گرى و تەم و مژوبى ئەوھى بزانرى بوچى بەكە ھينراون و بوچى بەم شيوھەيە بەكارھاتوونە كارىكى ھونەرى نىيە و نرخی كارە ھونەرىيەكە كە ئەكاتەوھ.. ئەو شاعىرەش كە ئەيەوى بەم كارە بېيىتە شاعىرو بناسرى، ھەرگىزاو ھەرگىز ئەو ئاواتە؛ نايىتە دى و لە دوايى شدا ھىچى بو نامىيىتە وەو يارى يەكەى روون و ئاشكرا ئەبى و ئەكەويتە بە ھەتارى روژو داھينان و رەسە نايەتى لە ئەنجاميشدا ھىچمان لە ھىچ.. واتە رەسە نايەتى و راستگوئى و رىيايى و دەر بېرىنى راستە قىنە، ئائەمانە مەرجى سەرەكەين بو سەرگە وتتى شاعىر، ئەكە بەنا بردنە بەد خالف تعرف - ى عەرەبى كە رەنگە بە ھويە وە بناسرى بەلام چوون ناسىنيك ؟

● شاعىر گەر بپەوى لە سنوورە ناوچەبە تەسكە كە بچىتە دەرەوھ و شيعەرەكەى سيفەت جىھانىيەتى وەربگىرى پويوستە لە خويەو دەستى بى بگات، لە و شتە وردە بچكولانەدا دەستى بە بگات... ئەبى ئەوھ بزانن كە مېللەتانى جىھان بە گشتى لە زور مەسەلەو مەبەست و ئاوات ھاوھەش يەكترن، مەسەلەى ئازادى، سەرپەستى، ئاشتى و بىرايەتى، خوئى و ناخوئى، ئازارو خەفەت خوئەويستى، ئەمانە بە گشتى لە لاي ھەموو مېللەتتىك ھەنەو تيادانى يەكەن، شاعىر كاتى شتىا

دەرئەبڕی و شیعەرە که بو خۆی شیوەی گشتی تیادا دیار بوو، ئەو کاتە شیعەرە که بە هۆی بلاوکردنە وە ناوچە تەسکە که ئەشکینی و ئەبیتە مۆلکی خەلقیکی زۆرو شاعیرە که ئەناسری و خۆینە واریش بە دۆی نووسینە کانی ئەگەری، جا ئیتر و رده و رده بە هۆی وەرگیرانە وە بەرە و لات و شوینیکی تر ئەرواوت .. جیهانی یەتی شیعەر بە وە نی یە شاعیریک بێت و شیعەرە که ی بە کۆمەلە ناووزارواوە که بێگانە پربکات و بلی ئەمە شیعریکی جیهانی یە، بە ئی شاعیر مافی خۆیەتی ئەگەر بیهوی دەر بارە ی هەر میللە تیک بدوی، مافی خۆیەتی و کەسیش ناتوانی ئەمە ی ئی بکاتە رەختە ، بە لکو بە پێچە وائە و ئەمە کاریکی زۆر چاکە، بە لام ئەمە جیهانی یەتی نی یە، چونکە ئەوە هێ ئەوتری شیعری جیهانی که شاعیر تیادا باسی هیچ کەسێک، میللە تیک، نە کردووە، کە چی هەموو کەس و میللە تیک ئەگەری تەو، باسی زەلامیکی ناکات، کە چی هەموو مروفیک لە و پەری دۆنیاش بێ کاتی ئە یخوینیتە وە هەست ئەکا وینە ی خۆیی تیدایە ، کە لە شاعیرانی جیهان بە وە بوونە جیهانی چونکە دەر بارە ی مروفایەتی و دواروژو بەختیاری مروف شاعیریان نووسی، باسی هەژاری و دەر بە دەر ی و ئازایەتی و مافی مروفیان کردو بە رامبەر بە هەموو شتیک خاوەن روانین و بوچوون و هەلوێستی راستە قینە بوون . ئەو شاعیرانە خویان بە واقع . بەستە وە لە پیناوی کۆرین و پیشکە و تەنی دا رەنج و ئازاریان نۆشی و تووشی هەزارویە ک دەر دە سەری بوون و بە لاتی و هەژاری ژیان، لێرەدا کە ئەلیم واقع منیش رام لە گەل راکە ی روچینە گاروودی یە کە ئە ئی: (کە مروف واقعی بێ، ئەو ئە ناگە بێنی کە بچیت و وینە کانی واقع وەکو خویان چونن بیانەین، بە لکو مانای ئەو یە کە لاسایی جموجولە کانی واقع بکاتە وە، ئەمەش ئەو ئە ناگە بێنی کە بچیت بە هۆی کاغە زیک ی زۆر تە نک دە قیک لە واقعە بھینی یان وینە ی بو بگری .. بە لکو ئەو ئەگە بێنی کە مروف بە شدار ی لە دروست بوونە مەزن و بلندە کە ی ئەو جیهانە بکات کە تا ئیستا کە لە قوناغی دروست بوون دایە، ئەبێ هەوی ئەو ش بەدات بە مەبەستی دۆزینە وە ی ئیقاە کانی) .

● ئەو ی دۆزنی شاعیری داھینەر داھینان کۆژ بێ، خو بەزل زانینە، هەست بە گە وەرە یی کردنە .. ستایش کردنی زاتە، داھینەر لە بەر ئەو ی پرە و بە زەمینە یەکی روشنیری و هونەری بتە و پشستی قائمە، لە بەر ئەو ئەو ی بێ بوتری گە وەرە یی لە لایدا نابێ بێی، چونکە خۆی گە وەرە یە، ئیتر چ پێویست بە وە ئەکات لووت بەرزو بە فیز بێ، بە لکو بە پێچە وائە وە ئەبیین مروفیکی روح سووک و ئاسایی یە هەرگیزا و هەرگیز لە نرخی کەسانی تر کەم ناکاتە وە و بە چاویکی پر فیز بو ئەدیە گەنجەکان ناروانی، چونکە برۆای بە وە یە کە ئەم گەنجانە ئەبێ هانیان بدری و دەستی یارمەتی یان بو دریز بگری بە وە ی هەلیان بو برەخسینری بو بلاوکردنە وە ی بەرەمە کانیان چونکە ئەمانە تەواو کەری ئەو و روژی لە روژان کە لە شاعیر و داھینەریان ئی پەیدا ئەبێ .. ئەمیینتە وە مەسەلە ی چاکی و خرابی بەرەمە کە، بو ئەو ش دەیا خۆینە رو میژوو روژگار بو خویان حە کەم بێ، ئەو ی باش و بە کە لکە ئەمینی و جی خۆی ئەگری و ئەو ش کە لکی نی یە دەرواوت و ریزە و ی میژوو هێ شیلی ئەکات .. کەواتە پێویستە بەم حالە تانەدا گەش بین بین و بە چاویکی گەش بینە وە بو دواروژی شیعەرە رەسە تە کە مان پروانین و رینگەش بە رق و کینە و مەسەلە ی کە سایەتی و خو خۆیی نە دەین ببنە کۆسپ و تەگەرە لە رینگە ی بەرە و پێشە وە چوونی شیعری کوردی ..

سەرنىيا و بەرنىيا

رەئووفى ئەحمەد ئالانى

مەزنىترىنو كەشەسەندووترىن ديار دەى زمان لەجىهاندا، دوڭخى (اضافە) يە. نەبىيا
 خۇبىيوە ھەل كىشان ھەل كەوتى ئەو ديار دەى لە زمانى كوردىدا كە ئى لەبارتترو چەسپىوت
 بە چاو زمانە دراوسى نىزىكە نەژادو دوورە نەژادە كانىيەو. لىرەدا نەم كەرەكە بەتاو
 رىستەسازى بەتانو پوى بابەتە كەماندا بىمە خوارەو: چونكە ھەرىماو ھەرىم رىشتەى ئىزا
 جىوازى تىدەكەوئىو، بەخەستى بابەتەى كىتەبىكى سەرىيە خۇيە. بالە پىشەو زاراوەى ئە
 كەرەسەى بەگىنە بەرچاو: (۱ - المضاف ۲ - المضاف الیہ ۳ - علامە الاضافة ۴ - حالە الاضافة
 بەرامبەرئەو زاراوانە بىك وشەى كوردىتاشى وەرگىراوى دەقى ئەوانە لە كورئى دار
 ئەو دەش نىوقەى كىتەبەكان كە ئەم بىزانەيان تىدا جاونەو: -

- ۱ - تەواو كەر و تەواو كراو
- ۲ - دوڭخى خستەسەر
- ۳ - خراو سەر
- ۴ - سەر خراو
- ۵ - دراو پىل
- ۶ - درانە پىل ... لەوانەشى سەرىتر ؟

بەش بەخوم لاسايى ئەو بەرىزانەم ئەكردوودەتەو.

وشەى پراو پرىشى لەم دەيان سالىدا بەزە بىنمدا نەسات. زاراوە بىجگە كوردىە كا
 بەكارەىناون كروكى بابەتەكەم نەمراندووە.
 لەم چەندانەدا وشەى (بەرەنىيا، بولانىيا) ى لەمەر ئاسنگەرى، سرووشيان پى بەخشىد
 ئەوجا بەخورا كوشىنەو بەخوم دەكوت:
 دەى باوان شىواو تىزەى بەدەرى و بىيان خەرەگەى!

شین و لاوانه وهی

گوردی

■ دوکتور شوکریه رهسول

شین و لاوانه وه یه کیکه له هونه ره کانی شیعی ویژدانی. شاعیر یاخود لاوینهر له ههست و سۆزی تاییه تی خویه وه دایه ریژی به رامبه ر به مردوو نه که ویته گریان و وه سفی ساکاره جوانه کانی مردوو هه که.

لاوانه وه له سه ر ناوازیکی هیمن و دلته زین و غه مبارانه دهوتری، ووشه و موفره داتی سووک و ناسانه. ناوه روکی نه و بابه ته باسی رابوو ردوو و وه سفی نازایه تی و جوامیری و دهست رهنگینی و جوانی مردوو هه که به جوانترین شیوه نه کات.

په ندیکی عه ره بی هه یه نه ئی:

« نه وه ی نه مرو بوی نه لاوینیتته وه، سبه یینی بو نه میش نه لاوینیتته وه. »^(۱)

به ئی شین و لاوانه وه یه کسه ر په یوه ندی به مردنه وه هه یه، مروف به رامبه ر مردن و بیرکرنه وه ی نه م روودا وه ترسناکه که ناوی مردنه نه یخاته باریکی پر له بیرکرنه وه و ترس و سامناکی و نه گاته نه و قه ناعه ته که هه موو شتی که له دونیا کوتایی نه بوون و نه مانه. جا لیره دا لاوینهر یاخود شاعیر فرمیسل و بیرکرنه وه ی تیکه لاوی یه که نه بن، هه رچی یادکردنه وه ی خویه تی به رامبه ر به مردوو هه که دیتته وه یاد.

له گه ل پیشکه وتنی شارستانیته و فراوان بوونی بیری مروف شیعی لاوانه وه پیشکه وت و شیوه یه کی هونه ری جوانی گرتته خو.

شیعی لاوانه وه هه ر له کوئه وه نه کری به دوو به شه وه :-

۱ - لاوانه وه ی تاییه تی

۲ - لاوانه وه ی گشتی *

لاوانه وه ی تاییه ت زیاتر که سی نزیکي مردوو که نه گرتته وه وه که « دایک و باوک، مندال، خوشک و خیزان ، ژن و میرد) .

هه رچی لاوانه وه ی گشتی یه « زمان ناسان و شاعیران هاوردی یان و ناوداران نه گرتته وه .

چکه له مانه ش لاوانه وه ی گشتی نه شی بو شار و گوند و کوچ و کوچبار و نیشتمان بی .

له م بابه تانه دا لاوینهر له جوانی و نازداری مردوو هه که و نه و که ره ستانه ئی که له دوا ی خوی

به جی هیشتون هرچی به یوهندی به لاوانه وهی تاییه تی به نه بینین لاوانه وه بو کوپ یاخود
 پیاوهر له کوته وه تاکو ئیستا به گشتی به تین تر بووه. به تاییه تی لاوانه و بویرا له خوشک به تین تر
 بووه. چونکه بارو دۆخی سهردم زیاتر پیویستی به برا بووه به تاییه تی له کاتی شهرو
 هیرش بردن و له زور لایه نی تر که نافرته لی بی بهش بووه. * به لام ژن ، نافرته تی
 میرد کردوو ، نه گهر هاتوو میرده که ی شاعیر بوایه نه وا به شیوه یه کی تر خسابی بو کراوه.
 چونکه میرد که ی به شیوه یه کی جوان فرمیسی هه لچووی تیکه لاوی ووشه کانی نه بوو،
 له بهر نه وه نرخ و به های نه زانی و دایکی منالانی بووه، یارمه تی ده ری بووه له خوشی و ناخوشیدا.
 بویه مردنی ژنه که ی که وره ترین بو شایی به له ژیانیدا. بو نمونه: گلکوی نه حه د به کی کوماسی و
 لاوانه وه ی مه وله وی بو عه نهر خاتون که به جوانترین شیعی لاوانه وه ی کوردی له نه ده بی
 دیرینی کوردیدا دانه نریت. یه کیکی وه ک مه وله وی مردنی خیزانی به گهره ترین کوسپ دانه نی
 که ژیانی لی شیواوه و بلیسه ی ناگری یادی ته نهایی سووتاندویه تی و ناخ و حه سره تی جیا بوونه وه
 له خیزانی به جوریکی لی کردوو بووه به قه قنه سو و هه رشیک نه بیننی وینه ی عه نهر خاتونی
 دیته وه یاد هه ربویه به شه و به روژ نوقره ی لی براوه وه موو کاتیکی لی بووه به مانگی موهره م.
 شیوه ن وگریان و زاری به روژی ده یه می مانگی عاشورا کوتالی نایه له بهر جیا بوونه وه ی له
 هاوسه ره که ی هه ربویه په نا نه باته بهر مه ی گیری فه له ک که گیانی نه مانه تی لی وه وگری و ژیانی
 هه تا هه تایه پاش مردنی بی ببه خشی. وه ک ده لی:

شورای عاشوران دیسان به زمش به ست

موهره م تا ما مه حره م شی نه ده ست

بازارهن واده ی مامه له ن ساقی

هه ی بگره فانی، وه ی بدهر باقی

بوی (عه نهر) نه توی ده ماغم دوور که رد

فرسه تش ناورد هه وای وه پای دهر د

هه رچی مه ینون شیوه ی توش پیشه ن

دل وه هه تیتیه ی حه سره تا کیشه ن

هه ره وه روونمان کرده وه له لاوانه ی گشتی دا شاعیر یاخود لاوینهر بو ناوداران و
 شاعیران و براده ران و میژوونوسان نه لاوینیته وه. چونکه نه مانه هه میشه خزمه ت گوزاری
 که لو نیشتمان و دوست و براده رانیان بوون و ریزیکی تاییه تی یان لای شاعیران هه بووه.
 شاعیرانی ش رایان وایه لاواندنه وه بو هاوری و ناو - داران به لاواندنه وه ی تاییه تی دانه نریت.

چونکه له نه نجامی په کتر ناسین و کوزهران کړدن و دلسوزییان پیکه وه نه گاته پله ی خزمایه تر
له بهر نه وه لاوانه وه بو هاورئ سوزیکي راست و راستگوپیه وه هاتووه. زور جاریش تیکه ل به
شيعری غه زل و ستایش، ووه سف و پياوه لدان نه بیت.

به گشتی لاوانه وه وک به شیکي داب و خه ریتی سامانی که له پوری نه ته وایه تی نه کړیت ،
سی به شه وه :-

۱ - شین و شه پورو له خوډان و هاوار کړدن به سهر مردووه که دا .

۲ - پرسه (ته عزى) دانان و قورئان و فاتحه خویندن .

۳ - رهش پوښی : که سوکاری نزيکی مردووه که تا ماوه ی سالیک یازياتر رهش پوښ نه بز
بی گومان حاله تی په کم حاله تیکي نیچگار کاریگه ره . نه و کاته ی شاعیر هه وا
مردووه که ی شه بیستی خه میکی قبول دای نه گری و که سی نزيکی مردووه که قورپیواز
شیوه نیکي که رم دائه مه زرينیت و ناگای له هیچ شتيک نامینئ ، ته نها ناگای له و نازا ،
دروونیه ی خو په تی که پیوه ی نه نالیت .

به لی نه م شیوه و خو کوشتنه له ناوچه په که وه بو ناوچه په کی تر نه گوریت . له هه ند
ناوچه دا نافر هتان داده نیش و به سهر سهر رانی خویندا نه کیشن .

به کول نه گرین و نه لاویننه وه . له هه ندئ ناوچه ی تر دا نافر هتان به زنجیره ریز نه بز

شیوه نه که ن :

سهر تا پابان له قور هه ل نه کیشن و پرچی خو یان به هه ردووه دستیان دهرنن و له ده ستی
کلافه ی نه که ن . جوریکي واش به ناوچه وانی خویندا نه کیشن هه ندئ جار به گونایاندا خو
ریچکه ده به ستیت یان کراسیان دائه درن و به هه ردووه دست به سنگی خو یان نه کیشن ، یان د
به دوو به رامبر په کتری رائه وه ستن و دست نه که ن به پرچ رنبن و خو کوشتن و هاوار کړد
له گه ل نه م شیوه نه شدا ناکاری چاکه ی مردووه که نه لینه وه .

حاله تی دووه پرسه په نه م حاله ته ش له په کم هیمن تره به هوی هاتوو چوکړدن خز
ناسیاو دلخوشی دائه وه یان .

حاله تی سی په م رهش پوښینه واته تاماوه ی سالییک یا زیاتر که سی مردووه که جلی ره
له بهر نه کات له کړنا که سوو خزمانی مردووه که نه چوون بو لای خومچی و جلیان رهش نه کړد
شایانی باسه له نه ده بی فولکلوردا و له کوری شین و پرسه دا ژنان کورپه کم نه که ن
نه لاویننه وه

- ناشکرایه لاوانه وه له نه ده بی نووسراو نه ده بی فولکلوریدا نه کړی به م به شاننه وه :-

۱ - لاوانه وه ی پیاو که نه ویش نه بیت :-

ا- لاوانه وه بو لاویا خود که نج

ب - لاوانه وه بو پیران

۲ - لاوانه وهی ئافرهت (ژنان) ئه‌میش ئه‌بیت :-

۱ - لاوانه وه بو گه‌نج یا شوونه کردوو

ب - لاوانه وه بو پیره ژن .

۲ - لاوانه وهی منال .

۴ - کوته‌ل

۵ - لاوانه وه بو شارو گوندو نیشتمان .

ئه‌گه‌ر نمونه له شیعری لاوانه وه چ به‌سه‌ر زاری خه‌لکه وه بی یاخود له دیوانی شاعیران دا بی ئه وه به کتیبیکی قه‌واره گه‌وره ته‌واو نابی . هه‌ر بویه ئه‌م نمونه ولیکولینه . وه په‌م وه‌ک پبوسی لیره‌دا نه‌خستوته روو وله ده‌رفه‌تیکی تر دا و خوا یار بی له کتیبیکدا سه‌ربه‌خو ئه‌که‌ویته به‌رچاو .

په‌راویزه‌کان

* ئه‌م بابته‌م بویه هه‌لبژارد چونکه وه‌ک داخ له‌دلیک هه‌میشه وه‌ه‌رده‌م له‌به‌ر خومه‌وه ته‌سکینی دلم به به‌یتی لاوانه‌وه ئه‌ده‌مه‌وه که تاکو ئیستا نه‌متوانیوه شیعری یاخود نووسینیکی وا بنوسم ته‌سه‌لا به دلم بیتو ئازاری په‌نگ خواردوو کهم کاته‌وه به‌هوی کوچ کردنی نزیک ترین که‌سی ناو خیزانه‌که‌م .

۱ - مظفر عبدالستار غانم / الرثاء في شعر العصر العباسي الاول . بغداد ۱۹۸۴ . ص ۱۱۲ .

* ده‌باره‌ی ئه‌م بابته‌به‌ دوورو درێژی له نووسینیکیدا به‌نمونه‌وه هه‌ردوو بابته‌که‌م باس کردوو وچاوه‌روانی بلاوکردنه‌وه‌یم .

۲ - له ئه‌ده‌بی عه‌ره‌بیدا خه‌نسای شاعیر جوانترین لاوانه وه‌ی له وه‌سفی براکه‌ی (صخر) دا هونیوو ته‌وه که ئه‌م نیوه به‌یتانه نمونه‌یه‌که له وه‌سفی ئازایی براکه‌ی :

«صخر و الیمان بوو ، سه‌یدمان بوو»

(صخر) خو‌ی پێشه‌واو پێش‌ره‌و بوو .

یاخود شاعیری به‌ناو بانگی عه‌ره‌ب (مه‌له‌ل) براکه‌ی ئه‌لاولینیته‌وه که (کلیب) ی ناو بوو و ئه‌تی :-

«من بانگم کردی ئه‌ی کلیب وه‌لامت نه‌بوو

ئه‌ی چو‌ن خه‌لکی دی وه‌لام ئه‌ده‌نه‌وه

میجرسون له هه له بجه

وهرگيراني : حسين احمد

له سالی (۱۹۳۶) ۱۵ ، کۆمهلی شیعری ناسکی تایه بهگی جاف به کوردی و فارسی له شاری سلیمانی به چاپ گه بشت . ئەم تایه بهگه شاعیریکی ناودار به ههرمه نندو خاوان شۆرته له ناوچهی کوردستانی خواروودا . جا له چه ند دپه ی لای خواره وه ژبانو به ره همی ئەو شاعیره کورده ئەخه بینه بهر تیشک که له پیشه کی به که ی ئەو کۆمه ل شیعره دا وهرگيراهه . که ده لی :—

تایه بهگ ... شاعیری به ناوبانگی کورد ... شاعیریکی شیرین که لام و گوفت و لوفت جوان بووه .. ئەم زاته کوری وه سان پاشا کوری محمد پاشای جافه .. وهک زانراویشه به گزاده ی جاف چ وهک خانه دان ، چ وهک خیزان و چ وهک مروفی ناسراو و ناودار له ناو هه مو به گزاده کورده کاندا .. جینگه و رینگه به کی هه ره دیاریان هه به ئەمانه پتر له (۱۵۰) ساله .. سه ر کرده ی عیله کانی (جاف) ن جا له سه ر داواکاری پاشاکانی (به به) .. ئەم خیزانه وه هۆزه کانی هاتنه ناوچه ی شاره زوورو له ویدا سه قام گریبوون تینجا با بجینه وه سه ر باسی ژبانی تایه بهگ .. که له سالی (۱۸۷۸) زابنی له دایک بووه و سالی (۱۹۱۸) له شاری سلیمانی کۆچی دوابی کردوه .. پاشان تهرمه که بیان گواستۆته وه بو هه له بجه له گورستانی (عه بابه یلی) که ته نها سه عاته رینهک به پنی له شاری هه له بجه وه دووره نيزراهه تایه له قوتابخانه به کی گه وه وه به ناوبانگ نه خراوته بهر خویندن به لام له ده رجوانی قوتابخانه کی لاژنی بچووک بووه ئەگه رجی .. زانستی و تیگه بشتنی و زانیاری گشتی و پایه بلندی و زیره کی ئەم زاته ... ده چه نده نه ی خوینده که ی بووه .. تایه بهگ به چوار زمان هونراوه ی هۆبنه وه وه واته به کوردی و عه بی و فارسی و تورکی و وستایانه توانیوه بی ووشه کانی ئەم چوار زمانه له پارچه هونراوه ی جوان و ناسکدا ریزیکات . هه رچه ند هه ولیکی زۆرمان دا بو ئەوه ی نوسخه به کی ئەو کتیبه مان ده سته که وری به لام به داخه وه ده ستان نه که وت . جا به م بۆنه به هه زته که م سوپاسی بی پایانی خۆم بو ناهیده خانی خوشکی تایه بهگ تۆمار به که م که له م داویه دا چه ن پارچه شیعیریکی تایه بهگی برای بو ناردین (پیشه کی کتیبی ناوبراو) زیره کی ئەم شاعیره وهک سی . جی . ئیدموندز ئەلی له گوغاری (جورنان اوف ذی رویال سینترال ناسیان سوسایتی) ژماره ی مانگی ئوکتۆبه ری سالی ۱۹۳۶ له م رووداوه ی خواره وه بو خوینته ری نازیز ده رده که وری : پترله (۱۵) سال پیش جهنگی جیهانی به که م ، (۱)

بهرسون گهشتیکی فراوانی به کوردستان خواروودا کرد ... پاش ئهوهی چهن سألنکی به گهشتهو گه پیدهی
 ه سهر . رووی کرده دیوه خانی وه سان پاشای جاف .. باوکی تایهر بهگه و بویوه خزمه تکاری بو ماوهی شه شی
 وت مانگنیک له ریژ ناوی (میرزا غولام حسین شیرازی) .. غولام حسنین خزمه تکاریش به رنیک وینکی
 انه کافی بهجی نهینا ... بویه تایهر بهگه به چاوی ریژو قه دره وه ته ماشای ده کردوله بهر چهن هونیککی تایهتی
 که سایهتی و ههلس و کهوتی ئه و نوکه وه .. که له راستیدا جیگه ی سه ریخ بوون تا تایهر بهگه گومانای لی پهیدا کرد
 چونکه گه لی شتی سه پرو جیاوازی له که سایهتی ئه و (غولام حسین) هی بهدی ده کرد .. که له گه لی له ههلسی و
 وتی خزمه تکانی تریدا بهدی نه ده کران ... وهک زیره کی یه کی ئه و توو ئه ده یینکی زرو ووریا یینکی ته و او وتی
 ، ازه . جار یکیان تایهر بهگه خهر یکی خوینده وهی پهرتوکیکی فهرنسانای بوو ، غولام حسین لی ی
 بکیووهره ووتی : قوربان .. ئه وه جه نابت فهرنسانای نه زانی ؟ له وه رامدا تایهر گه ووتی : به لی که میکی لی
 زانم . ئه ی تو فهرنسانای نه زانی ؟

ئه وهی نیک بچی یاخود دامینی یه کسه ر غولام حسین واته (میجه رسون) پی ی ووت :-
 شهش جهوت سألنیک له مه و پیش ئه من خزمه تکاری کابرایه کی فهرنسانای بووم .. جا به هوی ئه و کابرایه قیری
 یینی فهرنسانای بووم .

تایهر بهگیش که ئه مه ی زانی ناو به ناو به فهرنسانای له گه ل (سۆن) دا ده مه ته قه ی ده کرد به تایهتی گه ر شته که
 پی بوایه

جار یکیان که پیکه وه ده تاخافتن غولام حسین هه له یه کی له ده م ده ر چو .. له جیانی بلی (نهأ) ووتی (نه و) که
 شه یه کی ئینگلیزیه و واتای (نه ی) کوردی ئه به خشی که تایهر بهگه هه مه ی لی بیست نه ختی فیکچو ... چونکه
 هه له یه گومانه که ی ساغ کرده وه ... که ئه م (غولام حسین) ه به نه زاد ئینگلیزه .. چونکه (نه و) ی به کارهینا له
 اتی (نهأ) ی کوردی .. ئه و جا تایهر بهگه (غولام حسین) ی برده په نایه که وه و پی ی ووت : بیم بلی ناووت
 ی یه ؟

ن : وه سیه قه تم .. چی یه مه به ست له م پرسیاره ؟ ناووم هه ر ئه و ناوه یه که ده بزانی و پی گازم ده که تی
 ، به گه : نه خیر ئه وه ناوی راستینه ی تو نه ؟ تو ناوی خوژت گوریوه .. تو کابرایه کی ئنگلیزیت سۆن :
 ن زانیت ؟

تایهر بهگه : - له شیوه ی زمانه که ت ئه مه م بو روون بووه وه

ون : به لی وایه . ئه من ئینگلیزم . ناوشیم سۆنه ئه مه ش چهن سألنیکه خهر یکی گه ریده ییم له نیوان عیراق . و
 راندو تورکیا .

که ئه مه ی لا به ته وای ساغ بووه و ه . . . تایهر بهگه پی ی گوت : نانی له مه زیاتر لیزه بیسته وه ئه گینا توشی
 ، ده سه ری دیت به ده ست فهرمانه ر وه ای تورکه کاندان .

دوای ئاشکرا بوونی ئه ناسه که ی له لای تایهر بهگه ، میجه ر سۆن خیرا مال تاوای لی کردن . له پاشا باسی

وخواستی ئەو سەردەمی لە کتیبەکی (کەشتی کارابەکی نىقابوش لە میزوپوتامیا) لەو کتیبەدا کوردوو و ستایشی (تایەر بەگ) وەك موفی زبیرك و وریاو دانائو دنیاڤیره . دەكا .

جا لە هەموى خوشتر ئەو لاڤرانەیه لەو کتیبەى (سون) دا كە باسی سەردەمی مانەوەى خۆى لە شارى هەلە دەكات . ئەو شارە جوانو خەنەجلانەیه كە ئەكەوتنە خوارووی رۆژەلاق دەشتی شارەزەرەووە لە سببە زەنجیرەى شاخەسەختەكانى هەورامان پالى داوەتەو .

سالى (١٩٠٩) خولای گەردەمی كەوتە سەر (سون) نى ئەودى هیچ جۆرە نەخشەیهكى تايەنى دانى بۆ مەبەستە . ئەو بوو كە (سون) رێى كەوتە (نەستەمول) و لەوێش بە رېكەوت وەك خۆى ئەلى . بەخۆم و جاغزادەیهكى كورد . لەو شارە ئەگات كە بە (شیخو الاسلامي) سنە . . . ناسراو دەى . . . ئەو و جەغز كوردە . . . خولای گەشتەكەى كوردستانى خوارووی خستە سەر بۆیە ئەمبش بەكراش دواى ز چاوپێكەوتە . خۆى بەرەو كوردستان بېگرە هاتم . . . نى ئەووى ناوە فارسى بەكەى واتە (غولام . . . شیرازی) بگۆریت و بەرێى بیروت . حلب . ديار بكر . موصل . هە . وێر . كركوك . ئەوجا بو سېا ئەكەوتنە رێ . لە سلێمانیش لە گەل (مى) ناویكى . فەلەى بازگانی خەلكى موصل ئەبێتە هاویری . تەنھا چوار لە شار ئەمبێتەو ئەوجا بەرەو هەلەجە مل ئەنى كە ئەو سەردەمە بە ناو لە ژێر نەستەلاقى عوسمان پاشای جە ئەنى بەلام لە راستیدا خانم) خیزانى جەلوى هەمو شتیكى بەدەست بوو .

سۆنیش بە پى نەرىت و پەفتارى خەلكى ناوچەكە . . نازایانە روو ئەكاته دیواخانى تایەر بەگ . . كە گەرەكەى (عادیلە) خانم . . لەوێش وەك بازگانیكى فارسى بەنارى (غولام حسین شیرازی) خۆى بە بەگراڤە دەناسى . ئەوجا بە پى بریارى عادیلە خانم خۆى . . لە نەوى سەرەووە . . واتە لە لای كوردەكەى تایەر بەگ جى بۆ دەكەنەو . . هەرچەندە پاشى ماوێهەك دەگۆنرێتەووە بۆ ژورویك لە ژورورەكانى خانم خۆى كە لە پا كوردیە سكرتیری تايەنى خۆى .

ئەووى راستى نى ئیمە لە كتیبەكەى سۆندا - وەك ئەدەمۆلنز - ئەلى هیچ جۆرە باسێك لە بارەى دەرەكە و پێناسە راستەقینەكەى سۆن و بەدەرختنى لە لاڤان تایەر بەگەو .
- بەدى ناكەین هەرچەندە باس لەو دەكات كە هەمویان بە تايەنى خانم خۆى زۆر حەزى لە مانەوەى دە .
وەك مامۆستای زمانى فارسى بۆ هەردوو كوردەكەى واتە بۆ تایەر بەگ و احمد بەگ و هەمو جۆرە تەگەرە بەگ .
دەخستە رێى رویشتی بەلام سۆن خۆى زۆر رارا بوو و تەمى لەوێش هەبوو كە توشى تەنگشوو چەلەو دەرەى سەر بێت بە دەست كار بەدەستەكانى میرى عوسمان بەگەرە . . بە تايەنى زەنەنى لە نوى موصلانیكى بە نەزاد (نەلەماد چوو بوو كە ناوى (ئەمین ئەفەندى) دەبى ئەم ئەمین ئەفەندى كە وەزىفەى راویزەرى بزیشكى هەبوو لە كۆشك ئەلارى خانم و خیزانەكەى دا . . زۆر زۆر قیغى لە (سون) هەلسابو . . چونكە لەو دەترسا كە ئەم فارسە كەچە

سالنکی له نه وروپادا بردوته سهر .. رهنګه نه ویش بیته مهیدانه وه و ئیدعای پزیشکی بکات و ناوه که له نه و لیل بکات و جیګه ی بگریتموه .. بویه هه میسه خه ریکی پیلان گئیران بوو بو نه وی تایه ر به گتو خیزانه که ی لی به گومان بن و نه بیته جیګه ی باوه ریان .. به لأم هو ی نه و پیلانانه ی (نه من نه فنه دی) ه ته نها مه به ستیان مانه وه ی سون و ئیشکه ی بوون نه ک ره گه زو نایته که ی .

دووه م هو ی رویشنی (سون) نه م ده نګر باسانه که له باره ی گه یشتنی (شیخ و الاسلامی) سنه بوون بوو یاره . که ته ها (۱۰) میلنک له هه له بجه وه دووره ..

سویش وه که له پیندا باسان لیوه کرد له (نه سته مول) به خزمه تی نه و شیخه پایه به دزه گه یشتبو له وه وش نه ترسا که نه و شیخه بیته و پنی یه که ی سون له ناوخه لکدا ناشکرا بکات و ره تی ئیدعای کانی بکات وه که نه ریده یه کی نوی موسلمان جونکه که له نه سته مول جاوی پیکه وت له و رایه نه بوو که (سون) ئینگلیزه .. نه رچهنده .. سون خوی نه و مه سه له به ی بو ناشکرا کرد . هه ر یه کسه ر شوای رویشنی (سون) (شیخو الاسلامی) سنه گه یشته هه له بجه له دیواخانه که ی عادبله خامو له پیش خه لکیکی زوردا نه وه ی ناشکرا کرد که ده میکه نه سنی به وه کردووه .. که (گاو لیک) له و دیواخانه پاکه دا جی گه یزود . به لأم به پی رایبوت ته که ی (حممه) کونه حزمه تکاره که ی سون له هه له بجه که له دیواخانه که ناماده بوو له کانی گه یشتنی (شیخو الاسلامی) سنه . خامو ایه ر به گی کوری نا کوکی یه کی زوریان له (سون) کردو په بجه یان بو شیوه زمان شرازه پاکه که ی راکیشا بهروه اش باسیان له نه وه شر کردبوو که (سون) وه ک موسلماننک سه ری ده چو به لأم نویزی نه ده چو . سون سه رگوزشته ی نه م رووداوانه ی لای (منی) ناوینکی فله ی خه لکی موسل باسکردبوو .

نارنکیان نوسه ری نه م باسه واته (سی جی ئیدموندر نه عادبله خانی پرسی بوو : نایا هچ گوماننکته به یدا کردبوو به رانه به ر به (سون) له کانی مانه وه یدا له لاتان له شاری هه له بجه ؟

له وه ر امدا خامو ووی : ئی قه زانی چون .. جارنکیان تایه ری کورم هاته لام ووی : - دایه گیان .. نه من له م ولام حسن شرازه زور به گومانمو دلنیاشم که نه م کابرایه .. خه لکی نه وروپایه ؟

منیش به تایه ری کورم گوت : - روله ی شیرین نه م کابرایه میوان ئیمه یه و ناشی ئیمه خو مان بجه بنه نه و جوړه سه لانه ی که هچ جوړه په بوه ندیبه کیان پئانه وه .. نه ؟

به ده ر حال - وه ک ئیدموندر له لی توانای نواندی (سون) له و سه ره مه دا زور به هیز بووه .. هه ره چه ند زوری خایان و به زیره کی و زیته لی و ووربای تایه ر به گی جاف پئاسه راسته قینه که ی (سون) دوزایه وه و ناشکرا کرا .

سه رچاوه کان :-

۱ - نه م باسه له گؤفاری (Journal Of The Royal

(Central Asian Society)

(Part - 2 - Octobreh 1936)

رگئراوه ته وه .

اویره کان

- وه رگری نه م باسه

رشتهی ناوهرۆك

له هونراوهی کامهران دا

ساجد ئاواره

۱ - دەرۆاهێ بۆچوون

له بهر ئهوهی کامهران . له ههرهتی دهربرینی ههسته و نهسته به گۆرهکهی خۆی . به شیعرو چیرۆك پزا . ئهه
له کاتیکیدا بوو . په یوهندی گیانی به گیانی ههبووه به ئیشو نازاری نهتهوه که یهوه په لیشی بۆ هه موو ئه .
میله تانهش کیشاوه که له کۆری خهبات کردن دا بوون . بۆ سهرفرازی و ئاوات و ئامانجیان . پشتگیری به تیو
بزوتنه کردووه ئهه هه لویستهی به لگهی ئهوه به که له ناو کۆری ئه دیبانی کورددا . به ره مزێ شاعیرنکی نوی خوازی
شۆرش گێر . پایه ی بلنوو شکۆداری بدریتی !

له لایهکی تریشهوه کامهران به کهفو کۆلی دهرروونه هه لچوهه کهی هوشیارانهو به ده ما
به رزی یهوه - انفعال - رووی له ئاسۆی رووناکی ئازادی خوازی و نوی کردنهوهی شیعری کردووه . ده بیین ئه .
کامهرانه له گۆره پاندا به تواناوه خۆی به هره وه ره پیشان داوه . له بهر نهوه یه ده بی ئهوه دهره مه زنه ی هه بووی . .
که واته ئه ویش له جوولانهوهی نووی خوازی له شیعری کوردی دا به شدار بووه . وهك گۆلیکی ناو چه پکه گۆ
گه شارهو بۆن داره کهی کاروانی شیعری نوی کوردی . به شانازی یهوه خۆی له میژووی ئه ده بی کورد
بدۆزیته وه . . . !

ئەم كامەرانش چەند جۆرە بەهرەى پۈەبەوە ديارى دابوو ... ! دەينين ، نيشتان پەرورەيكي بەئاگاۋ
 ھۆشيار بوو ، شيعرى بەرزو بەتامو چەئى ھەبوو ، ھەرۋەھا ئەكتەريكي بليمەنى سەرشانئوبوو ، .. ديسانەوہ
 خەتبيكي دەنگ زولالى ئاھاوتابوو ، ھەميشە شيعرو ئەدەبىياتى نەتەوہكافى ترى ، وەك وانەى پۈيۈستى ،
 رۇژانە دەخۆئندەنەوہ ، !

كامەران ئاۋەھا ، بەم شېۋەبە ھائە مەيدانى ئەدەبى كوردى يەوہ ، ! دەپرسين :
 ئايا دەبى باروددۆخى سەردەمى كامەران ختووكەى دابى ۋ ھاندەررو چاوساغى بوۋى ۋ ئا ئەو كامەرانشەى وەك
 رۇفبىكى كارامە پىي گەياندەبى ؟

۲- كات و زەمىنەى كار تى كردن

كاتى بەرەى مىللەتانى جىهان شكستى بە ، فاشىزم ھىئا ، كە دوژمن بە ھەموو نەتەوہكان بوو ، ئەو بەرەبە
 ھەركەوتنى بەدى ھىئاو گزنگى روۋنى بەيانى ژان دەرکەوت ، بىرو باوہرى دىكوكراسى و سوشىالىستى
 نيەوہو ، بووہ وئردى سەر زارى ئەو نەتەوہ ماف خوراوانەى سەرزەمىن و ئەوہى مافى زەوت كرابوو ، دوۋى
 ارەنوۋسى خۆى كەوت و ، كەوہى ئىز دەستەى ئىمپىريالىزمى سەرمایەدارى بوو ، كەوتە خەبات و تى كۆشان و
 ۆرش ھەلگىرىسان ، تا سەربەستى بۆ مىللەتان رەخساو ، ئەم ديارديەش بە تايبەنى لە عىراقدا ئاسۆبەكى رۆشن
 و ، ھەموو بارىكى ژبانى گەلى عىراقى گرتەوہ ، وەكو :-

- بارو دۆخى رامبارى

= بارو دۆخى كۆمەلایەتى

- بارو دۆخى رۆشنبىرى

گۆمى مەنگى ژبانى كوردەوارى بەم كارە شلەقاۋ كانباۋى خاۋىنىشى تىدا نەقىەوہو بارى رۆشنبىرىكەى ،
 يىبەنى (ئەدەبەكەى) كەوتە بەر ئەزمونىكى نوى خوازى يەوہ ، ھەنگاۋى بەرەو پىش چوۋنى ، دلخۆشكەرەو
 ى رەزامەندى ئەگەر ھات و لەوكاتەى كە شاعىرى بەھرەوہرى خۆشەويستان ، سەرى ھەلدا ، دەست بە
 دوۋانى بگەين ، دەبى جارى ئەو ھەل ۋ مەرجانەى كە كامەرانى كرده شاعىر ، كات و زەمىنەكەى دەست
 ان بگەين .

- ۱- سوپای شومی زه‌پرو زه‌نگی ده‌سه‌آلتی فاشیزم له سالی ۱۹۴۵ دا شکستی هات و ئه‌و مۆته‌که ترسنا سامداره ، قورسایه‌که‌ی له‌سه‌ر دلی میلیله‌تا لابرا .. !
- ۲- ئه‌نجامی نه‌مانی فاشیزم ، ده‌رکه‌وتنی رۆژی رووناکی رژیمی سوشیالیستی بوو ، هه‌ندی له میلیله‌تان یه‌ سه‌رفراز بوو ، سوودیش بۆ زوربه‌ی نه‌ته‌وه‌ی دیکه‌ش هه‌بوو .. !
- ۳- ئه‌و میلیله‌تانه‌ی که ژیر هه‌ست بوون گیانی زیندووی ئازادینجوازی و زرگار بوونیان تیندا بزواو ده‌ریش که‌وت زۆری ئه‌و نه‌ته‌وانه‌ش به‌ره‌مه‌ی سه‌ر فرازی‌یان چه‌شت .. !
- ۴- چینی کریکازی ناو ئه‌و وولاته سه‌رمایه دارانه خۆیان یه‌ک خست و دروشمی نه‌هیشتی چه‌وساوه هه‌لگرت و که‌می له‌و چینه به هه‌ندی له مافه‌کانی خۆیان که‌پشتن و هه‌ندی بیکیش ده‌سه‌لآتیاں گرته ده‌ست و با کۆمه‌لگای سوشیالیستی‌یان دانا .. !
- ۵- وولاتی عراق ، ده‌سه‌لآتی ئیمپریالیستی ئیستگلیزی له‌سه‌ریبوو ، به‌پیتی به‌رزه‌وه‌ندی خۆی فه‌ر هه‌لده‌سووراند ، هه‌رچه‌نده به ناو فه‌رمان ره‌وایی پاشایه‌تی ئه‌م عیراقه‌ی ده‌برد به‌رپۆه ، به‌لام ئه‌و رژیم ره‌سه‌ن نوێنه‌ری راسته‌قینه‌ی چینه ته‌بع گه‌یا که‌له‌کان (ده‌ره‌به‌گ و بورژوازی کۆمراڤادۆر کۆنه په‌رست) بوو ، ر ئابووریان ، له‌هه‌ناوی عیراق دا قه‌وی بوو ، ئه‌م چینه‌و ئیمپریالیزمی ئاغایان له کاری جانی هه‌لمه‌تی لا شه‌پۆلا و یه‌که‌ی ئازادینجوازی ناو میلیله‌تان ترسان نه‌وه‌ی که‌گه‌لی چه‌وساوه‌ی عیراقیش بگه‌رته‌وه ؛ ته‌دبیری ئه‌و کرد ، ده‌یانزانی نۆره‌ی بیروپاری نوێی سه‌رده‌می میلیله‌تان و سه‌رچاوه‌که‌ی رۆشنییری پیشکه‌وتووخواز ، بیرو ؛ پته‌و ده‌کات ، نه‌ته‌وه‌ی چه‌وساوه‌ ژبو به‌ ئاگا ده‌کات ، به‌ پلانه‌وه هاتن و به‌زه‌بری تۆقاندن و گرتن و سزادان و کردنه‌وه ئه‌و بیرو باوه‌رانه‌یان له میلیله‌ت به‌ناوی یاساوه قه‌ده‌غه کرد ، بۆه‌کا که میژووی گیانی نیشتمان په‌رو کورد و عه‌ره‌ی ئه‌و سه‌رده‌مه ده‌خوێننه‌وه به‌رامبه‌ر به‌و کاره ناره‌وايه چه‌ند جارێک راچه‌نین و راپه‌ر خوێشاندا نیا ن کرد مانیان گرت و ده‌سته‌و یه‌خه بوون و به‌ر به‌ره‌کانیا ن له‌گه‌ل رژیمی ئه‌وسای پاشایه‌تی به‌رپا ؛
- ۶- رژیمی (ئیران) یش ئا له‌و کاته‌و سه‌رده‌مه‌دا باری له‌نگگ بوو به ده‌ست راچه‌نینی نه‌ته‌وه‌کانی ئیران و چه‌وساوه‌کانیه‌وه ، ئه‌ویش له‌و کاته داخ له‌ دلانه ، به‌ ئاگرو ئاسن به قورقشم و پۆلا ؛ وه‌ک دوژمنی ناقولاک بگه‌ره و بکوژو و ئیران کاری و راوانان و تۆقاندن و به‌ندکردن و خنکاندن ، به‌شیه‌یه‌کی تایبه‌تی هاته‌نه‌ و یژه‌ی نه‌ته‌ کوردی قاره‌مان ، .. ئازادینجوازان و خه‌بات گه‌په‌ کورده‌کانیش شو‌رشیا ن دژی رژیمی ئیران به‌رپا کردو کۆه (مه‌هابادی نه‌مری) پی له دایک بوو ... !
- ۷- له عیراق دا کریکاران نه‌قابه‌ی خۆیان پیک هینا ، جووتیاران کۆمه‌له‌ی خۆیان دروست کرد قو‌ه ریک‌خراوه‌ی خۆیان وه‌دی هینا ، لاوان به‌کیتی خۆیانیا ن ره‌خساند .. ! هه‌روه‌ها ئافه‌نه‌تان و کۆمه‌ تریش ... ! کوردیش که‌خواه‌نی هه‌لوێست بوو له‌م کارانه بی‌ به‌ش نه‌بوو ، ؟ ئه‌ویش وه‌ک نه‌ته‌وه ، درو‌ه برایه‌تی کورد و عه‌ره‌ی زرگاری خوازو پیشکه‌وتن خوازی هه‌لگرت و داوای خود موختاری خۆی کرده سه‌رما سه‌ره‌کی دروشمه‌کانی ئه‌وه‌بوو گۆفاری (گه‌لاویژ ،) له‌و سه‌رده‌مه ده‌رفه‌تیک بوو بۆ ئه‌دیب و رۆش هونه‌رمه‌ندانێ کورد که ده‌نگی خۆیان تیایدا ده‌رخن ... !

ههستی گهرم و گۆری راپهراندنی گیانی شۆرش گێری سهر له نوێ له ناو بهرهو کۆمهڵانی کورددا ، له عیراقددا
بووژایهوهو ههستایه سه‌ری

هه‌موو ئه‌و بارو دۆخانه‌ی باسه‌مان کردن ، که چۆن کاربان کرده سهر رۆشنییران و ئه‌دیبان و هونه‌رمه‌ندان و
رامیارانی عیراق کارێکی سه‌روشتیش بوو ، بۆ کامه‌ران ی رۆشنییر ، چونکه ختووکه‌ی ئاره‌زووی بۆ دیتن و دیار
کردنی رۆژی خۆی به‌واتا (ده‌وری) له ناو ئیکۆشه‌رو خه‌بات گێرانی عیراق ، به‌تایبه‌تی له ناو نه‌ته‌وه‌ی کورددا ،
وه‌ک شاعیرو ئیکۆشه‌ریکی رامیاری ، ئاوه‌ها سه‌پای ده‌رکه‌وت ... !
ئه‌وا ده‌زانین ئه‌و چیرۆک و په‌خشانه‌ی که له‌ناو گۆفاری (که‌لاویژ) دا ، پلای کوردوونه‌ته‌وه‌ی نووسینه‌کانی ناو
رۆژنامه‌ی (ژین) و چوارینه‌کان و شیعره‌کانی ناو گۆفاری (هیا) (رۆژی‌نوی) ئه‌م نووسینه‌ی ، په‌لگه‌ی بۆ چوونمان
ده‌داته‌ده‌ست

۳- کامه‌ران و ساله‌کانی په‌نجای

که ده‌لێن ساله‌کانی (په‌نجای) که هه‌ره‌تی ناوبانگ ده‌رکردنی کامه‌ران بوو له‌ دونه‌ی شیعری کوردی و
رۆشنییری و جموجوولی پر له‌ فه‌ری تری ناو کۆمه‌لگای کورده‌واری ... ئه‌و سالانه‌ی په‌نجای قۆناغیکی نوی
کۆمه‌لگای کورده‌واری ... ئه‌و سالانه‌ی په‌نجای قۆناغیکی نوی گه‌لی عیراق بوو ، بۆ ره‌وکردنی کاروانی به‌ره‌و.
رووناکی دونه‌ی تازه ... ! گه‌لی عیراق ده‌بووست باوه‌ره‌ نوی که‌ی رووی ده‌می بکاته
۱- یاسا‌کانی گۆران له‌ گیتی‌دا

۲- زۆران بازی چینه‌یه‌تی بۆ به‌رده‌وام بوونی رووه‌و دونه‌ی ئاسوده‌گی به‌خته‌وه‌ر .

۳- حه‌تمه‌تی میژوو بۆ په‌رژه‌وه‌ندی چینی ره‌نجده‌ران و نه‌ته‌وه‌ ژیر ده‌سته‌کان بوو ئه‌م بارو دۆخه‌ نه‌ک بارو دۆخیکی
تایبه‌ت به‌سه‌ر میله‌تی عیراقه‌وه ، به‌لکو ته‌وه‌زیکی قوناخ گواسته‌وه‌ بوو ، ئه‌و قۆناغه‌ش زۆری ته‌وه‌وه‌ کۆمه‌لگای
گیتی گرت‌ه‌وه ... !

به‌ره‌یه‌کی پیشکه‌وتووخواز له‌ شاعیران و هونه‌رمه‌ندان و رۆشنییرانی پێک هات ، به‌کاری چوولانه‌وه‌ی
ئازادچواری و ئاشتی په‌روه‌ری له‌ جیهاندا ، جه‌مه‌سه‌ره‌که‌ی ده‌گه‌رته‌وه‌ بۆ هۆش‌زاده‌ی به‌شدار بوون له‌ کاروانی
پیشکه‌وتووخوازی ، له‌ عیراقددا .. ! ، (گۆرانی) ی مه‌زن و ئه‌وجا (کامه‌ران) رۆشنییری ئه‌و سه‌رده‌مه‌ بوون ،
به‌شیک بوون له‌و کاروانه‌ی رووه‌و ئاسۆیه‌و هه‌رگیز ئه‌مانه‌ له‌ به‌ره‌ی رۆشنییرانی عیراق دا‌پر نه‌بووبوون و دا‌پر
نه‌بوون ... !

(كامهران) قوتاييه كى زرنكى ئۇ بارو دۆخه بوو ئەوئەندە بە توانا بوو بە خۇيدا دەپرموويهوو لە گەل
 جەماوهرى گشت چىن بەرەى ناو شارى سلپانى لە كاتى پيويست دا لەگەل خۇپشاندهران دەدواو وهك
 خەتتايىكى لى ھاتوو بە ناو بانگ بوو ، لە سەر شانئو وهك ئەكتەرىكى قال بوو دەورى بالائى لە شانئوگەرى دا بە
 سەرگەوتونى دەدى ، لە بەر ئەم ھەلوئىستانەى گرتوو خانەكانى رامبارى ئەو سەردەمە قوتابخانەيەكى بەرز بوون بو
 پىگە ياندنى كادىرى رۆشنىر كەم و كورپى لەو قوتابخانەدا (كامهران) ئاشنايەتى بەست ، لەگەل زۆرى ئەو
 رۆشنىرانەى كە پىشكەوتووخوازى گەلى عىراق بوون . ئال و گورپى بىرو پرواوتىورى لە گەل دا كردن و ئەوئەندەى
 ترگيانى نىشتان پەرورەى لە دل و مېشكى (كامهران) پتەوتر بوو ، وهك (تەفاعولئىكى دىبايلەكتىكى) رەنگىشى لە
 ناوهرۆكى شىعرەكانى (كامهران) دايەوو .

۴ - ناوهرۆكى ھەمەجۆر بو شىعرەكانى كامهران ، پيويست بوو

ئەم بو چووانە ، جىزو سنور نەخشىن ئەگەر ھاتوو لە ناوهرۆكى ھەندى لە شىعرەكانى كامهران دا ، تىپەر
 بوونىك ، لە وجىزو نەخشانە بەدى بەكىن ، زۆر سروسىتى بە ، چونكە كورد وهك نەتەوئەكانى تر ئەوئەندەى تايەتەنى
 خوى ھەيو ھەر دەشى مېنى و زۆرىش رەوايە ... ! لە بەر ئەوئەندەى سەرجمەى شىعرەكانى (كامهران) بگىزىن ،
 دەبىنن وەك چەپكە گول خوى دەر دەخات ، ھەر گولئىكى ناو ئەو چەپكە بوون بەرامەيەك دەبەخشى و بۇنەكان
 بەك لەبەك خۇشترن و دل دەكەنەو مەبەستان ناوهرۆكى شىعرەكانە ، كە زەمىنەو كاتىكى تايەتى ئەم گۆرەپانەى بو
 (كامهران) ساز كردو كە بارو دۆخىكى كوردستان بوو پيويست بوو ، بەو (واقىعەو تەبىقە) ناوهرۆكى جۇواو
 جۆر ، بابەتى شىعرى (كامهران) بن ، كامەرانىش نكۆلى لى نەكردو ئەو بابەتانەى دركاند ... !

«ھەندى لەو ناوهرۆكانە بە پەلگەو»

۱ - ناوهرۆكى مرقابەتى و پىشكەوتووخوازى سەرنج لە دىوانەكانى كامهران بەدەين دەبىنن دەنگو ئاوازى
 مرقابەتى و پىشكەوتووخوازى تىباندا زولالەو ، وهكو چۆن ھاتووھو شىعرى (ئىلوارى) كوردوو بە كوردى

لە كۆرنىكانى وئىرانا

لە ژىر شىناى ئاسانا

رئىوارئىك مىل رى ئەگرى

وورد وورد رى ژان ئەبرى

بەرخۆلەيەك لە باوھشبا

كۆترئىك لە دلى گەشبا

گۆرانىەك ئەلى ئازاد

بوگيانى گشت ئادەمىزاد

نەغمەى ياخى بوونىك خاوين

گۆرانىەك بو ھەموو شوين

لەم شیعردا ناوەرۆك زەقە ، ديارە ، مەبەست گياڭى مروفايەتە (بۇ ئازادى خوازائىش وەك شاعرئىكى
پېشكەوتووخواز دەلى : -

حاکم : - مۆتەھەم (جىمىس وىلسن)

تەمەنت : - پەنجاسال ئەبى

ئىشت : - دەربەدەر و بى جى

ئەم موخاكەمەيە دەست پى دەكات تا (موودەعى عام دەلئت) : -

ئەم درنجە گەورە رەشە

كۆمەلى تاوان و خەشە

دلى سىخناخ بوو لەزان

بەرامبەر پارە دارەكان

ئەوئەندە بى فەرە ئەلى

ناپى سېبى بە من بلى

تۆ نۆكەرى وەرە سەر چۆك

بۆ دەولەمەندى نىويۆرك

ئەلى من رەنجى شانى خۆم

ئەبى وەك ئىنسان خۆم بخۆم

بۇ مروفايەتئىش ئەلى :

ئەى كۆترى سېبى جوام

ئەى لەرەى لەخنى رەوام

تۆ دۆستى گشت منالانى

رەش بى و سېبى ، برايانى

كامەران رۆ دەچىتە ناو زامو ئازارو ژانەكانى گەلەكەيەو بەو تاقى كردنەو بەخوى لە كېشەكانى خەبات و تى
كۆشائى نەتەوەكانى گىتتى دەدۆزىتەو و ئاوتى دەيىت و ئەويش دەنگ دەكات و دژ بە چەوسانەو و زەوب
كردنى مافى مىللەتان دەدوى ، وەك ئازادى خواھىك بە ووشەى كوردى رەسەن دروشمى رزگار بوون
دەھۆيتەو و ئازارى نەتەوەكەى ، وەك دروشمىك پىبى بەرز دەكات ھەر بۆ ئەوئەشە كە كورد ناپى لە كاروانى
ئازادى خوازائى ھەندەران تەرىك بوەستى و بەم كارەش (كامەران) نەمرى بۇ شیعەرەكانى مسۆگەر كرد .. !

۲- ناوەرۆكى چىنايەتى :-

ئەو ئەشكرایە كامەران دژ بە دەربەگ و چەوسانەو و غەدر بوو ، بەرامبەر بەچىنە ھەزارەكانى ناو كۆمەل و
ھەموو مروفايىكى بى دەست ، چەكى بىر ھەلدەگرى و چىنى دەربەگ و چا و چنوكى بورژواى كورد رىسوا دەكات و
وەك گياكە لە تەماشايان دەكات و بوونيان كۆسپە لە رىبازى خەباتى گەلەكەى .

چونکہ به تاقی کردنه وه بوئی دهرکه وتووہ که زوری شورس و راجه نینه کانی گه لی کوردی له (ئیران) و چینگا کانی تر، که یه که په که یان سهرکه وتوو نه بوون، که وتوون، له بهر هوی زه پرو زه نگی دهره به که کان و سهرک خیله کان و سهرمایه داره گه وره کان، که دهوری فرمانده بی کردنی نه و شورشانه که وتبوونه ژیر دهستی نه مانه وه...! ده بینین شاعیر زور جار باسی هه ژاری و برستی کرنگارو جوونیار ده کات و که دیته سهر ناغا و میرو سولتان، به بی ترسی ریسوایان ده کات و ده لیت :-

گویم له شریخه ی لیدانی داره
 قامچی له پشتی داغان بیزاره
 که من دلسوزم بو سزا دراو
 چون یم به قامچی بو نه و زورداره
 بو رهش و رووت و چینی برسی
 ههر چیه که نه که ی ناترسی
 ههر یه که ئوخه ی، ئه م میله ته
 ناده م به ههرچی یه که، هه ته
 ههر نه وه بو تاوانی من
 ووتم که س مه که ن به گامین
 هه ژار مه که ن به خشت و بهرد
 بو کوشکی به رزی سوورو زهرد
 گویم لیته له ورشه ی داسا
 نه هوره ی خالو هه باسا
 جوتیار بو خوتانه شارا
 چرای خوشیتان هه لکرا

یا ده لیت :-

تهوی ئه م نانه دیتته به ره م
 هه میسه برسی و رووت و هه ژاره
 به ئام ده و له مه ند - به جه ورو ستم
 بوو به ناوه ی، سامان و یاره
 وا دیاره یاسای ئین، ئه مرۆ وابه
 هه رکه س ره نج بندا، ره نجی به یابه

چاۋ ئەپرىتتە رەنجى ھەژدەي
مەن لە تاۋ ھەژار چاۋوم ئېك نائىم
بۆيە چىت ھەيە لە سامان بە جارى
نرخى پووشىكى مەن بۇ دا نائىم

بەن لەسەر چەربەي ئالتون
لە تەلارى رەنگاۋ رەنگا
ئەم كۆمەلە دۇش مردوون
لە تارىكى شەۋە زەنگا

۳ - ناۋەرۈكى نەتەۋەيى و مرقۇبايەنى

كامەران بە بېروناۋەر نەتەۋە خوزايىكى مرقۇبانە بوو ، ھەمىر شەقىل و بابەت و ناۋەرۈك و شىۋەي شىعەرى ئەۋە دەسەلمىنى . كە كامەران مرقۇبايەنى رامبار بوو . خەبەي بە باۋەرە كەردو . ئەم ھەلۋىستەشى ، كەردى بە شاعىر... ! بەناۋى جوتيارو كرىكارو رەش و روۋى نەتەۋە كەي دەدروا . دەچو بەگز كۆنە پەرستان و ئەۋانەش كە دژ بە مرقۇبايەتىن و دژى نەتەۋەي كوردىشەن ، ھەژاران دەچەۋسىنەرە . ئەم كەردەۋانەي بۆي بوونە ھۆي رادوونانى لە لايدەن مېرى كۆنە پەرستەۋە تەختى زىندانان كەردو ماردەيەكى زۆر دوور خراۋە و نان براۋىش بوو... ! كامەران ئېرەدا دەئىت :

ئەۋەي مېزۋوي كورد بخوئىتەۋە
ئەلئەي زنجىردى بېۋىتەۋە
نى دەگا ھەرگىز سەر نائىتەۋە
ھىچ ھېزىك نېە بېتۋىتەۋە
ئەۋ چەرخە ئەما درەختى رەگەز
رېشەي دەرگىشەن ھى ئېشەي نەبەز

دېسان دەئىت :

بۇ تۇ ئالتون و تەلارو سامان
بۇ مېنىش رېگەي سەختى تى كۆشان
تۇ بۇ خوت ئەئىت بۇ خوت ئەمەرى
مەن بۇ گەلى كورد - خاكي كوردستان

.....

4 - ناوهرۆك (كهلهپووری نەتەواپەتی)

چەمكى - كهلهپوور ئەوەبە ، لە كۆى گشت ژبەرى نەتەوەكانى سەر ئەم زەوێه درووست بوو ، كهلهپوورى كوردى لەپاشاوەكانى ژبەرى میدى و لۆلۆى هاووو و داستانەكانى مېرئشینەكانەو بەیقى دلداران و ئەو پەندو باوہ نەمرانەى دېرینەى كوردنو ئاویتەى بەیقى شېعر دەكرێن ، ھەر چامەبەكى كوردى ئاویتەى كهلهپوور بوویت ، وەستایانە بەكار ھاتییت ، دياره ئەو چامەبە ، جیوانكارى پێوہى دياره و نەمره ، بۆ ئوموونە ، ئەمە شیعەرىكى كامەرانە كە ناوهرۆك ئاویتەى ھەندى فۆلكلورى نەرىق مىللى كوردى بوو

دارى شىخەباس سېبەرى

بوو بە چەترى شېوہ بەرى

....

لەرەى (دەسەل) پوولەكە ریز

دلى دلدار ئەكا بى ھیز

كچۆلەى بەزنو بالآ بەرز

لەترپەى نەرمى (بانى بەرز)

وہكو نقامى (زورناژەن)

نەرم ئەلەرپەوہ ، بەدەن

تو پیڑی راسته

زانا و تیکه هشتی و شاسوارین ره خنی دبیزن .. دبی چه رخیدا پیدایی به ره خنه گر رهوشه نبیربیت و هنهک خالین ههین دقیت چاقدیرینی لینکته و یی لی ناکه هدار بیت دا نهو به ره می ره خنه گر مافی خو و هرگیت ژ سه نگاندا بی لا و بژوین و دا ره خنه لناف توری کوردیدا بیته ناکارن سهر بنیاتهک راست و دروست و هه می توره فان قازانچ و مفاپی ژی و هرگرن.

و هه که ره خنه گر لدویف فان خالا نه چیت و خو پیغه نه گریته به ره می وی قهت نکاریت جهی خو بکت دناف دل و هزرین خوینده فانادا، چیدبیت نه نیت خاندن ژی و نهف رهنگی نفیسینی زیانی دگه هیته کاروانی نه ده بی کوردی یی هه فچرخ و مینا مه کوتی پیدایی به ره خنه گری ناکه هژ فان خالا هه بیت و هایژی هه بیت ب هورکاتی دا نه که قیت چ داف و ته لها و دا بکاریت خو قورتال که ژ هه فالینی و سهر به ست بیت ژ به ندین هوگری و دا یی سهر فراه بیت ب بریارید خودا هینکی نا ترسیت و ناکه قیته تایی شه رمی .. و نهف خاله نه فه نه

۱ - سه نگاندا به ره می نه ده بی ژ لایی هونه ریغه .

۲ - دیار کرنا بهایی وی بدرستی

۳ - نرخ وی و هه ژیاتیا وی ژ لایی هه ست و ناشکرا کرنی .

۴ - ده ست نیشان کرنا به ره می دناف نه خشی ریپازا نه ده بی .

۵ - ده ست نیشان کرنا به ره می نه ده بی هه که نویکرن و (شیداع) و داهینان هه بیت

دا پافینه سهر سامانی نه ده بی .

۶ - پیفانا نه که رال دوور و بهر لی کری و کا چه ند نه که ر لی هاتیه کرن و وینه کرتنا لایین

خودانئى به رهمى و خاليت همست و هزرا خوياکن دگل هاريکارييت سايلکوژى دا ره خنه کر بکارييت چهنه د ريکا پشتى هينگى بخوب هه لبژيريت و دا ب هيز وره شه نير يه ک گه ش دهست بييکات دا چوجارا نه هلنگفيت و پاش نه که فیت .

وئو ريکين زانايين ره خنى ديتين کو پيدئى يه لدويف بچن نه فه نه .

۱ - ريکا هونرى

۲ - ريکا ديروکى

۳ - ريکا سايلکوژى

وئو ف تيوه ريي ره خنى هاتنه بجه- نينان پشتى گه له ک سه رهاتى و (تطبيقات) هاتينه کرن ل سه رگه له ک نفيسينا يين بناف و دهنگ ل روژه لات و نئاقيي ژ به رهندي ژبيرنه کرن لايي سايلکوژى بکه نه شه نکه سته ک ژبو نئاکارنا و سه نگاندا هه ر به ره مه کى نه ده بي و چ چيروک و رومان بيت يان هوزان و داستان بيت و نئاقين موزن هاتنه دانان دا لبه راهيکى به ره مين وان بکه فنه بن تيروژکا ره خنه گري نوي و هيقي و داخازا مه يه هم دنفيسين و نئاخفتنا خودا مفايى ژ فان خالا وهرگرين و دا ناوريه کى بدهينه که فنه روژا دا بزانيين پشتى مه زنى ره خنى ل جيهانى نه وژى (نه رسطو) بو ديغرا (هوراس) هات دا په رتوکا (نه رسطو) شروقه که د ناف هوزانا خودا بناقى په رتوکا نه رسطو دانا (هونرى هوزانى) و من دثيت بيژم پشتى فان هه ر دوو که نکه نا (دانتي) هات دا نه وژى گازى يا خوراهيليد ده مى به ره فاني ژ زمانى نه ته وايه تى کرو دثيا زمانى مللى شينا زمانى زانينا جيهانى بگريت نه وژى (لاتيني بو) و گوتى کوستران و کيشيت مللى بهايه ک مه زن هه يه د ديروکا نه ده بي دا و (دانتي) شيا دريکا داستانين خودا به رفره مى بده ته هزرا نه رسطو ژ لايي جفنگيى فه (الرمز) نه ف سه رهاتى يه من کره گروهه دا بيژم زمانى مللى و نه ته وايه تى و کار و کريارييت هه ر ملله ته کى پئنگافه که ژ بونافدارى يا جيهانى و هه که ره خنه گر هه مى گا فاقى هزرى نه شارينيد و نه ئينته بيرامه هم دى به ره زه بين د ناف پيليت بيانى و خويانى .. زمانى مللى و نه ته وايه تى و رويدانين ملله تى مينا ديروکى يان چيروکه کا راست نه بيته پالفه دان ژبو نفيسه فاني و هوزانفانى پا ته چه وادثيت ره وشه نبيره ک جيهانى ژ ناف مه ده رکه فيت و چ ژ خو و ملله تى خو نه زانيت و بلا خوسه د خه لاتا وهرگريت و سه د زمانا ژى بزانيت . زمانى مللى و نه ته وايه تى دى مينت لدويماهيکى چه که ک دژوار د ده ستي دا دا ريکا خو بيشه قيذيت بو هه مى دونيايى بناقى ملله تى خو و بزمانى ملله تى خو ... و نه ف ناگه هدارى يه پيدئى يه ل بيرامه بيت دا پاشه روژا مه که شبيت .

« شریانی »

چپروک و ره‌خنه

■ سامی سلیمان حاجی ■

« که ریم جه میل بیانی، » شاعرو چپروکنفیسئ گهنج دهنکه که ژ دهنکین مه ل فان سالین دویمامستی بسهر که ت و شیا جهی خو بکه ت ل پاناقا نه ده بی ل دهه ری... دهنکه که نا نینه ژ بیر کرن دهمی چپروکنفیس و ره‌خنه گردنینه هژمارتن ب راستی نه ف نفیسینه من نه جهی فی باسی یه به فی دی فی باسی هیلم بو نفیسینه کا دی یا به رفره هتر.

وژیل کومه له چپروکا نیکی، دافین، کاک، بیانی، شیعو چپروگو و ره‌خنین خول که له ک روزانه و گفهرین نوردی بین به لاف کرین.

دووشا ژا به چپروک و کورن دزانت کوریکا چاف لی کرنی ل نگ نینه، به لکی طاما دامینانی هر زره ده ری... نه فیت روکه کا نایبه تی بو خوبگریت ول دویف بچت... منده ک هزرین نوی بکار نشینا کورن هژمارتن بکار نینای (مستعمل) ب روکه کا نوی و چاره سه رکرنه کا نوی به رچاف کورن بیوانی که دوار و هوبه ری.

دووشا چپروک و شریانی، نمونه یه بو فی ناخفتنی... هه که مروف باش هیف که تی دی زانت چه ند هزره کا پیشکه فتی یا بکار نینای تیدا... ژ بهر هندی نه ز دشیم بیژم کونه نینایه پیش نوکه، نه دچپروکا داو نه د شیعرادا.

« شرینی » پینگافهك زیرهك و ژخوڤشت راسته دجیهانا چیروکا مه یاکوردی داو ئەز دبیژم چ گومان تیدا نینه که چیروکا کا سەرکهفتیه ژ هەردوو لایین روخسارو نافەرۆکی فەو هزرهکا جوان هەلگرێه... هیفیا مه ئەوه بو چیرۆکنفیسى پینگافین فرتر پافینل سەر ریکا نفیسینا کورته چیرۆکی. هزرهکا هەى ل ناف مه کوردا دبیزن هەکو ئیک دمريت ئەوی ناگهـ ژوان مروفا هەیه ئەوین بو دکه نهگری دشون و ئەدشیرن... ناگهـ ژۆی هەمى هەیه بەلى نه شیت باخفت... تاکو دکه نه د گورپی داو ناخی راددهنه سەر و ئەو مروف دى رابن چنه مال، ئەوژی - یى مری - یى ل وى شنیته تى دى دگه ل وان چته فه بەلى سەرى وى ف بەرى ل هندافى دکه فت و ژنوی دزانت کویى مری... ئەفه هزرهکه ئەز دبیژم گه لهك ژهوه دزانت ئانژی یى بهیستی.

هزرهکا دی یا هەى - چیرۆکنفیسى یا بکار ئینای دچیروکا خودا - دبیزت روحا مروفی پشتی مروف دمريت دەر دکه فت و دئیته جیهانا مه زیندیاو دچیته هندهك جهین تاییه تى ل هندهك دەمین تاییه تى وهکی دیرا - ل نگه براین مه یین فهله - و گورستاناو هنده جارای دئیته خه ونا مروفی... خودانى ئى روحى و سنا دئیته پیش چافین مروفی هەکو بەرى مرنى ئانکو خولک و دیمه نى وى یى وهسایه وهکی بەرى بمريت... دقئى چیرۆکی دا چنکی هەفالى قارهمانى چیرۆکی فهله یه له ورا روحا وى یا هاتیه دبیرى ئەو چیرۆک لویری دەست یى دکهت و هەر لویری بدویماهی دئیت وهکی مه دیتی دهمی خواندنى..

ئاستی ئەف هزره ریکهکا نویه دچیروکا کوردی دا کسى - بهزران - بکار نه یئنايه بەرى دکه... چیرۆکنفیسى دقئیت بومه چیروکا شرینیا « هرمز » ی بیژیت، بەلى چهوا « هرمز » یى شهید بوی... شەرى مه دگه ل ئیرانى... ل ئیره کی دى بومه چیرۆکی بیژت ؟... هه که ل سەر ئە زمانى قارهمانى چیرۆکی بیته گوتن ئەز دبیژم دا چیرۆک گه له کا سست بت چنکی هەر ئەوه کسى چیرۆکی یى بتنى - شخصیه الفصه الوحیده - وخویشکا « هرمز » ی چ نه دزانی ژ هە فالینیا هەردوکا دا بومه چیرۆکی داریزت چنکی قارهمانى چیرۆکی و « هرمز » بتنى باش وان بیرهاتنا دزانت و یین تیدا ژ یاین. ل ئیره دقئیت دووکه س هەبن ئان پتر دا وان هزر و بیرهاتنن که فن داریزن - وهکی دچیرۆکی دا هاتی -...

بەلى چهوا ؟ قارهمانى چیرۆکی یى بتنى یه و « هرمز » یى شهید بوی... ؟ !

کاک « کريم » ی ئەو هزرا بەرى نهومن گوتى یا بکار ئینای بوفى مه بهستى، روحا « هرمز » ی ئینا ئانژی هویین ئى هاتنى ئانین پیش چاف پاشى روحا شهیدی هات و روینشته خار دگه ل قارهمانى چیرۆکی و - نه دویره چیرۆکنفیس بخوبت - چیروکا شرینى ئەوا پشتی پازده سالا گه هشتیه بنه جیهى بوگوت، بەلى پشتی چ و شرینیا چ ؟

چیرۆک گریدانه کا دو دهمايه، دهمی بوری « زاروکینى » دگه ل دهمی نهو دهمی گه نجاتى... ئەف هەردوو دهمه بیته هاتینه بهستن ب شرینى فه، شرینیا دهمی بەرى یا چه ژنا سەرى سالى و شرینیا دهمی نهو، شرینیا بیرهاتنا شهید بونى...

نهف شرينيه يا جه ژنا سهري سالي بو... سالا بهري پازده سالا بو... نهري ما مه ژبيركر
 « هرمن » فهله بو؟ ! به لي نهف شرينيه نه كه هشته بنه جيبي ل وي ده مي چنكي ريبي زى خاندنگه هي
 نه هيلو پشتي « هرمن » شهيد بوي خويشكا وي - وهدياره - هه ر سال دا چت شه مالكا هلكه و
 بيسته كي دگل هزرين خوزيت و شرينيا بيرهاتنا سهري سالي دانته دديري فه ونه دویره ل دهر و جيرانا
 زي به لاف كهت ماني ل دهف مه زي نه م خيرا مريا ددهين و (سه دهقا) سهري كه س و مروفين خو
 ددهين و نه دبيرم مه هميا شه كروكين خيرا بين خارين فيجا نه تشته كي سهيره نان خه له ته هه كه
 خويشكا « هرمن » ي شرينيا برايي خويدهت !!! چيروكا « شريني » يا بويه سي پرت نانزي يا دوست
 نه و بيزم نه م دشين بگينه سي پرت ... ، پرتا نيكي دهست هي دكهت ژ سهري چيروكي تاكو قاره ماني
 چيروكي دچيته دديري فه و نه فه نوينه ريا ده مي نهو دكهت .. پرتا دوي دهست هي دكهت هه كو روجا
 « هرمن » ، دنيته نگ قاره ماني تاكو دريژه بيرهاتنن خودبويمه هيگ دشين و روح دچت ، نهف بيرهاتنه
 كه چيروگ هه ميه ، نانكو گريكا سه رمكي يه .

پرتا سيني دويمه يكا چيروكي يه . ژني چه ندي ديار دبت كه چيروگ نفيس خودمه كيفه
 نه گريدايه بهلكي يي ژده مي حازر دهست هي كرى و چو ، بو ده مي بهري - پازده سالا - و جاره كا . دي
 زفري ده مي نهو .

نهف هه رسي پرته نيگ ب نيكي فه يا به ند كرى يه و نيك ريكي ددهته يا بدويف خورا ... ژ سهري
 چيروكي دياره قاره ماني چيروكي لوي نيغاري كه له كي گبول نه خوش بوو كه له ك بيرهاتنن نه خوش و
 كه فن يي دسه ري دا مه خه ل بوين (نه خوشي چ جارا ژبيرا مروفي ناچن .. نه وهكي خوشي يا ژني خوشي
 كه له كي كورته ، ...) ديسا (سويامي جه ژنا سهري سالي يه ، ل في نيغاري وهكي هه مي نيغارييت جه ژن و
 روژيت خوش بيرهاتن دبنه گواز ... مروفب خه مه كا كوير دحه سييت ...) و ديسا ... (نه ز و خه م و
 بيرهاتنيت خول بهر دهرى ديري دراوه ستياى بون ...) هند پشتي هنگي نه و كچكا كراس رهش
 ديت و زاني كي يه ... نه فجا يه كچار بيرهاتنن كه فن دلي وي سوتن و خار له ورا پشتي في چه ندي وهكي
 بيرا وي وه قالي وي يي شه هيد هاتي فه ستا ديري كرو چونك وان شه مالكين خويشكا شهيدى هلكرين
 بهلكي بيسته كي نه وزي دگل بيرهاتنن خويين كه فن بزيته هه ر چه نده وي هزا هاتنا روجا « هرمن » ي
 نه دكر .

نهف نه گره هه مي و پوينشتنا وي بتني دديري فه ب وان هزر و بيراهه نه م دشين بيژين
 ناماده كرنه بو خوانده فاني و هزر و بيژين وي بو پرتا دوي ژ چيروكي كو خوانده فان بي قابل بيت كا بوچي
 قاره ملن چو دديري فه و هه قالي زار و كيني « هرمن » هاتنك وه كي خه ونه كي (تودا بيژي يي ل سه ر
 تبليت خوبريفه دچت وه سا سفگو و بي بيژن ب نك من فه هاتول دهف من راوه ستيا ...) ژني پارچه
 منولوجي دياره كو نه وي هاتي « روحه » يانزي هه لاهه تي « شبح » مروفي مري يه .

هاتنا « هرمز » ی و ناخفتنا و نیقبه را هر دو ا چپروکی هه مین بومه ددانته پیش چاف و دی زانین
کا شرینا ی وی بوچی نه که هشت به ری بازده سالآ ؟ !

نه ف پرتا دریز هه لبه ت دی پرتا دویمه ایکی بدویف پرا نیت چنکی نه مایه بیته گوتن ... یا مای روحا
« هرمز » بچته جهی خود دی قاره مانی بکوزرت و بسبوژت و روندکین وی بیته خواری بو هه قالی شهید .

وهکی مه گوتی شرینا سه ری سالآ زایینی دا « هرمز » بو هه قالین خواندنن نیت که نیک ژوان
قاره مانی چپروکی به به لی ریبه ری خواندنکه هی ب زووداریا خو نه هیلا وی ده می شرینی بگه هته
بنه جیهی و پشتی بازده سالآ فه له کی چه رخه گه لیدا و نه شو شرینی دگه هته قاره مانی چپروکی ... به لی
پشتی چ ؟ نی دیسا فی جاری ژی « هرمز » ی بخو نه ئینا ... خویشکا وی ئینا (بومن بیژه فی جاری
کی نه هیلا تو بیینی ؟ ... فی جاری ژی ریبه ری نه هیلا ! ...)

نه ری ما هر دوو ریبه ری ئیکن ؟ نه ز دبیزم نه ئیکن چنکی گه له ک ریبه ری هه مین و یا دروست نه وه
بیژین « ریبه رکی » نه هیلا ... !

بی نه ف چپروکه نفیسی بی گومان بی دقان کاودانین نه خوشدا ژیا ی ئانژی بی ل ناف ته خه کا
مروفا ژیا یی سه روبه ری وان نه فه بو نه ز دبیزم گه له ک ژمه ژی بی دقان کاودانین نه خوشدا ژیا یی ...
نه ف ژیا نه نه گه له کا دویره ژمه و نه یا دویره ژه زرا مه ... بیرا مه هه میا دتیت ده می پلا فین لاستیکی پین
مه دستور و د سه لخانندن ل هافینن و د قه رساندن ژ سه رمومه ژبه ر دگری ل ژفستانن و هه که جاره کی
دریا پانه د اچین ل مان (نه ل نک پنی دوزی) پنی که مین و بیرا مه هه میا دتیت ده یک و بابین مه چه ند بزاف
ولاف لاف دکر سه خمه راتی ژیا نه کا باقر بومه ... هاری ژده فی خو فه دگرت و دکره دده فی مه دا ، خو
دهیلا رويس دا مه سار نه بایه ... خو دهیلا برسی دا بشکورین ل سه ر لیقین مه نه چوبا ... گه له ک ئیزا
و برو نه خوشی دخار ل هیفا وی روژی نه و بیانه تشته گد وان نه خوشیا خرا ژبیری ببه مین و ژبیرا مه
بچن ئانژی خو ببه مین ... نه ری چه و دلی وان بمه فه نه بت نه فرو ... نه فرو ... چه و دلی وان بمه فه نه بت و
وان وه کی میوا تری نه می بخودان کرین و هیشتا پتر ... ل هیقیی به ری مه بخورن ... به لی پا ده یگ و بابا
به ری میوا « هرمز » ی نه خوار چنکی ژبن هاته هلکیشان هیشتا تری بیسیره .

راستی نه ف چپروکه مروف دشتت بیژن دو چپروکن نیک هه ژارایا میله تی مه ل ده مه کی بوری و یا
دوی چپروکا شه ری مه دگه ل ئیرانی ... چپروکا (جه نگا چه پل).

راستی کاک « کریم » ی گه له ک تشت ئینانه بیرا مه که ژوی بییری چو بون ، بگره ژ پلا فین
لاستیکی و ببجامین پاته کری و لاری یا زاروکینی ژ هه ژاریینی و که یفا زاروکینی ده می پینج فلسه ک دیتبا
هه تا دگه هی به شهید بونی

+ (دلقین) کومه له کا چپروکایه فی دوما هینی هاته بازاری .

ماه‌شبان

بیر انینه ك

ژ دیوانا دایکا گورکین

■ سه بری بو تانی ■

نه هرو ۱۶ ی کولانا ۱۹۶۶ ی په وسعت
ژی یل زده و بیسته.... وپه قه شه پو لسی
بیداری ل هه سپه کئی سواره و هندی هندی
تیت، ژ کولوسی سهری وی تا پیلالانگی وی،
وهك رهنگی هه سپی وی ره شه.. زه لامهك
ژی هندی هندی ل به راهی بیا هه سپی وی
تیت و دستری.... قایه گه هشت و ب
نالیکاری بیا وی زه لامی ژ هه سپی خوه
دابه زی... سی که س، کو ئیک ژ وان چه ندی
تو بیژی، قه پس و نه قلییل و زمان دریز، ل
سهر ایقا جوکا ناشی روونشتی بوون، رایون
سهر خوه و قه شه زی سلاف دا، نو که یف

خومشی یا خوه زی بو وان دیارکر، وان زی
سلاف و هاتنا وی ژدل پیروز کرن.. قه شا
روونشت و نهو زی روونشتن.. قه شه ژ
به ریکا خوه ده فی هه ریکه کئی ژ وان ب
شه کروکه کئی شرین کر..... گول و کولیکر
هه زار رنگ ب نازی و ده لای یا خوه، نه ق
چه مک و بن چیا سهرانسر خه ملاندینه، ب
باییره دره قسن و ب میشین هنگفینی
چایکانره دکهنن، چاف و دل زی تیرنابن..
فی خه ملا سپه هی دئی مام قه شه قه کر
ستراند (بهر چه م بهر چه م دچوما هه ی فی
هه ی لو لو...) سترانا خوه هه وکر و گوئ

بيبنز، فلن، كوليلكان ببينن، بربينتي چلوب
 هه فالتي و يه كبوونا خوه في جى خووش
 دكن. چ خه ملهك تير نهخش و نيگار جي
 دكن... چ هونهرك سپهه ي پيشكيش دكن...
 لهو دببزن: گولهك تهني ناكئي بهار، ما چ يه
 كهلوئه كهر ئهم مروف زي وهك فلن
 كوليلكان ببينه يهك...؟ خوه زي يه كبوونا مه
 زي وهك يا فلن كوليلكان بوويا.. نزانم چما
 ئهم ژ تشتهك هوسا فيرنابن ،

نه قابيلي زمان دريژ سهرى خوه ئى
 رهق و ههك ل قه شه هه ژاند و گوټ: تو ب
 فلن گوټنين قالاكئ دخايبني مام قه شه...؟ تو
 مه بي دخايبني فلن زي خوه...؟ كهر وهك
 ئهن دبببنم م ب گوټا، پيش تو ببزي، ته زي
 ئهف په سني هيچ و قه لهو نه ددا.. بلسي
 خه بلتي تو بكه، بهارا روومهت و كه يفتي،
 نه يا په سن و فه لسه في، نان و خوييون مه
 دافتن، ئهم دي چ كن ژ فه لسه في، هه ي قه شه
 بي تير و تزي .

چريسه تي قه شه گرت، عه جيب گرتي ما،
 ديت زي كو گوټنا هي و يا وي هه ردوك زي،
 هه ريديكي ژ رهخي خوه قه راسته و يا وي ماك
 و هيمه، ئي يا في زمان دريژ سهرى وي
 هديه و بنى وي نه دياره، ئو شروفه زي
 دافيت هم زي ياروب گهف و مهانه يه، نه كو
 ههف رسوا بكن... قه شه كو هوسا ديت، چه ز
 نه كر كيژاهي بي ژخوره چيكي، خوه نه ئاني
 ريزاوي، خوه سل زي نه كر و ب نه رمي
 كرتي: دهكا ئهم دهف ژفي فه لسه فا كو ئهف
 هه سبي من زي بهردن لووو، ئهن دي
 پرسه كي ژته كم.

- مادهم من تو راوه ستاندى، ببزه، ژ ته
 پرس و ژمن به رسفا راست.

- ديتنا وي پيرا پيروژو بي كهس و وارژ
 من ره بوويه كول و كه سهر، ئهن شه يدائي
 ئاخافتنا وي مه، خوه زي هيژ ئهن نه مريم
 چارهك دي من ئهو پيرا زيرهك بديتا، ئيدي
 بهس.

- پيرا بدليسي...؟
 - ئهري ب خودي ئهو، نه كه سهك دن.

- ئيك ئهو، ئيك زي تو، ون هه رديو وهك
 ههف چه ته هز و تنازا دكن وهك ههف
 قوچه بلزن زي، لهو تو هند خوزي خوازي
 ديتنا وي به رازا پيروزي... مه لايسي
 « شيوه لوكي، وي ديئلا شه قه بلز دنسي،
 دكو كوشتنا وي تاي به - چه لاله - ئي بلوه ركه
 مام قه شه ئهن خوه زي وهك ته منيكلاري
 جغتانا وي و ئاشقې بهيستنا دهنگي وي مه
 هه ر دپرسم زي، ئي من كه سهك نه ديت
 سالوخه كي زي هلدې ئان تشتهكي زي
 بزانتي... ئاخ پا زيرهك ئهو پيره ژن...
 ده ببزن دجواني يا خوه ده خايزانهك مه زن و
 ئاشق خور بوو، خوونا يارين خوه
 قه دخوار... دببزن نهو زي وهك دوو پيشكه و
 كهس نه شيتي، ل خوه هه سيار به مام قه شه ،

ئاخركي قه شه نه چار بوو، رايو سه رخوه
 و گلزي وي زه لامي دگه ل خوه كر
 : « سليمانو، هه سبي من ببينه، من ده راقه تا
 في زمان دريژي نينه، وي بلوه ري ب گوټنين
 خوه زي نينه، داخوازا وي بهارا زك و بن
 زكه.....

ژ ۱۶ ئي گولانا ۱۹۶۶ ئي داكه فن وهرن ۱۸

ی تیرمه‌ها ۱۹۶۹ ی..... ددراڤهك تهنگ
 پیرا بی كهس ئۆزوت... ئانی -- ئانی بهر
 دفا مام قه‌شه دانى... نهو بی شوئی زمان
 دریز، نهو زی وی گالی وهك جنهكی په‌یدا
 بوو. گوئی: چ تو ب سه‌رمه ده راته‌قاندی؟
 هه‌ی پیرا خودی ژى ستاندی... چ تو ژ وی
 ده‌شتی ئانی فی «دوزه‌خبه‌هشتی»؟ هه‌ی
 خودی نه‌هشتی... ترسی ئان برسی تو ئانی
 هه‌ی خودی كوشتی، ئان چلخی كوئیلآ ته‌یه
 و بایی وی تو راته‌قاندی ب سه‌رمه ده؟... ده
 ئیجا بمره مانه‌به‌سه؟»

پیری تف كری و گوئی: بایهك رهش نه‌ز
 فراندیم، ئانیم - ئانیم به‌رده‌ستی هیچ و
 بووچهك وهك ته دانیم هه‌ی كورپی وی
 ملكه‌ری»

نهو پیرا ۱۰۰ - ۱۰۵ سالی و نهو قه‌شه‌یی
 ۸۰ - ۸۴ سالی دیسان وهك دو نه‌هنگان
 له‌هف روونشتن و ده‌ف بی‌كرن.. ژ لالش
 راهیلانی، تا دیرا نه‌ختومانی، ژ زاگروز و
 شاره‌زور هه‌تا شام و شه‌نگانی..... ژ چین و
 ماچینا هه‌تا چیلی مه‌تینا... ژ كراسی
 زه‌لیخی هه‌تا هه‌یف و مه‌ریخی... ژ
 كه‌نیشتی تا دیری، ژ دیری تا مزگه‌فتی... ژ
 بانه‌درا شیخدی تا به‌ر ده‌ری به‌شتی..
 به‌ر و ئاف و جوكرانی، هن خوه‌ش و هن
 كه‌رانی... چ چیروك و چیغانوك، چ‌زی هونه‌ر
 و دیروك، تشتهك نه‌مانه‌كوئن.

هه‌چه‌ند هه‌ردو زی - قه‌شه و پیری -
 تیرا خوه بی‌رتیز و تیگه‌هشتی بوون، ئی
 پیری ژ وی زیره‌كتر بوو، كو قه‌شه ژ پیری
 دپرسی، پیری به‌رسف ددا، ئی هه‌نك ژ پرسی

وی ژ قه‌شه بی به‌رسف دما... پیری وهك
 چلوا پیش هه‌نگی شیا‌بوویی فی جاری زی
 شیلی... قه‌شه په‌كه‌ی شه‌رم دكر چكو
 هه‌رجار پیری ژ وی دبر، ئی وه‌سا زی چار ژ
 خوه نه‌دكر و چه‌ند، شیا‌با یان ده‌لیف هه‌با
 دچو جه‌م... نه‌مازه ژى ره بوو بوو كه‌سه‌ر
 كو هه‌ما جاره‌كی نه‌و زی زورا پیری بیی...
 ئی یاراست نه‌وه كو نه‌م بیژن: تیگه‌هشتنا
 پیری نه‌و بل، پیری قه‌ رادكشاند، پیری زی
 نه‌ف له‌و شه‌كسنا قه‌شه ئی تال بوو بوو، ئی
 بنسلی وی بوو، نه‌یی وی، وی ده‌ف
 ده‌ه‌لیتی و ده‌رگه‌ه‌ی كه‌نگه‌شی له‌به‌ر
 قه‌دكر... جارا پاشی بی، كو ئیدی هه‌ف
 نایین، قه‌شه ب نیازا توله‌ستاندنی هاتی،
 پیری گوئی: فیرازی یا من ئیدی وهك به‌ری ل
 من خوه‌ش نیی، ئی قه‌شه به‌لا خوه‌ ژى
 قه‌نه‌كر و گوئی:

پیری پیری ره‌به‌ن دیرا منی
 شه‌ف و روژی، هه‌رل بیرا منی
 زانینا من ته‌ نینه، ژنكوئی
 زانا نه‌زم هه‌ی نه‌فیرا منی

پیری بیسته‌كی خوه‌ ل مام قه‌شه بی
 ده‌نگ كر و پاشی گوئی: های ژ خوه هه‌به،
 خوه شلش مه‌كه هه‌ی كه‌شه‌یی خودی ژى
 ستاندی.. كه‌سی زانا په‌سنی خوه‌ نادى،
 هه‌ی نه‌ز كوری ته‌ و وی خاچا سه‌رسینگی
 ته‌ بوویمو، نه‌ف گوئی و رابو چو‌ كوژكی
 ئالی ژ قادی راكر و تلخمی درانین خوه‌ ژ
 ده‌فی خوه‌ ده‌رانی و بی شوشت و تیر ئاف
 زی قه‌خوار و تلخمی درانین خوه‌ دیسان
 قه‌گه‌رانده ده‌سه‌كه‌فتا ده‌فی خوه‌ده و چه‌ند

جاده‌کان ده‌فنی خوه فه‌کر و مجاند و تلی‌یا
خوه یا شه‌هدنی ل قه‌شه هه‌ژاند و شه‌ف
دینامیت پی‌فه په‌قاند:

ئه‌ی که شه‌هینی بی مال و دیر
شیر هه‌ر شیره چ می، چ شیر
چه‌ندا، بکی، چه‌ندا بیژی
هه‌ر نه‌زل ژورم تول ژور
قه‌شه گوټ:

ژن هه‌ر ژنه، چ ژورج ژیر
که‌س قه‌ت نه‌دیت ژن بوویه میر
هژی نه‌که شو‌لا خودی
هه‌ی پیرا نه‌ژان و بی خیر

پیری گوټ:

گوه‌ بدیره گوټنا من ته‌قنه پیری
نه‌ره‌به‌نا مزگه‌فتی مه، نه‌یا دیری
هلو رابه ژ مه‌یدانی ئان تشته‌کی
بیژه کوژی دیاربی نیشمانا خیری

قه‌شه پلمی خوه‌کر، ئی زوو خوه چی‌کره
و زفری سه‌ر هه‌مدی به‌ری... پیری ب نازکی
په‌شیمانیا خوه دیارکر، ئی مام قه‌شه خوه
ژ به‌ری سلترکر و ئه‌نی یا خوه کر گریک و
گوټ: «ئه‌ژدی ژکی و ژج خوه سلکم هه‌ی
که‌روکا دنیا شه‌قاندی.»

پیری کو دیت قه‌شه خوه ترش و
که‌مورکر، وی ژی خوه ئه‌پناند و گوټ: «ب
ناهق ته‌خوه سلکر و من ژی ب ناهق ژبو
دئی ته‌ی ژره‌نگی جلین ته، خوه په‌شیمان کر،
ئین مخابن توب خوه‌فه نه‌چویی،
قه‌شه ده‌نگ نه‌کر و پیری گوټنا خوه

ئازوت: «که‌ر دهرسی تو ژ پیرا بدلیسی، ترانا
مه‌که، ئی کو ته‌کر، خوه سسل مه‌که، ئه‌ژ ب
کوردی، نه‌ب ترکی دبیزم: ئه‌و پیرا هه‌زار
که‌نکه‌نه و گرگره حیز کرین، تو نه‌شایی وی
چیز بکی،

قه‌شه شه‌رم و ئه‌رنا خوه شه‌شارت و
گوټ:

هه‌ی ماشه‌للا هه‌ی ماشه‌للا
که‌سه‌ک نه‌شی قه‌شی فه‌لا
تو هلو رابه ژ مه‌یدانی
هه‌ره بیینه شیخ و مه‌لا

پیری خوه که‌ناند و گوټ: «ها نه‌فنی ژی
بیهیسه و ژ مه‌ترانی خوه‌ره بیژه.
گوټنا که‌شه که‌لاشه
خه‌لقو و هرن ته‌ماشه
ئه‌ژ دایکا «گورکین»، م
من که‌شه کر شه‌ماشه

قه‌شه رابو سه‌رخوه و گوټ: ژ
ده‌ستورا پیری ئه‌ژدی چم... پیری بله‌ژ
جبهیی وی گرت و ب ده‌نگه‌کی تژی قه‌در
گوټی: مه‌چه، مه‌چه، دانیشه ئه‌م خوه ژ
هه‌ف خیش کن، پلنی هه‌ره و ئیدی هه‌و
وه‌ره، چکو ئه‌گه‌ر تو وه‌ری ژی تو من
نابینی، ب‌نه‌رمی و سپه‌هی گوټی:

-ئه‌ژژ دیوانا ته‌تیرتایم، ئی ئه‌ژ ب شو‌لم
نه‌شیم نه‌چم و نه‌شیم نه‌ییم ژی هه‌ی پیرا
کول‌ده‌ردا... هه‌ی ماک و دایکا هه‌می
کوردا، ئه‌ف گوټنا قه‌شه به‌رل پیری خوه‌ش

هات و ب كهيف و ز دل گوئی :

- های ز دهق، خوه غه به ها، پیرا كه روك
مه كه فروك، چاره ك دن قی گوئی نه بیژد ،
هه كه نا نه ز دی بفرم ،

پیری داوا جیهی قه شه به رته دا و ب
گوته کی رو، نشتند و گوته :

كه سی منو، كه شی منو

نه زان و کیف خوه شی منو

مامکی منو، خلكی منو

قشته کی من ز تاشانه

راهه روزان و ده شتانه

گور گور دکی بی نه زمانه

تی و دچی بی لنگه

گور مینه دنگه دنگه

تیر روندك و بی چاله

نولا هه قریشمی خاله

بی رواه ستان قه شه گوته : (سهوره)
گور گور دکی، گور سلوانی دسارینی
(روندك) ، دنگه دنگه زی ته قه شه بفرق و
بوروسكانه ، نه قه من تو گوئی . ده كا قی
جاری زیره كه به و قی یا من بزانه :

- هه كه تو بیینی، ل خوه ناكی، هه كه ل
ته كن ئیدی نابینی .

گوته قه دلی مام قه شه یه، نه كو پیری
بزانی چه .. پیری بیهنه کی هزرا خوه
تیده و گوته : - ب خودی كم كه شه یو من
نه زانی و نه ز نزانم ، قه شه خوه تیر كه ناند
و گوته : - كهنه، كهنی ته ی پیروزه، قه دیت
چلوا من تو كرتی و كوشتی، ده تو بزانی نه ز
نه زم .

قه شه ب كه یف رایو بچی و پیری زی
به رساله ك تیر دسه ری خوه ده حازر دكر كو
به لکی كهنی پیروز بی بدرینی و دلی قه شه
زی بی ب نیشینی، قی قه شه ده لیف نه دا بی
و ژ ناله ده ف بوس و به رسقین هیج و
هیژا ل وان په یه ابور .

قه شه : ته دیت ؟

پیری : دیت

قه شه : نه چه دیت ؟

پیری : م نه دیت

قه شه : نه چه یه ؟

پیری : نه ی قه وه

قه شه : م زانی

پیری : نه چه زانی ؟

قه شه : م نه زانی

پیری : نه چه یه ؟

قه شه : نه ی قه وه

پیری : وه ی قی

قه شه : وای وای

پیری : شای های

قه شه : بای پای پیری

پیری : كشی كشی كه شه

ازادی

دنیار دوسکئی

به‌ری بهارا گوندی مه ب دویمه‌میک هاتنا، دا مایلین مه بارکن و به‌رب زومنا چین. زوم ل ده‌ف
مه‌زارویا، جیهانه‌کا تایه‌ت بی، به‌ری چونا مه بو‌ری جهی، نه‌م ژ که یغای نه‌د نفستین... روز
ل دیوف روزی مه‌ده ژمارتن.

هر ل که مشتتا مه بو‌رومی، دا که شینا ناف می‌رگدر تراشا، ل هیلینین چوپ‌چکای تیژکین
نه‌وا که دینین. پشتی چه‌ند روژکا، دا هر نیک‌ز مه بته خوداتی هنده چوپ‌چکاو بی زیره‌ک با، دا
بو‌خو هنده‌ک تیژکین که‌وا ژی گرت... چاره‌کئی نیکئی ژ من نه‌زنتر نیکه‌که وکه‌کا فره‌که گرت و دا
من. که‌له‌ک ب وی دیاری بی نه‌ر بی خوشیم و من ژ هه‌سپه‌کئی ب ترخ تر دانا... من کرده
که‌کئی دا، ناف و که‌له‌ک توخمین تو‌مکی کرته‌به‌ر... چه‌ند روژا نه‌ر رویشتمه به‌راسه‌ری قی
که‌وی، کوئه‌و دمی ل نافی یان تو‌مکی ب ده‌ت، من نه‌دیت! اوژده‌کئی باپیری من ژ من پسیارکر،
کا که‌وی من بی چه‌رانه، من گوتی کرچر ناخوت و فه‌خوت. من ژی پسیارا وی کر، کا چ تشت ژ
هه‌می یا پتر، که‌وی د قییت، نابوب نبنم، کا ناخوت؟

باپیری من گوت:

- کوری من، وی نازادی ب تنی د قییت... نازادی ژ هه‌می توکین تود ده‌یی ب تام تره،

هه‌ره نازاکه.

من که‌وی خور ژرکی دهرنیخست و بلندتر، نه‌و فری و چول به‌ته‌نه‌کا به‌راسه‌ری کوینی
مه‌داداو ده‌ست ب چه‌رینی کر... چاقی من عالی و بو‌جارا نیکئی بی من هرز ن نازادی بی
داکری.

